

Rapport van de
Interdepartementale Commissie
Duurzame Ontwikkeling

Rapport 2006

vol. 1

31 maart 2007

ICDO
CIDDD

.be

Inhoudstafel

Voorwoord van de voorzitter	1
Rapport van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling	3
1. De Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling	3
1.1. Opdrachten en omgevingsfactoren	3
1.1.1. Opdrachten	3
1.1.2. Omgevingsfactoren	4
1.2. Samenstelling	10
1.2.1. Het ICDO-Secretariaat	15
1.2.2. Vergaderfrequentie en aanwezigheden	15
2. Activiteiten 2006	18
2.1 ICDO-werkgroepen	18
2.1.1. Werkgroep « Maatschappelijk verantwoord ondernemen »	18
2.1.2. Werkgroep “Maatschappelijk verantwoord investeren”	20
2.1.3. Werkgroep « Duurzame overheidsmarkten »	20
2.1.4. Werkgroep duurzame ontwikkeling effectbeoordeling (DOEB)	21
2.1.5. Werkgroep Nationale strategie voor duurzame ontwikkeling	23
2.1.6. Werkgroep « Internationale verplichtingen »	24
2.1.7. Werkgroep AIDS	26
2.2 Activiteiten van het ICDO-secretariaat	28
2.2.1 Kennismanagement	28
2.2.2. Externe activiteiten van het ICDO-secretariaat	31
2.3 Informatierapportering en -verdeling	35
2.3.1 De ICDO-gegevensbanken	35
2.3.2 Jaarverslagen	36
2.3.3 Informatieverdeling	39
3. Besluiten	40
Bijlage 1: VERDUIDELIJING VAN DE RELATIES TUSSEN DE HOOFDROLSPELERS INZAKE DUURZAME ONTWIKKELING OP HET FEDERALE BELEIDSNIVEAU	43
Bijlage 2: TITEL XIV — Duurzame ONTWIKKELING VAN DE WET VAN 20 JULI 2006 HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN (BELGISCH STAATSBAD VAN 28 JULI 2006).	49
Bijlage 3: 22 AUGUSTUS 2006. — KONINKLIJK BESLUIT TOT UITVOERING VAN ARTIKEL 352 VAN DE WET VAN 20 JULI 2006 HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN	50
Bijlage 4 : OVERDRACHT VAN CONTRACTUEEL PERSONEEL. - UITVOERING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 22 AUGUSTUS 2006 TOT UITVOERING VAN ARTIKEL 352 VAN DE WET VAN 20 JULI 2006 HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN (BELGISCH STAATSBAD VAN 26 SEPTEMBER 2006).	53
Bijlage 5 : HOOFDSTUK III. – WIJZIGING VAN DE WET VAN 5 MEI 1997 VAN DE PROGRAMMAWET VAN 27 DECEMBER 2006 (BELGISCH STAATSBAD VAN 28 DECEMBER 2006)	54
Bijlage 6 : 19 MAART 2007. - KONINKLIJK BESLUIT HOUDENDE VASTSTELLING VAN DE ALGEMENE REGELS INZAKE DE ORGANISATIE EN DE WERKING VAN DE INTERDEPARTEMENTALE COMMISSIE DUURZAME ONTWIKKELING (Belgisch staatsblad 28 maart 2007)	55
Bijlage 7 : 16 FEBRUARI 2007. - KONINKLIJK BESLUIT TOT WIJZIGING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 22 SEPTEMBER 2004 HOUDENDE OPRICHTING VAN CELLEN DUURZAME ONTWIKKELING IN DE FEDERALE OVERHEIDSDIENSTEN, DE PROGRAMMATORISCHE FEDERALE OVERHEIDSDIENSTEN EN HET MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING (BELGISCH STAATSBAD VAN 5 FEBRUARI 2007)	65

Bijlage 8 : 5 MAART 2006. - KONINKLIJK BESLUIT HOUDENDE ONTSLAG EN BENOEMING VAN LEDEN VAN DE INTERDEPARTEMENTALE COMMISSIE DUURZAME ONTWIKKELING (BELGISCH STAATSBAD 31 MAART 2006 – EDITIE 2)	69
Bijlage 9: 6 FEBRUARI 2007. – KONINKLIJK BESLUIT HOUDENDE ONTSLAG EN BENOEMING VAN LEDEN VAN DE INTERDEPARTEMENTALE COMMISSIE DUURZAME ONTWIKKELING (BELGISCH STAATSBAD 15 FEBRUARI 2007)	72
Bijlage 10: DOEB- DE DUURZAAMHEIDSTEST	75

Voorwoord van de voorzitter

Straks vieren we de 10de verjaardag van de Wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling. Iedereen die van ver of dichtbij betrokken is bij de uitvoering de wet – nu en in het verleden - zal worden uitgenodigd op een plechtige zitting. Tijdens die gelegenheid zullen alle deelaspecten kort worden overlopen én in een internationaal perspectief worden geplaatst. Ook de verfijning van deze institutionele architectuur gedurende de laatste 10 jaar zal worden toegelicht.

Aan dat laatste werd zeker in het voorbije jaar verder gewerkt. Even opsommen:

- Aanpassing van de wet van 5 mei 1997 waarbij – in navolging van het *'Verslag van het Rekenhof aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers'* omtrent *'De coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling'* – het secretariaat van de ICDO met haar leden werden overgedragen aan de POD Duurzame Ontwikkeling;
- Aanpassing van het K.B. van 1 december 1998 houdende vaststelling van de algemene regels inzake de organisatie en de werking van de ICDO enerzijds als gevolg van bovenvermelde wetswijziging en anderzijds met aanpassingen aan de huidige werkwijze;
- Aanpassing van het K.B. van 22 september 2004 houdende de oprichting van de Cellen Duurzame Ontwikkeling in de FOD's, POD's en het Ministerie van Landsverdediging met uitbreiding van de opdrachten;
- Realisatie van een eigen personeelsenveloppe voor de POD Duurzame Ontwikkeling;
- Invoering van de duurzaamheidstest (de zogenoemde DOEB-test) voor dossiers op de federale Ministerraad geagendeerd.

Deze initiatieven waren en zijn natuurlijk geen doel op zich, maar strekken ertoe instrumenten te verfijnen die de horizontale integratie van overwegingen inzake duurzame ontwikkeling kunnen verbeteren.

Drie andere initiatieven die door de inspanningen van betrokkenen bij het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling tot een goed einde werden gebracht, zijn niet van de minste.

Vooreerst, in het verlengde van de genoemde integratie werden de verschillende FOD's, POD's en andere overheidsinstellingen uit Konvooi 1 (POD Duurzame Ontwikkeling, Federaal Planbureau, Belgisch Technische Coöperatie, POD Wetenschapsbeleid, Kanselarij) onder EMAS doorgelicht met het oog op certificering (wat begin 2007 dan ook gebeurd is). De FOD Mobiliteit en de FOD Begroting uit Konvooi 1 bis volgen binnenkort. En ondertussen werd een aanvang

genomen met de voorbereiding tot het behalen van een EMAS-certificaat bij de overheidsdiensten van Konvooi 2.

Vervolgens werd hard gewerkt aan de opmaak van het federaal Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Eind december 2006 hechtte de Ministerraad hieraan haar goedkeuring. De ICDO is belast om de omzetting van de acties op te volgen en in haar jaarlijkse rapportering op te nemen.

Tot slot van dit korte overzicht nog even wijzen op het belangrijke werk in de Werkgroep Internationale Verbintenissen. Het resultaat van de inventaris, een paar honderd internationale engagementen die België heeft genomen in het kader van duurzame ontwikkeling, vormt voor de volgende jaren een basis om regelmatig een stand van zaken op te maken van de concretisering van dat engagement.

Even terug naar de Wet van 5 mei 1997. De Interdepartementale Commissie is één van de hoofdrolspelers die er expliciet genoemd worden. Bijna 10 jaar speelt de ICDO haar rol als forum voor de overheidsdiensten om het beleid voor te bereiden en op te volgen. In al die jaren heeft de ICDO kunnen steunen op 'civil servants' met een jarenlange staat van dienst. Sommige hebben hun dienst verlaten of zijn met andere opdrachten belast: zij worden gemist in deze Commissie. Het past dus hen te danken voor hun inzet. Een speciaal woord van dank gaat naar Jan Verschooten die al die jaren tot de herfst van 2006 als secretaris het 'institutional memory' geweest is van de ICDO. Ik hoop dat op hem nog regelmatig beroep zal kunnen gedaan worden als wijze man.

Dit is het laatste rapport van de ICDO dat verschijnt onder deze legislatuur. Hét belangrijkste democratische evenement, met name vrije parlementsverkiezingen, komt eraan. In de volgende maanden en jaren zal met de nieuwe minister bevoegd voor duurzame ontwikkeling aan verdere verbreding en verdieping van horizontale integratie moeten gewerkt worden. Daarvoor zal een actieve deelname van de leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling aan de vergaderingen belangrijk zijn.

Aan allen actief betrokken bij de federale institutionele infrastructuur: bedankt alvast voor de inspanningen de voorbije jaren.

Bernard MAZIJN,

Voorzitter,

Vertegenwoordiger van de Staatssecretaris

Voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie,

Mevrouw Els VAN WEERT

Rapport van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling

1. De Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling

De Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling, hierna ICDO genoemd, werd opgericht door de Wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federaal beleid inzake duurzame ontwikkeling, hierna de Wet van 5 mei 1997 genoemd (Belgisch Staatsblad, 18 juni 1997). Zij vatte haar activiteiten aan op 11 september 1997. De rapporten betreffende de ICDO - werking tijdens de voorbije jaren zijn, net als alle andere ICDO-documenten, beschikbaar op de website <http://www.icdo.fgov.be>.

1.1. Opdrachten en omgevingsfactoren

1.1.1. Opdrachten

De belangrijkste opdracht van de ICDO betreft ongetwijfeld de voorbereiding en de opvolging van het vierjaarlijks *Federaal plan inzake duurzame ontwikkeling*, hierna FPDO genoemd.

De ICDO bereidt het voorontwerp van FPDO voor, waarrond een brede raadpleging wordt georganiseerd. Ze verwerkt de ontvangen adviezen en opmerkingen en herwerkt het voorontwerp op basis hiervan tot een ontwerp van FPDO. Dat ontwerp legt ze vervolgens voor aan de Ministerraad. Het is uiteindelijk de Koning die het FPDO vaststelt bij een in Ministerraad overlegd besluit. Het eerste *Federaal plan inzake duurzame ontwikkeling 2000-2004* werd goedgekeurd door de regering midden 2000. Het tweede *Federaal plan inzake duurzame ontwikkeling 2004-2008* werd vastgesteld door het koninklijk besluit van 28 oktober 2004 en is geldig van 19 december 2004 tot en met 31 december 2008. Een nieuw ontwerp van plan dient voorbereid dat in het najaar 2008 kan voorgelegd worden aan de regering.

De ICDO stelt jaarlijks voor 31 maart een rapport op over haar werkzaamheden van het voorbije jaar en publiceert eveneens de jaarlijkse rapporten van de ICDO-leden over het beleid inzake duurzame ontwikkeling en over de uitvoering van het FPDO in de federale overheidsdiensten en publieke instellingen. Deze rapporten worden bezorgd aan de federale regering, de Wetgevende Kamers en de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling. Ze zijn ook beschikbaar voor het grote publiek op de ICDO-website.

Voor een vlotte totstandkoming en opvolging van het plan bouwt de ICDO aan structurele samenwerkingsverbanden met de verschillende federale overheidsdiensten en overheidsinstellingen. Eenzelfde samenwerking wordt, weliswaar rekening houdend met ieders

bevoegdheden, nagestreefd met de gewesten en gemeenschappen, via de binnen de ICDO opgenomen vertegenwoordigers van de gewest- en gemeenschapsregeringen. Deze samenwerking wordt ondertussen versterkt en onderbouwd door de werkzaamheden rond de Nationale Strategie inzake Duurzame Ontwikkeling (zie Rapport 2005 en verder 1.1.2.3. de omgevingsfactoren en 2.1.5. de ICDO-werkgroep Nationale Strategie voor duurzame ontwikkeling).

Zoals vroeger reeds gemeld bepalen de Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (Belgisch Staatsblad 11 mei 1999) en de Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten (Belgisch Staatsblad 11 mei 1999) dat de ICDO geraadpleegd wordt bij het totstandkomen van respectievelijk het indicatief programma van productiemiddelen voor elektriciteit en het indicatief plan van bevoorrading in aardgas. In 2006 werd er geen indicatief programma, noch plan voorbereid en dus ook geen advies ter zake door de ICDO uitgebracht.

1.1.2. Omgevingsfactoren

Binnen de omgevingsfactoren dient voor 2006 verwezen naar:

1. Het verduidelijken van de rol van de bij het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling betrokken instellingen :

- verhuis van het ICDO-Secretariaat
- wijziging van de wet van 5 mei 1997
- koninklijk besluit houdende vaststelling van de algemene regels inzake de organisatie en de werking van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling

2. De cellen duurzame ontwikkeling

3. DOEB

4. Duurzame ontwikkeling in de grondwet

5. Nationale Strategie

1.1.2.1 Uitklaren van de rol van de bij het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling betrokken instellingen

In vorige jaarrapporten werd reeds verwezen naar het verslag van het Rekenhof betreffende haar audit van de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling en het actieplan dat de federale regering naar aanleiding hiervan op 25 maart 2005 goedkeurde. Eén van de elementen die hierbij aan bod kwamen waren de relaties tussen de verschillende bij het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling betrokken instellingen.

In haar actieplan voorzag de regering in dat verband: “De relaties tussen de verschillende spelers (Task Force Duurzame Ontwikkeling, ICDO-secretariaat, POD Duurzame Ontwikkeling) op het terrein moeten.... worden uitgeklaard en desgevallend veranderd worden met het oog op verduidelijking” (zie jaarrapport 2003). De regering gaat er eveneens mee akkoord dat elke schijn van verwarring tussen de rollen van rechter en partij moet worden vermeden.

a) Verhuis van het ICDO-secretariaat

De regering zette in dit verband een eerste stap met de goedkeuring op 28 april 2006 van het ontwerp van protocol ter verduidelijking van de relaties tussen de hoofdrolspelers inzake duurzame ontwikkeling op het federale beleidsniveau (zie bijlage 1).

Concreet werd voorgesteld om de medewerkers van het ICDO te huisvesten bij de POD DO en de dagelijkse leiding van het ICDO toe te vertrouwen aan een lid van het ICDO van de andere taalrol dan de voorzitter van de POD DO.

Dit voorstel werd geconcretiseerd door artikel 352 van de wet van 20 juli 2006 houdende diverse bepalingen (Belgisch Staatsblad 24 juli 2006) (zie bijlage 2). Dit artikel bepaalt dat de ICDO-secretaris voor het uitoefenen van zijn taken bijgestaan wordt door personeelsleden van de Programmatorische federale overheidsdienst Duurzame ontwikkeling en voorziet vervolgens de overdracht per 1 september 2006 van de medewerkers van het ICDO van het Federaal Planbureau naar de POD DO via een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

Op 20 juli 2006 gaat de Ministerraad akkoord om een ontwerp van KB betreffende deze overdracht door te zenden voor syndicaal overleg en voor advies van de Raad van State. Het KB garandeert het behoud van de rechten voor de overgedragen personeelsleden en de overdracht van de met deze personen verbonden budgettaire kredieten van het Federaal Planbureau naar de POD DO. Het koninklijk besluit van 22 augustus 2006 tot uitvoering van artikel 352 van de wet van 20 juli 2006 houdende diverse bepalingen verschijnt in het Belgisch Staatsblad op 25 augustus 2006 (zie bijlage 3). De overdracht van de personeelsleden van het ICDO werd dan ook, met uitzondering van één medewerkster die voorheen haar ontslag indiende, een feit op 1 september 2006. Deze overdracht werd gemeld/bevestigd door een bericht van de POD DO betreffende de overdracht van contractueel personeel in het Belgisch Staatsblad van 26 september 2006 (zie bijlage 4).

b) Wijzigingen van de wet van 5 mei 1997

Artikel 353 van de hogervermelde wet van 20 juli 2006 houdende diverse bepalingen wijzigde artikel 4, §1 van de wet van 5 mei 1997 (zie bijlage 2). Waar de wet van 5 mei 1997 voorheen bepaalde dat het voorontwerpplan wordt voorbereid door het Federaal Planbureau op basis van de aanwijzingen van de Commissie, wordt nu bepaald dat het voorontwerpplan voorbereid wordt door de Commissie. Ook deze wijziging schrijft zich duidelijk in binnen het doel om een

meer duidelijke taakverdeling te bekomen tussen de verschillende instellingen. Ze ondervangt tevens de opmerking van het Rekenhof. De regering gaat er eveneens mee akkoord dat elke schijn van verwarring tussen de rollen van rechter en partij moet worden vermeden.

De laatste stap binnen het herdefiniëren van de taakverdeling werd gezet in de programmawet van 27 december 2006 (Belgisch Staatsblad 28 december 2006) (zie bijlage 5). Artikel 347 van de programmawet wijzigt artikel 16 van de wet van 5 mei 1997 en bepaalt dat het secretariaat van de ICDO niet langer waargenomen wordt door de vertegenwoordiger van het Federaal Planbureau, maar wel door een ambtenaar van de POD DO daartoe aangewezen door het regeringslid bevoegd voor duurzame ontwikkeling.

c) *Een nieuw huishoudelijk reglement*

Mede omwille van de verschillende tijdens de voorbije jaren doorgevoerde wijzigingen (samenstelling, opdrachten, ICDO-S) heeft op 21 december 2006 de Ministerraad een ontwerp tot koninklijk besluit goedgekeurd met een wijziging van de algemene richtlijnen betreffende de organisatie en de werking van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling. Dit ontwerp werd het KB uitgevaardigd op 19 maart 2007 (Belgisch Staatsblad 28 maart 2007) (zie bijlage 6).

Het nieuwe huishoudelijk reglement behoudt grotendeels de bepalingen van het vorige huishoudelijk reglement. Het houdt evenwel rekening met de ondertussen opgerichte Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling en de cellen duurzame ontwikkeling waarnaar elke verwijzing in het vroegere KB ontbrak.

Het hervormt eveneens de wijze waarop het federaal plan inzake duurzame ontwikkeling, zijn ontwerp en zijn voorontwerp tot stand komen. In de nieuwe procedure ligt een oriëntatienota aan de basis voor de redactie van het voorontwerpplan.

Daarnaast wordt er binnen de ICDO een subcommissie administratieve coördinatie opgericht. Deze subcommissie brengt de coördinatoren van de cellen duurzame ontwikkeling samen in één orgaan. Het is de bedoeling om de werkzaamheden van deze cellen te coördineren en hun werklust te programmeren

1.1.2.2 De cellen duurzame ontwikkeling

Een andere belangrijke omgevingsfactor voor de ICDO-werking betreft de “cellen duurzame ontwikkeling” binnen de verschillende overheidsdiensten en het Ministerie van Defensie. Deze cellen werden in 2004 opgericht (zie ICDO-rapport 2004). De Ministerraad nam op 14 juli 2006 akte van de voortgang in dit project, meer bepaald met betrekking tot het bestaan of de voorbereiding van de jaarlijkse actieplannen duurzame ontwikkeling, binnen de 16 betrokken overheidsdiensten en de initiatieven in het kader van de andere aan de cellen toegewezen taken.

Naar aanleiding van deze bespreking belastte de Ministerraad er de verschillende regeringsleden mee om hun leidend ambtenaren desgevallend aan te moedigen een voltijdse coördinator van de cel duurzame ontwikkeling aan te wijzen. Daarenboven werden de voogdijministers van de zes overheidsdiensten die nog geen actieplan 2006 hadden goedgekeurd eveneens opgeroepen om de voorzitter van het betrokken directiecomité aan te manen zo spoedig mogelijk het actieplan inzake duurzame ontwikkeling 2006 te laten vaststellen door het directiecomité en het over te maken aan de secretaris van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling en aan de voorzitter van de POD Duurzame Ontwikkeling.

De Ministerraad besliste tevens de werklast van de cellen te onderzoeken en, waar mogelijk, vereenvoudigingen in de gevraagde rapportering aan te brengen. In opvolging van de in 2005 aan de Minister van Ambtenarenzaken en de Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling gestelde vraag om, in samenspraak met de respectievelijke voogdijministers, te onderzoeken in welke mate en onder welke vorm er cellen duurzame ontwikkeling zouden kunnen worden opgericht in de openbare instellingen van sociale zekerheid, de instellingen van openbaar nut, de federale wetenschappelijke instellingen en de overheidsbedrijven werd beslist geen automatische uitbreiding van de cellen naar alle federale instellingen van openbaar nut te voorzien. Instellingen die zich willen inschrijven binnen het project zouden hieraan kunnen meewerken en moesten hiervoor tegen oktober 2006 hun interesse laten blijken. Deze uitbreiding kende voorlopig echter geen opvolging. Het dossier is momenteel nog steeds hangend bij de Minister van Ambtenarenzaken.

Tot slot keurde de Ministerraad een wijziging aan het KB van 2004 goed. Vooreerst werden de reeds in 2005 door de Ministerraad aan de cellen toegekende opdrachten met betrekking tot de integratie van het beleid inzake interne milieuzorg en de opvolging van de overheidsopdrachten nu in het cellen-KB opgenomen. Bovendien werd in het kader van de sensibilisatieopdracht van de cel voorzien dat tevens een verantwoordelijke van de dienst communicatie opgenomen zou worden binnen de cel. Dit werd het latere KB van 16 januari 2007 (Belgisch Staatsblad 5 en 7 februari 2007) (bijlage 7).

Het is duidelijk dat een verdere professionalisering van de cellen duurzame ontwikkeling en de uitbreiding van de praktijk van de cellen duurzame ontwikkeling naar alle federale instellingen een belangrijke ondersteuning zou kunnen bieden aan de ICDO-werking.

1.1.2.3 Nationale strategie duurzame ontwikkeling

Een derde te vermelden element is de uitwerking van een nationale strategie voor duurzame ontwikkeling

Eind 2005 hebben de verschillende Belgische entiteiten de kadertekst van de nationale strategie voor duurzame ontwikkeling goedgekeurd binnen de Interministeriële Conferentie Duurzame

Ontwikkeling ad hoc (IMCDO) (zie jaarrapport 2005, bijlage 3). Binnen deze kadertekst wordt onder meer het volgende voorzien:

“De IMCDO zal de selectie van de samenwerkingsinitiatieven en de ontwikkeling van de voornoemde indicatorenset gefundeerd en stapsgewijs in de tweede fase van de ontwikkeling van de NSDO, nl. na de goedkeuring en de ondertekening van de kadertekst, bewerkstelligen. Meer bepaald zal volgend traject worden afgelegd:

- a) de opmaak van een beschrijving en analyse van de actuele situatie in België;*
- b) de ontwikkeling van een visietekst (inclusief doelstellingen), die, vertrekkende van het onder a) vermelde document, de gewenste toekomstige situatie in België beschrijft en vertaalt in algemene intenties en doelstellingen;*
- c) de ontwikkeling, vertrekkende van de onder b) vermelde visietekst, van*
 - enerzijds strategische doelstellingen, operationele sub-doelstellingen en concrete acties voor elk van de weerhouden thema's,*
 - anderzijds een lijst van indicatoren die een meting van de Belgische vooruitgang inzake duurzame ontwikkeling toelaten.*

De realisatie van dit project zal bestaan uit 2 luiken. Het eerste luik, dat zal afgerond worden tegen mei 2006, omvat de stappen a en b. Het tweede luik zal afgerond worden tegen maart 2007 en omvat stap c.”

Een intergouvernementele werkgroep en een subwerkgroep die bestaat uit ambtenaren bereiden deze IMCDO's voor. Met het oog op de ontwikkeling van een gemeenschappelijke visietekst (algemeen opzet, doelstellingen en samenwerkingsinitiatieven) werd aan elke Belgische entiteit gevraagd om een beschrijving en een analyse van de huidige situatie te bezorgen. Om deze taak op federaal vlak te realiseren werd beslist een werkgroep op te zetten binnen de ICDO die een interdepartementale coördinatie mogelijk moet maken en de vereiste expertise moet vergaren (cf. 2.1.5 WG ICDO Nationale strategie duurzame ontwikkeling).

1.1.2.4 Duurzame ontwikkeling in de grondwet

Op 13 juli 2006 heeft de Belgische Senaat de inschrijving van het principe van de duurzame ontwikkeling in artikel 7 bis van titel I bis «Algemene beleidsdoelstellingen van het federale België, de gemeenschappen en de gewesten» van de Belgische Grondwet goedgekeurd.

De tekst is de volgende:

«Bij de uitoefening van hun respectieve bevoegdheden streven de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten de doelstellingen na van een duurzame ontwikkeling in haar sociale, economische en milieugebonden aspecten, rekening houdend met de solidariteit tussen de generaties».

Hoewel deze bepaling geen rechtstreekse invloed zal hebben, is het toch een belangrijke symbolische doorbraak. Duurzame ontwikkeling wordt hierdoor immers voortaan erkend als integreerend principe voor alle beleidsdaden! Deze bepaling versterkt de institutionele basis van duurzame ontwikkeling.

1.1.2.5 Duurzaamheidstest

De Ministerraad van 19 januari 2007 heeft het voorstel goedgekeurd dat werd ingediend door de Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling, mevrouw Els van Weert, betreffende de invoering van een "duurzaamheidstest" voor alle "belangrijke politieke beslissingen".

Vanaf begin maart 2007 zal elk dossier dat ter goedkeuring wordt voorlegd aan de ministerraad tevens een DOEB-formulier (**D**uurzame **O**ntwikkelings**E**ffect**B**eoordeling) moeten omvatten. Dit formulier beschrijft kort de uitslag van de duurzaamheidstest.

Het federaal plan inzake duurzame ontwikkeling 2000-2004 omschreef DOEB als "een methode voor het bestuderen door de administratie van mogelijke effecten (sociaal, economisch en ecologisch) van een voorgesteld beleid vooraleer de uiteindelijke beslissing wordt genomen". Het federaal regeerakkoord van 2003 en het KB van 22 september 2004 belast de cellen duurzame ontwikkeling met de taak een DOEB uit te voeren op de betreffende beleidsvoorstellen. De POD DO heeft onderzocht een DOEB-methode ter beschikking gesteld van elke overheidsdienst en zal waken over de kwaliteit van de implementatie ervan.

U vindt meer informatie over dit project op de website van de POD DO: <http://www.poddo.be>

1.2. Samenstelling

De Wet van 5 mei 1997 bepaalt in artikel 16 dat de ICDO samengesteld is uit een vertegenwoordiger van elk lid van de federale regering en een vertegenwoordiger van het Federaal Planbureau. Deze ICDO-leden worden voor een periode van vier jaar benoemd door de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit. Hun mandaat is hernieuwbaar.

De regering besliste op 3 oktober 2003 dat de ICDO zal bijgestaan worden door één vertegenwoordiger van elke federale overheidsdienst en van elke programmatorische federale overheidsdienst. Deze vertegenwoordigers vanuit de overheidsdiensten zetelen binnen de ICDO als experts. Ze maken ook deel uit van de cellen duurzame ontwikkeling van hun overheidsdienst en worden aangewezen door de voorzitter (van het directiecomité) van de betrokken overheidsdienst. Op de algemene vergadering van 10 november 2004 ging de ICDO, op voorstel van het ICDO-Bureau akkoord om, gezien hun specifieke betrokkenheid bij een beleid inzake duurzame ontwikkeling, vijf bijkomende experts bij de ICDO-werking te betrekken. Het betreft een vertegenwoordiger van de Regie der Gebouwen (publieke instelling die geen deel uitmaakt van een FOD of POD), van het directoraat-generaal Volksgezondheid (van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu), van het directoraat-generaal Ontwikkelingssamenwerking (van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking), van het directoraat-generaal Energie (van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie) en van de diensten Sociale Economie (binnen de POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie). Op 6 december 2004 werden de voorzitters van de betrokken overheidsdiensten en de Directeur-generaal van de Regie der Gebouwen aangeschreven en uitgenodigd om deze bijkomende mandaten in te vullen. Ondertussen hebben enkel de directoraten-generaal Ontwikkelingssamenwerking, Energie en Volksgezondheid een vertegenwoordiger aangewezen. Sindsdien heeft de vertegenwoordiger van het directoraat-generaal Ontwikkelingssamenwerking zijn betrekking opgegeven en is hij niet vervangen. Eind 2006 heeft de Regie der Gebouwen contact opgenomen met het secretariaat van de ICDO om een vertegenwoordiger aan te duiden. Er is geen enkele reactie gekomen van de diensten Sociale Economie. Ook de FOD Informatie- en Communicatietechnologie en de POD Consumentenzaken hebben nog geen expert aangesteld.

De Wet van 5 mei 1997 nodigt ook de regeringen van de gewesten en gemeenschappen uit om een vertegenwoordiger in de Commissie aan te wijzen. De verschillende regeringen gingen op dit aanbod in. De samenstelling van de nieuwe Gewest- en Gemeenschapsregeringen na de verkiezingen van 2004 leidde tot het vervangen van de vertegenwoordiger van de Franse Gemeenschapsregering en deze van de Brusselse Gewestregering. In de loop van 2005 wezen ook de Duitstalige en de Franse Gemeenschapsregering een nieuwe vertegenwoordig(st)er aan. Er dient opgemerkt dat de heer L. Bas als vertegenwoordiger van de Vlaamse regering verhinderd is en dat een persoon werd aangesteld om hem te vervangen voor een onbepaalde periode. Bovendien werd de vervanging gemeld van de vertegenwoordiger van de Brusselse Gewestregering in 2007.

Op 3 februari 2006 en op 21 december 2006 keurde de Ministerraad een ontwerp van koninklijk besluit goed dat de samenstelling van de ICDO wijzigde en voorzag in de vervanging van meerdere leden.

Het koninklijk besluit van 5 maart 2006 omtrent het ontslag en de benoeming van leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling benoemde mevr. Catherine Lejeune als vertegenwoordigster van de Minister van Financiën, dhr. Danny Venus als vertegenwoordiger van de Minister van Begroting en Consumentenzaken, dhr. Bruno Van Der Pluijm als vertegenwoordiger van de Minister van Buitenlandse Zaken, dhr. Peter Loncke als vertegenwoordiger van de Minister van Leefmilieu en Pensioenen, dhr. Robbie Scaut als vertegenwoordiger van de Minister van Werkgelegenheid en dhr. Erik Van Meensel als vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Overheidsbedrijven (Belgisch Staatsblad 31 maart 2006)(zie bijlage 8).

Het koninklijk besluit van 6 februari 2007 omtrent het ontslag en de benoeming van leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling benoemde dhr. Kevin De Coninck als vertegenwoordiger van de Minister van Begroting en Consumentenzaken, mevr. Martine Van Liefferinge als vertegenwoordigster van de Minister van Defensie, dhr. Nicolas Van Ackere als vertegenwoordiger van de Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, mevr. Sylvie Kedzierski als vertegenwoordigster van de Minister van Ontwikkelingssamenwerking, mevr. Cathy Plasman als vertegenwoordigster van de Minister van Mobiliteit, mevr. Marileen Vandenberghe als vertegenwoordigster van de Minister van Leefmilieu en Pensioenen en dhr. Frank Duhamel als vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Europese zaken (Belgisch Staatsblad 15 februari 2007)(zie bijlage 9).

Ondertussen keurde de Ministerraad van 16 maart 2007 reeds een nieuw ontwerp van KB goed met onder meer de benoeming van mevr. N. Gouzée als vertegenwoordigster van het Federaal Planbureau, mevr. Adriana Laskaris als vertegenwoordigster van de Minister van Buitenlandse Zaken, dhr. Pierre-Jean Delvoye als vertegenwoordiger van de Minister van Landbouw en Middenstand en mevr. Amélie Derbaudrenghien als vertegenwoordigster van de Minister van Ontwikkelingssamenwerking. Dhr. Jan Verschooten, die gedurende 9 jaren zetelde als vertegenwoordiger van het FPB, wordt op grond van zijn jarenlange inzet voor duurzame ontwikkeling als secretaris van de ICDO, door hetzelfde KB gemachtigd om de eretitel van "secretaris van de ICDO" te voeren.

Op 31 december 2006 was de samenstelling van de ICDO de volgende (met vermelding tussen haakjes van de reeds gekende voor 2007 geplande wijzigingen):

Voorzitter:

Mevrouw Els VAN WEERT, Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie, of in haar afwezigheid:

de heer Bernard MAZIJN, vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie.

Ondervoorzitters:

Mevrouw Marileen VANDENBERGHE, vertegenwoordigster van de Minister van Leefmilieu en Pensioenen.

De heer Nicolas VAN ACKERE, vertegenwoordiger van de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid.

Mevrouw Sylvie KEDZIERSKI, vertegenwoordigster van de Minister van Ontwikkelingssamenwerking (te vervangen door mevrouw Amélie Derbaudrenghien).

Secretaris:

De heer Jan VERSCHOOTEN, vertegenwoordiger van het Federaal Planbureau (cf. hoger, als secretaris te vervangen door een daartoe door de Staatssecretaris aangewezen ambtenaar van de POD DO en als ICDO-lid te vervangen door mevrouw N. Gouzée)

Leden/Vertegenwoordigers van de overige leden van de federale regering:

Mevrouw Nele ROOBROUCK, vertegenwoordigster van de Eerste Minister.

De heer Julien DAMILOT, vertegenwoordiger van de Minister van Justitie.

Mevrouw Catherine LEJEUNE, vertegenwoordigster van de Minister van Financiën.

De heer Kevin DE CONINCK, vertegenwoordiger van de Minister van Begroting en Consumentenzaken.

Mevrouw Michèle OLEO, vertegenwoordigster van de Minister van Binnenlandse Zaken.

De heer Bruno VAN DER PLUIJM, vertegenwoordiger van de Minister van Buitenlandse Zaken (ondertussen vervangen door mevrouw Adriana Laskaris).

Mevrouw Martine VAN LIEFFERINGE, vertegenwoordigster van de Minister van Landsverdediging.

Mevrouw Patricia BERNAERT, vertegenwoordigster van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid.

De heer Benjamin HOUET, vertegenwoordiger van de Minister van Middenstand en Landbouw (ondertussen vervangen door de heer Pierre-Jean Delvoye).

De heer Robbie SCAUT, vertegenwoordiger van de Minister van Werk.

De heer Johan VANDENBUSSCHE, vertegenwoordiger van de Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke integratie, Grootstedenbeleid.

Mevrouw Cathy PLASMAN, vertegenwoordigster van de Minister van Mobiliteit.

De heer Jean-François WUILLAUME, vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Modernisering van Financiën en de Strijd tegen de Fiscale Fraude.

De heer Lieven MONSEREZ, vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Administratieve Vereenvoudiging.

De heer Frank DUHAMEL, vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Europese Zaken.

De heer Hugues VLÉMINCQ, vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor het Gezin en Personen met een Handicap.

De heer Erik VAN MEENSEL, vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Overheidsbedrijven.

Experts aangewezen door de federale regering:

FOD Kanselarij van de Eerste Minister: mevrouw Françoise AUDAG-DECHAMPS.

FOD Personeel en Organisatie: de heer Emmanuel LERNO.

FOD Budget en Beheerscontrole: mevrouw Rika DENDUYVER.

FOD Informatie- en Communicatietechnologie: - nog aan te duiden

FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking: de heer Chris VANDEN BILCKE.

Voor het directoraat-generaal Ontwikkelingssamenwerking: aan te stellen

FOD Binnenlandse Zaken: de heer Luc BOGHAERT.

FOD Financiën: de heer Jacques BAVEYE.

FOD Mobiliteit en Vervoer: de heer Marc ROMAN.

FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg: mevrouw Nicole DERY.

FOD Sociale Zekerheid: de heer Christophe BASTIEN.

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu: de heer Audry BUYSSCHAERT.

Voor het directoraat-generaal Volksgezondheid: mevrouw Alexandra MORY

FOD Justitie: mevrouw Nicole TSIEBOS-DINZEY.

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie: mevrouw Colette VANSTRAELEN.

voor DG Energie: de heer Christian FERDINAND

POD Wetenschapsbeleid: mevrouw Nicole HENRY (ondertussen vervangen door mevrouw M-C. Bex).

POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie: de heer Sébastien PEREAU.

Voor Sociale Economie: aan te stellen

POD Duurzame Ontwikkeling: de heer Sven VANEYCKEN.

POD Consumentenzaken: aan te stellen

Regie der Gebouwen: de heer Jean-Marie WILMOTTE

Vertegenwoordigers van de gewest- en gemeenschapsregeringen:

De heer Luc BAS, vertegenwoordiger van de Vlaamse regering.

De heer Vincent CARTON DE TOURNAI, vertegenwoordiger van de Brusselse Hoofdstedelijke gewestregering.

De heer Jeroen COCKX, vertegenwoordiger van de Vlaamse regering (plaatsvervanger: mevrouw Ilse DRIES).

Mevrouw Ingrid INSELBERGER, vertegenwoordigster van de Duitstalige gemeenschapsregering.

Mevrouw Marianne PETITJEAN, vertegenwoordigster van de Waalse gewestregering.

Mevrouw Annie DE WIEST, vertegenwoordigster van de Franse gemeenschapsregering.

Expert uitgenodigd op verzoek van de ICDO:

Mevrouw Nadine GOUZÉE, coördinatrice van de Task Force Duurzame Ontwikkeling (TFDO) van het Federaal Planbureau. (die lid zal worden ter vervanging van J. Verschooten als vertegenwoordiger van het FPB)

Secretariaat:

Mevrouw Joëlle PICHEL

De heer Jo VERSTEVEN

De heer Cédric VAN DE WALLE

Mevrouw Lise-Anne HONDEKYN.

1.2.1. Het ICDO-Secretariaat

Zoals hoger vermeld (zie 1.1.2.1.) onderging het ICDO-Secretariaat in 2006 belangrijke wijzigingen.

De medewerkers van het secretariaat werden per 1 september 2006 overgedragen aan de POD DO. Eén van hen, mevrouw Ans Rossy diende evenwel haar ontslag in, zodat finaal 4 van de 5 vroegere medewerkers op 1 september 2006 werden overgedragen.

Jan Verschooten, vertegenwoordiger van het FPB binnen de ICDO en ICDO-secretaris van bij de start in 1997, stelde naar aanleiding van de op til zijnde wijzigingen op 27 april 2006 zijn mandaat ter beschikking van het Federaal Planbureau. Deze timing werd ook ingegeven door de overweging om het zo mogelijk te maken dat een nieuwe secretaris van in het najaar 2006 de voorbereiding kon starten voor de opmaak van het voorontwerp van plan waarrond begin 2008 de raadpleging dient van start te gaan. Mede door de hogervermelde wetswijziging, waardoor de vertegenwoordiger van het FPB niet langer ook ICDO-secretaris was – wijziging die slechts doorgevoerd werd door de programmawet van 28 december 2006 – besliste de directieraad van het FPB slechts op 15 januari 2007 om mevrouw N. Gouzée voor te dragen als vervanger van de heer Jan Verschooten als vertegenwoordiger van het FPB binnen de ICDO. Zoals hoger vermeld wordt de functie van ICDO-secretaris ondertussen ingevuld door een personeelslid van de POD DO, hiertoe aangewezen door de Staatssecretaris.

1.2.2. Vergaderfrequentie en aanwezigheden

1.2.2.1 Vergaderfrequentie en aanwezigheden

De ICDO vergaderde in 2006 tien maal, respectievelijk op 30 januari, 1 maart, 29 maart, 17 mei, 14 juni, 28 juni, 27 september, 25 oktober, 29 november (dezelfde dag geannuleerd), 20 december.

Het ICDO-bureau vergaderde in 2006 twaalf maal, respectievelijk op 23 januari, 15 februari, 15 maart, 27 april, 3 mei, 17 mei, 6 juni, 14 juni, 28 augustus, 18 september, 11 oktober en 6 december

TABEL 1 - Aanwezigheden op de algemene vergaderingen^{a b}

	30/ 01	1/ 03	29/ 03	17/ 05	14/ 06	28/ 06	27/ 09	25/ 10	29/ 11	20/ 12
vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
vertegenwoordiger van de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid	--	V	X	--	X	--	X	X	--	--
vertegenwoordiger van de Minister van Ontwikkelingssamenwerking	--	V	--	--	--	--	--	--	--	--
vertegenwoordiger van de Minister van Leefmilieu en Pensioenen	V	V	V	X	V	V	V	X	X	X
vertegenwoordiger van het Federaal Planbureau	V	X	X	X	X	X	X	V	X	V
vertegenwoordigster van de Eerste Minister	X	--	V	V	--	V	X	V	V	V
vertegenwoordiger van de Vice- Eerste minister en minister van Justitie	X	--	--	--	--	--	--	--	--	--
vertegenwoordigster van de minister van Financiën	X	X	V	--	--	X	V	X	--	--
vertegenwoordiger van de Vice- Eerste Minister en Minister van Begroting en Consumentenzaken	V	V	X	X	X	X	X	V	X	X
vertegenwoordigster van de Vice- Eerste Minister en Minister van Binnenlandse Zaken	--	X	--	--	--	--	V	V	--	--
vertegenwoordiger van de minister van Buitenlandse Zaken	x	--	--	--	--	--	--	--	--	X
vertegenwoordiger van de minister en het ministerie van Defensie	x	X	X	X	X	X	X	--	X	X
vertegenwoordigster van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid	--	--	V	--	--	--	V	--	--	--
vertegenwoordiger van de minister van Middenstand en Landbouw	X	X	X	X	--	X	X	--	--	X
vertegenwoordiger van de Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke kansen	V	X	--	X	--	--	X	V		X
vertegenwoordigster van de minister van mobiliteit	--	--	--	X	--	--	--	V	--	--
vertegenwoordiger van de minister van Werk	--	V	X	--	X	--	--	--	V	X
vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Modernisering van Financiën en de Strijd tegen de Fiscale Fraude	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

^a Het lid of zijn plaatsvervanger

^b X: aanwezig, V: verontschuldigd, --: afwezig zonder kennisgeving

vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Administratieve vereenvoudiging	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Europese Zaken	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor het Gezin en Personen met een Handicap.	--	--	--	X	--	--	--	--	--	--
vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Overheidsbedrijven		V	V	X	V	V	V	V	X	X
Vertegenwoordiger van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
vertegenwoordigster van de Duitstalige Gemeenschap	--	--	--	--	--	--		--	--	--
Vertegenwoordigster van de Franstalige Gemeenschap		V	--	X	V	--	V	V	V	V
Vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap	X	--	X	--	--	X	--	V	--	--
représentante de la région wallonne	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
vertegenwoordiger Vlaams Gewest	X	--	--	X	X	X	X	V	X	X

In de loop van 2006 waren gemiddeld 7 van de 22 leden aanwezig op de ICDO-vergaderingen. Tijdens geen enkele vergadering werd het quorum van minimaal 50% aanwezigheden behaald dat volgens het huishoudelijk reglement vereist is om beslissingen te nemen.

2. Activiteiten 2006

2.1 ICDO-werkgroepen

2.1.1. Werkgroep « Maatschappelijk verantwoord ondernemen »

In de eerste helft van 2006 concentreerde de ICDO werkgroep maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) zich op de redactie van het referentiekader MVO in uitvoering van het Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling (FPDO) 2004-2008. Het eerste deel van actie 31 van dit plan vermeldde het ontwerp van een gemeenschappelijke visie voor overheden, ondernemingen en stakeholders dat zou bijdragen tot een meer eenduidige taalgebruik en definiëring van MVO.

Hiermee wilde de federale overheid zich inschakelen in de Europese dynamiek aangaande MVO. Er werd voortgebouwd op de belangrijkste Europese stappen: het groenboek van de Europese Commissie van 18 juli 2001, de resultaten van de daaropvolgende consultatie, de mededeling van de Europese Commissie van 2 juli 2002, de resultaten van het multi-stakeholderforum (rapport 29 juni 2004), alsook de communicatie van de Europese Commissie van 22 maart 2006.

Teneinde het referentiekader te laten uitgroeien tot een gemeenschappelijk gedragen tekst van de overheid werd ervoor geopteerd deze uit te werken binnen de ICDO. In de eerste plaats zijn hierin alle federale administraties en alle federale politieke beleidscellen vertegenwoordigd. Daarnaast zijn ook de regionale overheden in het orgaan vertegenwoordigd. Bovendien is de ICDO voor de federale overheid de geschikte plaats om er voor te zorgen dat maatschappelijk verantwoord ondernemen gekaderd wordt in zijn finaliteit, met name het leveren van een bijdrage door het bedrijfsleven aan duurzame ontwikkeling, zoals dit ook verwoord werd in de titel van de mededeling van de Europese Commissie van 2 juli 2002.

Om de standpunten te verwerken afkomstig van de raadpleging omtrent het MVO-referentiekader en om het Forum Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) voor te bereiden, zijn de werkgroepen MVI (Maatschappelijk Verantwoord Investeren) en MVO samengekomen vanaf de maand februari 2006. Een beperkter organisatiecomité voor deze Forumdagen werd samengesteld om zowel de inhoudelijke als de logistieke aspecten verbonden met de organisatie van dit Forum in goede banen te leiden. Bijgevolg heeft de gemeenschappelijke werkgroep zich vooral geconcentreerd op de analyse en de verwerking van de commentaar afkomstig van de raadpleging van de stakeholders omtrent het MVO-referentiekader (vergaderingen van 27 februari en 20 maart).

De tekst diende de aanzet te worden voor een breed maatschappelijk debat over MVO. Tal van organisaties in België hebben met name reeds stappen gezet ter ondersteuning en bevordering

van het thema. Daarom werd de tekst in een schriftelijke consultatie voorgelegd aan de 46 belangrijkste Belgische stakeholders. Van 41 organisaties werd er een antwoord ontvangen (al dan niet als individuele organisatie of aansluitend bij het advies van een andere organisatie of adviesraad), dat veelal uitgebreid en gemotiveerd was. Er werd een grondige analyse gedaan van hun bemerkingen en voorstellen ter vervollediging en verbetering van de tekst, dit in samenwerking met de consultancy-bureaus Sustenuto en Cap-conseil. De opmerkingen van alle geconsulteerde stakeholders en adviesraden werden verwerkt tot een definitief Referentiekader MVO. Het referentiekader werd door de plenaire vergadering van de ICDO goedgekeurd op 29 maart 2006 en werden in april ter goedkeuring aan de federale regering voorgelegd.

Het consultatieproces inzake MVO kende, na de schriftelijke bevraging van de stakeholders, nog een tweede fase. Ter voorbereiding van het actieplan MVO, dat zijn basis vond in het referentiekader, organiseerde de ICDO op 28 april en 8 mei forumdagen voor een interactief debat met de verschillende stakeholders onder de titel: 'verantwoordelijkheid loont – van MVO referentiekader naar acties'. De forumdagen waren niet alleen een gelegenheid om de resultaten van de schriftelijke consultatie en het definitieve referentiekader MVO te kunnen presenteren, maar werden vooral gewijd aan het gezamenlijk debatteren over mogelijke MVO-acties. Naast plenaire sessies bestonden de dagen vooral uit ateliers waar specifieke acties werden besproken met experts van de adviesraden en lidorganisaties. De keuze van de thema's en te bespreken acties werden geleverd op basis van de input van de adviesraden en stakeholders uit de schriftelijke consultatie.

In de maanden mei en juni ontwierp de ICDO-werkgroep MVO-MVI een voorontwerp van actieplan op basis van de input die geleverd was tijdens de forumdagen. Op 28 juni werd het voorontwerp voorgelegd aan de plenaire vergadering van de ICDO. Deze nam acte van het document en besliste ook om het ter consultatie voor te leggen aan vijf federale adviesraden. Daarnaast konden ook de ICDO-leden nog reageren op de tekst. De consultatieperiode van de vijf adviesraden en de administraties vond plaats tijdens de zomermaanden (tot 15 september). Adviezen werden ontvangen van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, de Hoge Raad voor Zelfstandigen en KMO's, de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, de Nationale Arbeidsraad, de ICDO WG Duurzame Overheidsopdrachten, de FOD Kanselarij, de FOD Economie en de FOD Buitenlandse Zaken. De ICDO-werkgroep MVO voorzag in oktober 2 vergaderingen voor de aanpassingen van het voorontwerp dat, met in achtneming van enkele opmerkingen van de leden, werd aangenomen op de plenaire ICDO-vergadering van 25 oktober 2006.

Ten slotte werd de tekst voorgelegd aan de regering tijdens de Ministerraad van 21 december 2006. Deze nam acte van het document en hechtte haar goedkeuring aan actie 2 (ondersteuningsbeleid van de overheid m.b.t. buitenlandse handel en investeringen), actie 9 (duurzaamheidsverslaggeving) en actie 12 (duurzaam pensioensparen). De Ministerraad vroeg de bevoegde regeringsleden tevens om na te gaan hoe de in het actieplan voorziene acties binnen het voorziene tijdsbestek uitgevoerd zouden kunnen worden. Indien nodig zullen de

bevoegde regeringsleden overleg plegen met de stakeholders via de daartoe meest aangewezen adviesraad/-raden. De omzetting van het actieplan zal opgevolgd worden via de jaarlijkse rapportering van de ICDO.

2.1.2. Werkgroep “Maatschappelijk verantwoord investeren”

Begin 2006 heeft de werkgroep Maatschappelijk Verantwoord Investeren (MVI) van de ICDO de sessies verder gezet waarbij experts op het terrein hun standpunt kunnen uiteenzetten. A. Molderez, directrice van Business and Society (januari 2006) en E. Wijmeersch, Voorzitter van CBFA (maart 2006), kwamen aan het woord.

Na de talrijke hoorsessies die in 2005 (cf. rapport 2005) en 2006 werden georganiseerd, werd door het Belgisch forum voor Duurzaam en Maatschappelijk Verantwoord Investeren (Belsif) een inventaris opgemaakt van de MVI-instrumenten in België. De voorzitter van de werkgroep heeft de activiteiten van dichtbij opgevolgd. Deze studie is beschikbaar op http://www.belsif.be/user_docs/InventarispubliekeenprivateMVIinstrumenten.pdf

2.1.3. Werkgroep « Duurzame overheidsmarkten »

In 2006 kwam de ICDO-werkgroep duurzame overheidsopdrachten 6 keer samen.

Sinds januari 2006 is de ICDO/CCIM-werkgroep gestart met de werkzaamheden rond het eerste Nationaal Actieplan Duurzame overheidsopdrachten zoals aanbevolen door de Europese Commissie (COM(2003) 302 Integrated Product Policy) en de OESO. In eerste instantie diende hiervoor een samenwerking gezocht te worden tussen het CCIM en de ICDO; (1) formeel omdat binnen de ICDO de gewesten en gemeenschappen een statuut als waarnemer hebben en omdat binnen het CCIM de gemeenschappen niet vertegenwoordigd zijn en (2) inhoudelijk omdat duurzame en leefmilieuaspecten niet altijd dezelfde lading dekken.

De werkgroep ging daarom actief op zoek naar medewerkers binnen de verschillende administraties, gewesten en gemeenschappen om mee te werken aan het project. Het betreft:

1. Frédéric Hourlay (Waals Gewest);
2. Annie De Wiest / Stéphane Caty en Robert Lejeune (Franstalige Gemeenschap) (via een officieel schrijven van H. Ingberg van 19 december 2005);
3. Jacques Probst en Myriam Pelzer (Duitstalige Gemeenschap) (via een officieel schrijven van K-H Lambertz van 8 december 2006);
4. Alex Geeraerds en Ina Geys (Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest), Guy de Mol (Brussel Leefmilieu);
5. Anne Van Autreve (LNE Vlaanderen), Wouter Florizoone (LNE Vlaanderen), Jan Verheyen (OVAM);
6. verschillende vertegenwoordigers uit de federale administraties FOD Kanselarij, FOD Buitenlandse Zaken, FOD P&O, FOD Leefmilieu, POD Duurzame Ontwikkeling, POD Maatschappelijke Integratie, POD Wetenschapsbeleid, BTC, Ministerie van Defensie.

Er werd ook samenwerking gezocht met de verenigingen voor steden en gemeenten.

Op de werkgroepvergadering van 20 januari 2006 werd een eerste nota aan de vergadering voorgelegd: "Structuur Nationaal Actieplan GPP". De daaropvolgende bijeenkomsten vergaderde de werkgroep over de mogelijke inhoud en vorm van het actieplan en werd er tevens gedebatteerd over de te volgen procedure. De werkgroep wenste ook een brede input van de aankopers op het terrein in overweging te nemen en organiseerde daarom op 2 oktober 2006 een workshop waarop deelnemers van verschillende diensten in België vertegenwoordigd waren. De leden van de werkgroep slaagden er in om op 17 november 2006 een eerste draftversie ter bespreking voor te leggen. Sindsdien verfijnde een schrijfgroep verder de tekst. In november en december gaf het ICDO-Bureau richtlijnen voor het verder te volgen proces.

Zoals hierboven vermeld, organiseerde de werkgroep op 2 oktober een workshop over de integratie van duurzame criteria in overheidsopdrachten. Deze poogde de blokkades inzake duurzame aankopen en diensten bij aankopers weg te nemen door in te gaan op 'best practices', op de mogelijkheden in de (vernieuwde) wetgeving inzake overheidsopdrachten en door interacties bij de deelnemers te voorzien m.b.t. monitoring, communicatie en technische en sociale aspecten. De praktische uitvoering van de workshop was in handen van Eco-conseil die ook voor een rapport zorgde dat onder meer een bijdrage leverde aan het werkzaamheden rond het Nationaal Actieplan Duurzame Aankopen. De workshop mocht rekenen op de aanwezigheid van meer dan 200 personen.

Op 11 december 2006 ontving de werkgroep een delegatie overheidsmedewerkers uit Nederland om te praten over de formulering en toepassing van sociale criteria bij overheidsinkopen en –aanbestedingen. Dit bezoek vond plaats in het kader van het Nederlandse overheidsprogramma Duurzame Bedrijfsvoering Overheden (DBO) waarbinnen instrumenten worden ontwikkeld voor duurzaam inkopen. Binnen dit programma werd een werkgroep opgericht, de Denktank sociale criteria, die tot taak heeft een raamwerk te ontwikkelen voor sociale criteria bij overheidsinkopen en –aanbestedingen. De Denktank zocht aansluiting bij bestaande initiatieven op nationaal en internationaal vlak en wilde zich onder meer verdiepen in de methodiek die België hanteert ten aanzien van sociale criteria, zoals geformuleerd in de Gids voor duurzame aankopen in combinatie met het Sociaal Label. Het werkbezoek mocht rekenen op de medewerking van een 25-tal Belgische en Nederlandse experts.

Ten slotte heeft de werkgroep een advies geleverd aan de ICDO werkgroep MVO-MVI met betrekking tot de werkzaamheden rond het Nationaal Actieplan MVO.

2.1.4. Werkgroep duurzame ontwikkeling effectbeoordeling (DOEB)

De werkgroep duurzame ontwikkelingseffectbeoordeling (DOEB) wordt opgericht tijdens de plenaire vergadering van de ICDO op 17 mei 2006 in uitvoering van § 665 van het FPDO 2000 – 2004, zoals goedgekeurd op de Ministerraad van 20 juli 2000 en in uitvoering van § 4508 van het

FPDO 2004-2008, zoals goedgekeurd door de Ministerraad op 24 september 2004. In uitvoering van het federaal Regeerakkoord van juni 2003, werd door het KB van 22 september 2004 houdende de oprichting van cellen duurzame ontwikkeling DOEB juridisch verankerd.

Ter herinnering: DOEB is een methode die de federale overheid toelaat om, alvorens een definitieve beleidsbeslissing te nemen (= ex ante), de effecten (directe/indirecte, gewenste/ongewenste) van voorgenomen regelgeving en van eventuele alternatieven duidelijk te maken

De wetenschappelijke onderbouwing van DOEB werd geleverd door het onderzoeksproject dat in juli 2004 startte binnen het kader van het tweede plan voor wetenschappelijke ondersteuning van een beleid gericht op duurzame ontwikkeling (PODO II van de POD Wetenschapsbeleid), onder de titel "Methodologie en haalbaarheid van een duurzame ontwikkelingseffectbeoordeling (DOEB). Case: federale beleidsprocessen". Dit project eindigde in februari 2006. De resultaten ervan zijn terug te vinden op <http://www.belspo.be/belspo/fedra/proj.asp?l=fr&COD=CP/46>. De werkgroep kon zich in grote mate baseren op de resultaten van dit onderzoeksproject en op bestaande voorbeelden van ex-ante beleidsevaluatie.

De werkgroep had als eerste taak om een "beslissingsboom" voor DOEB op te maken. Deze beslissingsboom is een screeninginstrument waarmee kan bepaald worden of een beleidsvoorstel al dan niet aan een uitgebreide DOEB dient onderworpen te worden. Tijdens een eerste vergadering op 22 mei konden de deelnemers aan de werkgroep zich uitspreken over het ontwerp van de beslissingsboom voorgesteld door de POD DO. Er werd duidelijk gesteld dat de werkgroep zijn activiteiten moest toespitsen op het instrument voor voorafgaande screening (screening met beslissingsboom) van de beslissingen en niet op een methode om DOEB te realiseren. Na de commentaar van de deelnemers werden de rubrieken van de beslissingsboom en de analysematrix aangepast, onder meer om coherent te zijn met het Federaal Rapport Duurzame Ontwikkeling. De deelnemers vroegen tevens meer informatie over gelijkaardige mechanismen voor ex-ante-analyse.

Tijdens de vergadering van 19 juni werden de resultaten van het onderzoeksproject voorgesteld, alsook het systeem van Regulering Impact Assessment (RIA) in Vlaanderen en Sustainable Impact Assessment van de Europese Commissie.

Naast de analysematrix en de beslissingsboom heeft de werkgroep beslist om een extra document te ontwikkelen dat de voorwaarden bepaalt die voorafgaan aan de lancering van de screeningprocedure voor DOEB. De deelnemers hebben ook gevraagd dat de procedurevoorstellen voor het verloop van een DOEB vervroegd zouden worden, onder meer om de rol te preciseren van de cellen duurzame ontwikkeling.

In de maanden juli, augustus en september werd een raadpleging gehouden van de leden en experts van de ICDO omtrent het ontwerp van de beslissingsboom. De FRDO heeft ook een re-

actie geformuleerd en doorgegeven. Deze reacties werden behandeld tijdens de vergadering van de werkgroep op 8 september 2006.

Begin september werd een consultant aangeworven om de beslissingsboom te herwerken op basis van de ontvangen opmerkingen, maar ook om hem te toetsen met de ervaringen van de Kafkatest of het RIA.

Dit ontwerp van beslissingsboom werd door de consultant voorgesteld en verder besproken tijdens de laatste vergadering van de werkgroep DOEB op 21 september 2006. Na de verwerking van de laatste commentaren heeft de werkgroep zijn werkzaamheden afgesloten. De voorstellen van methoden en instrumenten voor de screening van DOEB werden uiteindelijk begin oktober 2006 voor discussie doorgegeven naar het beleidsniveau.

De Ministerraad van 19 januari 2007 keurde het voorstel betreffende de "duurzaamheidstest" van toepassing op alle "belangrijke politieke beslissingen" dat werd ingediend door Staatssecretaris Duurzame Ontwikkeling Els van Weert goed (bijlage 10).

U vindt meer informatie over dit project op het volgende adres:
<http://www.poddo.be/index.php?page=24>

2.1.5. Werkgroep Nationale strategie voor duurzame ontwikkeling

Gezien de ontwikkeling van de werkzaamheden in het domein van nationale strategie voor duurzame ontwikkeling (NSDO) werd in oktober 2006 voorgesteld een werkgroep op te richten binnen de ICDO.

Tijdens een eerste vergadering (11 oktober 2006) werd een stand van zaken opgemaakt omtrent de status van de nationale strategie voor duurzame ontwikkeling en werd de methode om een inventaris op te maken verder verfijnd. Er werd beslist om alle programma's en acties te vermelden die op federaal niveau aan de gang waren tijdens de legislatuur 2003-2007. Het voorgestelde methodologische kader moet het mogelijk maken de situatie objectief te benaderen en volledige en vergelijkbare gegevens te verzamelen.

Voor de verticale thema's van de NSDO werden FOD's/POD's aangesteld om de redactie van het rapport te coördineren. Bepaalde FOD's/POD's zullen een extra inspanning leveren om de inventaris omtrent de horizontale thema's te stofferen, maar geen enkele verantwoordelijke werd aangesteld. De verantwoordelijken van de verticale thema's zullen hierover waken. Gezien de zware werkbelasting die reeds op de schouders van de deelnemers van de werkgroep rust, werd de initiële planning verlengd. De eerste inventarissen zouden begin 2007 moeten ingeleverd worden.

2.1.6. Werkgroep « Internationale verplichtingen »

De Federale Plannen duurzame ontwikkeling bepalen dat een inventaris van de internationale verplichtingen voor duurzame ontwikkeling moet worden gemaakt door de leden van de ICDO.

– § 4102-2 van het FPDO 2004-2008 vermeldt dat de “ *jaarrapporten [van de leden van de ICDO], voor elk regeeringslid en volgens een gemeenschappelijk schema, een overzicht van internationale verbintenissen voor duurzame ontwikkeling binnen zijn bevoegdheidspakket bevatten*”,

– § 771 van het FPDO 2000-2004 preciseert de werkwijze voor deze inventaris, in het bijzonder: “ *Met de hulp van Buitenlandse Zaken en van de Permanente Vertegenwoordigingen bij de Europese Unie en de Verenigde Naties zal elk departement binnen zijn bevoegdheden een inventaris opmaken van de [internationale] verbintenissen die België inzake duurzame ontwikkeling heeft ondertekend, en aanduiden welke beloften België totnogtoe gehouden heeft en welke niet.*”

Met de opmaak van deze inventaris is gestart in 2005 onder het voorzitterschap van de FOD Buitenlandse Zaken, met de coördinatie van het secretariaat van de ICDO (lees in dit verband de jaarrapporten van de ICDO en de leden van de ICDO op de website <http://www.cidd.fgov.be/>).

De inventaris werd opgesplitst in 3 fasen:

- In 2005: de inventarisering van de internationale verbintenissen (zie jaarrapport 2005),
- In 2006: de inventarisering van de verbintenissen aangegaan in het kader van de Europese Unie,
- In 2007 zal deze inventaris aangevuld worden,
- Vanaf 2008 zal deze inventaris jaarlijks geactualiseerd worden.

In 2006 heeft de werkgroep «internationale verbintenissen inzake duurzame ontwikkeling» de inventarisopmaak dus voortgezet. Deze was hoofdzakelijk – maar niet uitsluitend – gericht op de verbintenissen van de Europese Unie, zoals voorzien in het meerjarige werkplan uitgewerkt in 2005.

De werkgroep is vier maal bijeengekomen: op 10 januari, 24 februari, 10 mei en 10 oktober 2006. De verwezenlijkingen van de werkgroep zijn de volgende.

Uitwerking van een **definitie van internationale verbintenis** die past in deze inventarisatie om een kader te bepalen en de actieradius te beperken. Dit is de definitie: *«een verbintenis vervaat in een instrument van juridisch bindende of politieke aard,*

1. die getuigt van een geïntegreerde aanpak van de economische, sociale en milieudimensie van duurzame ontwikkeling,

2. of die getuigt van één van de dimensies – milieu, sociaal, economisch – en aansluit bij een geïntegreerde context van duurzame ontwikkeling,

3. of die de basisteksten bevat van de politieke verbintenissen die als referentie dienen voor de verplichtingen die voortvloeien uit punt 1 of 2 die België later heeft ondertekend,

4. die nog steeds geldig, actueel of politiek relevant is.»

- Integratie van deze inventarisatie van de internationale verbintenissen inzake duurzame ontwikkeling en van hun implementatie in België door de federale overheid, dit met de voorbereiding van het voorontwerp van 3de Federaal Plan duurzame ontwikkeling in het perspectief.
- **Verbetering van de databank:** nieuwe functies werden geïntroduceerd om de databank makkelijker bruikbaar te maken.
- Creatie van een **interne dynamiek in de diensten** (FOD/POD) om het verzamelen van informatie vlotter te laten verlopen. Daartoe hebben de Staatssecretaris Duurzame Ontwikkeling en de Voorzitter van de POD Duurzame Ontwikkeling in november 2006 respectievelijk een brief gericht aan de leden van de regering en de voorzitters van de FOD/POD, waarin ze oproepen om personeelsmiddelen vrij te maken en een interne samenwerking te bevorderen om deze inventaris tot een goed einde te kunnen brengen.
- **Versterking van de contacten tussen de leden van de werkgroep en de Europese coördinatoren van elke dienst.** Daartoe heeft een ambtenaar van de FOD Buitenlandse Zaken, tijdens de vergadering van 24 februari 2006, het netwerk met Europese coördinatoren voorgesteld en een overzicht gegeven van de Europese wettelijke instrumenten en de procedure voor transpositie en toepassing van de richtlijnen van de Europese Unie in België.
- **Bilaterale ontmoetingen van de voorzitter van de werkgroep** met de meeste FOD's/POD's om in te spelen op specifieke situaties en de zaken persoonlijk te benaderen, en in het bijzonder om te onderzoeken welke verbintenissen werden gekozen en hoe de databank werd ingevuld. Via deze aanpak was het mogelijk om met elke dienst de inventaris van alle verbintenissen te doorlopen en te bepalen welke verbintenissen behoren tot hun bevoegdheden.
- Opmaak van een **strikt tijdschema** voor de werkzaamheden in het kader van deze inventaris.

Verder werd op 23 juni 2006 een bericht gepresenteerd aan de Ministerraad door de Staatssecretaris Duurzame Ontwikkeling, samen met de Vice-Eerste Minister, Minister van Begroting en Consumentenzaken en de Minister van Buitenlandse Zaken. In dit bericht werden de leden van de regering op de hoogte gebracht van de status van de inventaris en werden de verdere perspectieven geschetst, zoals dit reeds was gebeurd in 2005.

Op 21 november 2006 heeft de Staatssecretaris Duurzame Ontwikkeling geantwoord op een parlementaire vraag, gesteld door volksvertegenwoordigster Mevrouw Colette Burgeon (mondelinge vraag nr. 12.287) omtrent de aanpak die werd gevolgd om deze inventaris en de perspectieven ervan tot een goed einde te brengen.

Op datum van 5 februari 2007 bedroeg het aantal geïnventariseerde verbintenissen 245 waarvan

- 9 van de Raad van Europa,
- 24 van de OESO,
- 1 van de WHO,
- 104 van de VN,
- 1 van de OSPAR,
- 1 van de NATO,
- 103 van de Europese Unie
- 1 van de Centrale Commissie voor de Rijnvaart,
- 1 sui generis.

Als conclusie kan gesteld worden dat het inventariseren van de internationale verbintenissen, zoals voorgeschreven door de Federale Plannen duurzame ontwikkeling, goed is opgeschoten in 2006. Het aantal geïnventariseerde verbintenissen is gestegen van 130 in januari 2006 (Jaarrapport 2006) naar 245 in januari 2007.

Toch blijft de beschrijving van de implementatie van deze verbintenissen een uitdaging van formaat; de verzameling van informatie binnen de diensten zelf is in de ogen van de verantwoordelijken van deze inventarisatie een omslachtige opdracht.

De inventarisatie zal in 2007 voortgezet worden met als belangrijkste doelstelling deze verder aan te vullen, zowel wat betreft de internationale verbintenissen als de Europese teksten. De verzamelde gegevens zullen gebruikt worden om het voorontwerp van Federaal Plan duurzame ontwikkeling 2009-2012 voor te bereiden.

2.1.7. Werkgroep AIDS

Er grepen in 2006 twee vergaderingen plaats (op 11 januari en 7 maart). Tijdens de eerste vergadering schetste de voorzitter het internationale kader inzake AIDS en het kader van de beleidsnota "De Belgische bijdrage aan de internationale strijd tegen HIV/AIDS". Deze nota formuleert vijf cluster van doelstellingen, namelijk: AIDS bestrijden op basis van de mensenrechten, steun bieden aan het nationaal AIDS-beleid, de internationale respons duurzaam verbeteren, doelmatige en doeltreffende interventies opdrijven en de versterking van het Belgische draagvlak. De voorzitter wees er op dat de concretisering van deze nota nog moet gebeuren. Dit betekent dat ook binnen de administraties hieraan gewerkt moet worden. Tevens wees de voorzitter op het initiatief van de interministeriële conferentie tot oprichting van een (andere) AIDS-werkgroep op initiatief van minister Demotte (Sociale Zaken en Volksgezondheid).

Tijdens de vergadering van 7 maart werd een eerste inventaris voorgesteld van mogelijke actoren, van wat concreet reeds gebeurt en wat men in de toekomst zou kunnen ondernemen. Mevr. Toussaint, voorzitter van de AIDS-werkgroep van de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid (IMC gezondheid/CIM Santé) schets de achtergrond en werkzaamheden van deze werkgroep. Belangrijkste opdracht voor die werkgroep is het opstellen van het tweejaarlijkse opvolgingsrapport van de UNGASS Declaration of Commitment. De vraag die zich dan ook stelt is te weten op welke wijze beide werkgroepen het beste kunnen samenwerken. Ten eerste om een zo groot mogelijke synergie en coherentie te creëren, maar ook om te voorkomen dat een te groot tijdsbeslag wordt gelegd op medewerkers van overheidsdiensten (en ICDO-leden), die aan beide groepen zouden moeten deelnemen.

Een derde vergadering die oorspronkelijk voorzien was op 18 april diende verplaatst te worden naar een andere datum, maar heeft nooit meer plaats gevonden.

Ondertussen werd de voorzitter van de AIDS-werkgroep van de ICDO, de heer Lastschenko samen met de heer M. Labeeuw gevraagd om de mogelijke samenwerking tussen de twee werkgroepen verder te onderzoeken.

In de loop van september zond staatssecretaris mevrouw E. Van Weert een brief aan minister A. De Decker om, onder meer rekeninghoudend met de door Volksgezondheid opgerichte werkgroep, de doelstellingen en verwachte resultaten van een AIDS-werkgroep binnen de ICDO te kennen. Deze brief bleef ondertussen onbeantwoord.

2.2 Activiteiten van het ICDO-secretariaat

2.2.1 Kennismanagement

2.2.1.1. Missie geformuleerd in het Koninklijk Besluit van 22 september 2004

In juni 2005 startte het ICDO-secretariaat met de opzet van kennismanagement, hierna KM genoemd. Deze werkzaamheden kaderen in de opdracht aan het ICDO-secretariaat, zoals geformuleerd in het Koninklijk Besluit van 22 september 2004 houdende oprichting van cellen duurzame ontwikkeling in de federale overheidsdiensten, de programmatorische federale overheidsdiensten en het Ministerie van Landsverdediging. Artikel 7 van dit besluit bepaalt dat: "Het secretariaat van de ICDO is belast met het kennismanagement, noodzakelijk voor het functioneren van de federale overheidsdiensten, inzake duurzame ontwikkeling." In datzelfde koninklijk besluit, hoofdstuk I, artikel 2, 5° wordt de term kennismanagement als volgt omschreven: "Het op systematische wijze beheren van de verzameling, opslag en verspreiding van bestaande en nieuwe informatie en kennis, noodzakelijk voor het functioneren van de diensten, inzake duurzame ontwikkeling."

2.2.1.2 Het concept kennismanagement: verkennende studie

Allereerst heeft het ICDO-secretariaat in de vorm van een theoretische nota over KM een verkenning gemaakt voor de opzet van kennismanagement bij duurzame ontwikkeling. Deze nota genaamd: 'Kennis van Duurzame Ontwikkeling en Duurzame Ontwikkeling van Kennis – Verkenning voor de opzet van kennismanagement bij duurzame ontwikkeling' werd besproken tijdens de vergadering van het ICDO-Bureau van 26 oktober 2005.

Doel van deze nota was allereerst in het ICDO-Bureau inzicht te geven in en kennis te delen over KM. De belangrijkste aspecten die in deze nota aan bod komen zijn:

- Wat houdt het concept kennismanagement in (een schets van de diverse theoretische concepten en wetenschappelijke invloeden)?
- Welke specifieke aspecten en (internationale) tendensen zijn van belang voor het ontwikkelen van KM en het uitwisselen van kennis aangaande duurzame ontwikkeling?
- Welke (eerste) stappen kunnen gezet worden om KM inzake duurzame ontwikkeling toe te passen en op te zetten in het kader van de opdracht op federaal niveau, zoals geformuleerd in het bovengenoemde Koninklijk Besluit?

In die nota werden ook eerste KM-acties geformuleerd. Zoals beschreven is het van belang een KM-actieplan te maken, waarbij duidelijke doelstellingen, concrete acties, prioriteiten, fasering, inzet van middelen en instrumenten en coördinatie worden aangegeven.

De verschillende organisaties en actoren binnen de ICDO dienen hierbij betrokken te worden. Binnen diverse FOD's en POD's vinden trouwens al KM-initiatieven plaats, waarbij de FOD Personeel en Organisatie een faciliterende rol opneemt. Deze initiatieven zijn echter veelal niet gekoppeld aan duurzame ontwikkeling. Een goede afstemming met initiatieven binnen de overheidsdiensten en het benutten van reeds ontwikkelde kennis en kunde is van groot belang.

Het ICDO-Bureau vroeg op 26 oktober het ICDO-secretariaat om in samenwerking met POD DO en TFDO een verdere koers uit te zetten.

Fase 1

Fase één van dit proces liep van eind oktober 2005 tot en met januari 2006. Na voorbereiding door het ICDO-secretariaat, werd in de teams van de POD DO en het ICDO-secretariaat een eerste interne kennisanalyse verricht. Deze analyse is gebaseerd op het zogenaamd 'kennisreflectie-instrument' dat door de FOD Personeel en Organisatie in samenspraak met andere administraties en een externe adviseur is opgesteld en dat werd aangevuld met enkele vragen door het ICDO-secretariaat.

Belangrijkste doelen van deze eerste kennisreflectie waren:

- nagaan hoe elk team nu met zijn kennis omgaat,
- identificeren van prioritaire acties, deze uitvoeren en later ook evalueren,
- identificeren van eventuele kennishiaten en nieuwe initiatieven,
- opstellen van een KM-actieplan (voor elk team) met acties, prioriteiten, tijdspad, verantwoordelijkheden en ondersteuning/coördinatie.

Op basis van deze analyse zullen naast *interne* ook *externe* acties voor KM worden geïdentificeerd, dus met actoren 'buiten' de eigen organisatie, bijvoorbeeld met de ICDO-leden en -experten en de cellen duurzame ontwikkeling.

Deze eerste kennisinventarisatie kan tevens bijdragen tot het verduidelijken en definiëren van de rollen en taken van elke duurzame ontwikkeling-organisatie. Op basis van een heldere visie en de formulering van de doelstellingen van elke organisatie kan bepaald worden hoe KM wordt vormgegeven.

Fase 2

Deze fase was gepland voor de eerste helft van 2006. Op basis van de bevindingen en conclusies uit de kennisinventarisatie bij de teams werd nagegaan hoe KM kan worden opgezet bij elk team. Daarbij zijn er dus zowel interne als externe aandachtspunten, worden prioriteiten aangegeven en wordt nagegaan welke (kennis)elementen eventueel nog ontbreken en nader moeten worden onderzocht.

Fase 3

De volgende fase die erin bestond te bepalen welke vorm moest gegeven worden aan een KM waarbij andere partners betrokken zijn, zoals leden van de ICDO en cellen duurzame ontwikkeling, kon niet plaatsvinden. Er was initieel in de loop van 2006 een communicatie voorzien tijdens de plenaire ICDO-vergaderingen omtrent het KM-concept en de eerste analyse van KM uitgevoerd bij de teams.

Het secretariaat heeft deze laatste fase van het KM-project niet kunnen implementeren. Andere projecten kregen vanuit de ICDO een hogere prioriteit, waardoor binnen de ICDO en het ICDO-secretariaat niet de vereiste tijd kon vrijgemaakt worden voor de verdere ontwikkeling van dit project. Het project werd tevens doorkruist door de hoger vermelde transfer van de medewerkers van het secretariaat naar de POD DO en het vertrek van mevrouw Ans Rossy.

2.2.1.3 Geïmplementeerde tools

Toch heeft het secretariaat van de ICDO zijn denkoefening verder gezet omtrent de tools die moeten geïmplementeerd worden om bij te dragen tot KM. Zo bleef het onder meer alle documenten verbonden met de vergaderingen van de ICDO ter beschikking stellen op het CIRCA-intranet en de belangrijke documenten omtrent de ICDO-werkzaamheden op de internetsite van de ICDO plaatsen. Tijdens de plenaire vergaderingen hield het de leden en experts van de ICDO ook op de hoogte van de belangrijke nieuwsitems die verband hielden met duurzame ontwikkeling.

CIRCA

CIRCA is een programma ontwikkeld door de Europese Commissie om in te spelen op de behoeften van overheidsdiensten. Zo biedt het een gemeenschap verspreid over verschillende entiteiten de kans om informatie en documenten te delen via het internet. Om CIRCA te kunnen gebruiken volstaat het te beschikken over een navigatiesoftware, een identificatiecode en een wachtwoord voor toegang tot de applicatie.

Dit programma wordt sinds 2002 gebruikt door het secretariaat van de ICDO om bepaalde documenten te archiveren, zoals teksten die verband houden met plannen, vergaderingen, documentatie, enz. In 2006 heeft het secretariaat van de ICDO de actualisering van het ICDO-gedeelte van CIRCA verder gezet. Via dit intranet hebben gebruikers snel en vlot toegang tot de informatie. De toegang wordt momenteel toegekend aan een honderdtal gebruikers: het gaat om leden en experts van de ICDO en om deelnemers aan de verschillende werkgroepen.

ICDO-internetsite

De website van de ICDO heeft tot doel de activiteiten van de ICDO voor te stellen en toegang te verlenen tot de documenten aangemaakt in het kader van de werkzaamheden van de ICDO. De site is toegankelijk via volgend adres: <http://www.icdo.fgov.be/>

2.2.2. Externe activiteiten van het ICDO-secretariaat

2.2.2.1 Deelname aan de begeleidingscomités voor studieprojecten van de POD Wetenschapsbeleid

« Methodology and Feasibility of sustainability impact assessments. Case: Federal Policy-making Processes » (Methodologie en haalbaarheid van een duurzame ontwikkelingseffecten beoordeling)

Het onderzoeksproject werd in 2006 afgerond. Een beperkt seminarie werd gehouden op 26 januari 2006 om de aanbevelingsvoorstellen van het eindrapport voor te leggen ter discussie. De opmerkingen werden in beschouwing genomen en geïntegreerd in het eindrapport dat in juni 2006 gepubliceerd werd (beschikbaar op volgend adres:

<http://www.belspo.be/belspo/fedra/proj.asp?l=nl&COD=CP/46>

Na dit onderzoek werd een werkgroep van de ICDO opgericht om de DOEB-procedure te implementeren op het niveau van de Federale Staat (zie 2.1.4).

« Duurzame ontwikkeling duurzaam ontwikkelen: Beter beleid door participatie »

Het belangrijkste deel van het project dat werd gevoerd door het *Instituut voor de Overheid* van de KUL, heeft zich afgespeeld in 2005 (cf. rapport ICDO 2005). Tijdens een vergadering in februari 2006 konden wij het tweede luik van het tussenrapport becommentariëren dat de technieken voorstelde voor burgerparticipatie. Er werden scenariovoorstellen voor de volgende volksraadpleging besproken maar er drongen zich verdere preciseringen op.

De aanbevelingen van het ontwerp van het onderzoeksrapport werden op 15 mei 2006 besproken tijdens een beperkt seminarie met de belangrijkste Belgische actoren betrokken bij de volksraadpleging omtrent het voorontwerp van Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling en met de externe experts inzake participatieve processen (Koning Boudewijnstichting en VROM-administratie uit Nederland).

Het voorlopige rapport omtrent het onderzoek en de samenvattingen van de participatieve methoden werd gepubliceerd (enkel in het Nederlands) op het internet op volgend adres: <http://soc.kuleuven.be/io/participatie/ned>

Het eindrapport zal beschikbaar zijn op de site van Wetenschapsbeleid via het volgende adres: <http://www.belspo.be/belspo/fedra/proj.asp?l=nl&COD=CP/11>

« Participatieve toekomstvisie omtrent de planning voor duurzame ontwikkeling: analyse van benaderingen en realisaties »

Dit project werd van mei tot november 2006 gevoerd door het Studiecentrum Duurzame Ontwikkeling aan de ULB. De bedoeling van deze studie was een samenvattende en kritische analyse van de benaderingen omtrent een participatieve toekomstvisie van DO-planning, en de presentatie van een aantal recente realisaties in dit domein.

De belangstelling van de federale overheid om onderzoek te doen in het domein van planning in het kader van duurzame ontwikkeling loopt gelijk met een groeiende wereldwijde belangstelling voor planningoefeningen met participatieve mechanismen op lange termijn. Drie essentiële kenmerken definiëren het type toekomstverwachting dat het huidige project beoogt. Deze worden gecombineerd in de gevraagde oefening: 1) de toekomstverwachting in tal van domeinen tegelijk (i.e. die tezamen "duurzame ontwikkeling" omspannen); 2) het vastleggen van doelstellingen in verschillende domeinen; 3) de planning om dit te bereiken.

In een eerste vergadering van het begeleidingscomité in mei 2006 werd de status geschetst inzake toekomstverwachtingen en werd herinnerd aan de onderwerpen die aangesneden moesten worden. Het onderzoek zal bestaan uit drie grote gedeelten: de samenstelling van een analysematrix, de analyse van case studies en voorstellen tot aanpassing aan het Belgische federale kader.

Tijdens twee vergaderingen in de maand september en oktober werden de tussenrapporten over de case studies besproken alsook het voorstel voor een analysematrix. Ten slotte heeft het follow-upcomité ook de organisatie van een seminarie besproken. Dit wil vooral de moeilijke aansluiting tussen de initiatieven tot toekomstvisie en planning aankaarten. Er werden buitenlandse sprekers uitgenodigd om op 7 december 2006 hun concrete ervaringen te komen presenteren. Op uitnodiging van de onderzoekers werd een rondetafelgesprek georganiseerd in de namiddag met een beperkt publiek om de standpunten te verzamelen van de actoren inzake duurzame ontwikkeling op federaal vlak omtrent de eventuele concrete weerslag, voor België, van de bestudeerde benaderingen.

Een samenvatting van de ochtend is beschikbaar op volgend adres: http://www.sppdd.be/nieuwsbrief/2006-12-20_fr.html#toekomst

Het ontwerp van eindrapport zal besproken worden in januari 2007 en is beschikbaar op volgend adres: <http://www.belspo.be/belspo/fedra/proj.asp?l=fr&COD=AP/22>

«Een analyse van het verband tussen burgerparticipatie, overheidsbeleid en tevredenheid»

Deze studie gelanceerd in december 2005 door de VUB, zal gevoerd worden tot november 2008. Een eerste vergadering van het begeleidingscomité werd gehouden in september 2006. Een Amerikaans expert heeft een theoretische opfrissing voorgesteld. Deze werd gevolgd door het opmaken van een stand van zaken in Wallonië en Vlaanderen. Ten slotte werd het onderzoeksprogramma (de belangrijkste kwesties en termijnen) voor de komende jaren voorgesteld.

Er zal nog extra informatie beschikbaar zijn :

<http://www.belspo.be/belspo/fedra/proj.asp?l=fr&COD=TA/00/07>

"Lessen voor een Belgisch tijdsbeleid. Een analyse van Europese initiatieven rond tijdsordening"

In opdracht van het Federaal Wetenschapsbeleid voert de onderzoeksgroep TOR van de Vrije Universiteit Brussel het onderzoek (looptijd 1/10/2006 - 31/3/2007).

Dit project zal:

- (1) een aantal dominante maatschappelijke tijdsproblemen identificeren en analyseren op basis van tijdsbestedingsgegevens, publieke debatten die rond het thema gevoerd worden in de media en in de internationale literatuur en op basis van een aantal gesprekken met bevoorrechte getuigen en experts;
- (2) een aantal Europese initiatieven met betrekking tot tijdsordening bestuderen die inspelen op de eerder geïdentificeerde problemen;
- (3) nagaan in welke mate die buitenlandse initiatieven geïmplementeerd kunnen worden in België ter remediëring van de eerder geïdentificeerde problemen.

Een eerste vergadering van het begeleidingscomité werd gehouden op 24 oktober 2006.

Er zal nog extra informatie beschikbaar zijn:

<http://www.belspo.be/belspo//fedra/proj.asp?l=fr&COD=AP/21#descr>

2.2.2.2 Voorbereidende werkzaamheden in het kader van de biodiversiteit

Het tweede federaal plan duurzame ontwikkeling, zoals goedgekeurd door de regering op de Ministerraad van 24 september 2004, voorziet onder actie 18 (biodiversiteit beschermen) het opstellen van actieplannen biodiversiteit binnen vier federale sleutelsectoren. Het betreft de sectoren economie, ontwikkelingssamenwerking, transport en wetenschapsbeleid. Deze sectorale integratie past ook binnen het kader van de uitvoering van de Nationale Biodiversiteitsstrategie en Sectorale Actieplannen, een verplichting binnen art. 6 van het Biodiversiteitsverdrag.

Om de uitvoering van het Verdrag inzake Biologische Diversiteit en actie 18 van het tweede Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling te bevorderen, was het nodig om per sector een overzicht te maken van wat al voorzien was en waar er bijsturing nodig is. Daartoe liet de FOD Leefmilieu in 2005 een studie uitvoeren om acties die de zorg voor de biodiversiteit in vier federale sleutelsectoren integreren, te identificeren.

Parallel met de lancering van dit onderzoek stuurde het ICDO secretariaat op 29 november 2004 een brief aan de ICDO leden met de vraag hun medewerking te verlenen binnen een opvolgingscomité verbonden met deze studie. De studie werd uitgevoerd door Natagora en aCREA en werd begeleid door een opvolgingscomité waarin vertegenwoordigers van verschillende federale administraties zetelden. Ze werd afgerond eind september 2005. De studie heeft een eerste doorlichting gedaan van een aantal potentiële acties die zouden kunnen uitgevoerd worden om biodiversiteit te integreren in de vier federale sleutelsectoren.

In de lente van 2006 werd het ICDO Bureau geïnformeerd dat de FOD Leefmilieu wenst opvolging te geven aan haar studie. De recente werkzaamheden rond de Nationale Strategie Biodiversiteit, gecoördineerd door het Belgische National Focal Point Biodiversity en de FOD Leefmilieu, maakten dat er inmiddels een bijkomend beleidsinitiatief werd genomen waarmee rekening diende gehouden te worden. De ontwerpversie van de strategie telde 15 strategische doelstellingen en 77 operationele doelstellingen en zou lopen van 2006 tot 2016. J. Versteven nam als lid van het ICDO-secretariaat deel aan de vergaderingen van de contactgroep voor het opstellen van de strategie.

Gezien de strategische en operationele doelstellingen van de Nationale Strategie Biodiversiteit, leek het aangewezen om de werkzaamheden van actie 18 hierin te kaderen en op voorhand te bekijken of er geen beleidsincoherenties zouden bestaan tussen enerzijds de voorgestelde deelacties in actie 18 van het tweede Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling en anderzijds de operationele doelstellingen van de nationale strategie. Anderzijds was de uitvoeringsfase van het tweede Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling al een tweetal jaren lopende. Daarom stuurde de Staatssecretaris van Duurzame ontwikkeling, op vraag van het ICDO-Bureau, in september 2006 aan de Minister van Leefmilieu een brief met de vraag hoe deze de concrete implementatie van actie 18 van het tweede Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling gegarandeerd ziet, rekening houdend met de toenmalige beleidscontext en met een coherentie met de Nationale Strategie.

In zijn brief van 20 oktober 2006 antwoordde de Minister van Leefmilieu dat de Nationale Strategie Biodiversiteit ter goedkeuring zou voorgelegd worden aan de Interministeriële Conferentie Leefmilieu van 23 oktober. Deze strategie ondersteunt en omkadert, binnen de nationale strategische aanpak, een aantal federale acties die voorgesteld werden in het tweede FPDO (zoals bij voorbeeld de integratie van de bekommernis voor biodiversiteit in handelsakkoorden en exportkredieten, en de oprichting van een nationaal coördinatie en waarschuwingssysteem voor de introductie van niet-inheemse soorten via transportwegen). De minister kondigde aan om, na goedkeuring van de strategie, sector per sector overleg te organiseren met de relevante actoren.

2.2.2.3 Deelname aan de internationale bijeenkomst ESDN Salzburg

In navolging van de vorige jaren nam een ruime Belgische delegatie – waaronder een medewerker van het ICDO-secretariaat – deel aan de bijeenkomst van het Europees Netwerk voor Duurzame Ontwikkeling (ESDN). Deze had op 1 en 2 juni 2006 plaats in Salzburg. De inzet van de ESDN-conferentie was om kennis uit te wisselen op het vlak van de verticale integratie van DO-beleid, de evaluatie van DO-strategieën en het verder ontwikkelen van het ESDN.

In het kader van het thema “beleidsevaluatie” stelde mevr. Nadine Gouzée, de coördinatrice van de TFDO van het Federaal Planbureau, de wijze waarop het federale DO-beleid wordt geëvalueerd voor.

Meer info is beschikbaar op:

<http://www.sd-network.eu/?k=ESDN%20conferences&s=home&year=2006>

2.3 Informatierapportering en -verdeling

2.3.1 De ICDO-gegevensbanken

Paragraaf 4102 van het FPDO 2004-2008 bepaalt dat *'Elk van de jaarlijkse rapporten van de vertegenwoordigers van de federale regering, de ICDO-leden, over het beleid inzake duurzame ontwikkeling, bedoeld in artikel 17.3 van de wet van 5 mei 1997, zal een tabel bevatten die de stand van uitvoering van de acties door de betrokken overheidsdiensten en publieke instellingen verduidelijkt en vervolledigt. Daarnaast bevatten deze jaarrapporten, voor elk regeringslid en volgens een gemeenschappelijk schema, een overzicht van internationale verbintenissen voor duurzame ontwikkeling binnen zijn bevoegdheidspakket. Ten slotte wordt in de rapporten een tabel opgenomen met indicatoren die toelaten om de uitvoering van het plan inzake duurzame ontwikkeling en de internationale verbintenissen op dit vlak op te volgen.'*

Paragraaf 4103 bepaalt dat *'Het ICDO-secretariaat zal ook instaan voor de coördinatie van de rapporten van de leden. In dit kader zal het, op basis van deze rapporten, overzichtstabellen opstellen van de internationale verbintenissen inzake duurzame ontwikkeling en van de indicatoren betreffende de uitvoering van een beleid inzake duurzame ontwikkeling door de regering.'*

Om een antwoord op die aanbevelingen te formuleren heeft het ICDO-secretariaat, met de hulp van de informaticacel van het FPB, databanken ontwikkeld om een inventaris van de internationale verbintenissen inzake duurzame ontwikkeling te kunnen opstellen en een betere opvolging van de FPDO's mogelijk te maken.

De twee databanken zijn als volgt opgesteld:

1. De inventaris van de internationale verbintenissen.

De FPDO's bepalen dat de ICDO-leden een inventaris van internationale verbintenissen binnen hun bevoegdheden moeten opstellen; het FPDO 2004-2008 stelt dat de ICDO-leden de inventaris moeten maken volgens een 'gemeenschappelijk schema' en dat het ICDO-secretariaat die inventaris moet synthetiseren in de vorm van een 'overzichtstabel'. Om die opdracht goed te kunnen uitvoeren, heeft de ICDO in 2005 een werkgroep 'Internationale Verbintenissen' opgericht. De doelstelling hiervan was een gemeenschappelijke werkbasis voor te stellen. De werkgroep zal tot 2007 functioneren, het jaar waarin de inventaris van alle internationale verbintenissen die tot dan toe bestaan, klaar moet zijn. Om de informatie die verkregen wordt in het kader van de inventaris te structureren, heeft het ICDO-secretariaat aan de informaticacel van het FPB gevraagd een tweetalige databank op te stellen om de gegevens te harmoniseren (gemeenschappelijk schema).

2. De opvolging van de maatregelen van de FPDO's.

Het tweede deel van de databank betreft de opvolging van de maatregelen van de FPDO's. Hiermee kunnen de maatregelen van deze plannen worden opgevolgd en kan de synthesesetabel worden opgesteld waarnaar in het rapport van de leden wordt gevraagd. Zoals voordien gepland heeft de ICDO beslist om voor de ledenrapporten 2006 het gebruik van de databank te veralgemenen tot alle diensten.

Het secretariaat van de ICDO staat ter beschikking van de leden en experts van de ICDO om ze te helpen en de geïmplementeerde tool verder te verbeteren.

2.3.2 Jaarverslagen

2.3.2.1 Het jaarverslag 2005

Het Koninklijk Besluit van 8 december 2003 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 1 december 1998 tot vaststelling van de algemene regels betreffende de organisatie en de werking van de ICDO wijzigde via de wijziging van de samenstelling van de ICDO ook de context voor het opstellen van de ledenrapporten. Het gaat opnieuw om een eerste oefening waarbij zich een aantal problemen voordoen. Eerst is er een principieel probleem: het is immers voor de ICDO-leden, vertegenwoordigers van de regeringsleden en afkomstig uit de beleidscellen, moeilijk een rapport te ondertekenen dat eigenlijk door de expert van de FOD of POD werd geschreven en waarvan ze dus zelf geen auteur zijn. Bovendien is het niet vanzelfsprekend dat één van de rechtstreekse medewerkers van een minister een rapport opstelt over de activiteiten die hem zelf aangaan. Er zou dus, volgens sommige ICDO-leden, een alternatief moeten gevonden worden voor de publicatie van de rapporten van de ICDO-leden waarbij niet, zoals dit de voorbije jaren gebeurde, expliciet verwezen wordt naar het ICDO-lid; eventueel zou beter verwezen worden naar de expert vanuit de FOD of POD. Maar dit roept dan weer een probleem op omwille van het verschil tussen de ministerportefeuilles en de administratieve organisatie van de openbare diensten. De meest logische en coherente oplossing, die bovendien aansluit bij het bepaalde uit de Wet van 5 mei 1997, bestaat er in de rapporten te blijven presenteren op basis van de bevoegdheden van de regeringsleden.

De structuur van het ledenrapport 2005 heeft ervoor gezorgd dat de presentatie van de rapporten verbeterd werd en heeft bijgedragen tot de standaardisatie ervan. Er werd meteen ook de kans geboden om informatie door te geven over de cellen duurzame ontwikkeling, de follow-up van de maatregelen van de Federale Plannen Duurzame Ontwikkeling, de implementatie van de evaluaties van de weerslag van beslissingen op duurzame ontwikkeling, het milieubeheer binnen overheidsdiensten, de communicatie omtrent het hoofdstuk duurzame ontwikkeling van de beleidsnota van de minister, sensibiliseringsacties en andere initiatieven, actieplannen in overheidsdiensten.

Dankzij de databanken was het mogelijk de informatie op meer eenvormige wijze te behandelen. Deze rapporteringstool helpt experts om de informatie te verzamelen via de verschillende contactpersonen in hun dienst.

Op 1 maart 2006 beschikte het ICDO-secretariaat over zes ledenrapporten in het Nederlands en het Frans en twee ledenrapporten in één taal. Het secretariaat ontving de laatste drie ledenrapporten 2005 op 31 maart 2006. Hierdoor was het ook nu onmogelijk om in het activiteitenrapport een overzichtstabel betreffende de uitvoering van de Federale Plannen op te nemen.

Ondanks de voorgestelde structuur zijn sommige rapporten hier toch van afgeweken. Dit is een spijtige zaak voor de inspanningen tot standaardisering van de ledenrapporten. Bovendien hebben meerdere leden en experts tijdens de redactie van de rapporten vastgesteld dat de structuur goedgekeurd tijdens de plenaire vergadering van de ICDO niet makkelijk was om te implementeren.

Het probleem van het gebrek aan overeenstemming tussen de ministerportefeuilles en de competenties van de overheidsdiensten was één van de struikelblokken. Enerzijds hebben bepaalde leden van de ICDO bevoegdheden die meerdere FOD's/POD's aanbelangen. Daarom moeten de verschillende rapporten dus gecoördineerd worden en dient gecontroleerd of het ledenrapport wel degelijk alle bevoegdheden bestrijkt waar het lid verantwoordelijk voor is. Anderzijds moeten bepaalde experts van de ICDO een bijdrage leveren voor meerdere ledenrapporten. Soms moet een expert voor dezelfde maatregel een rapportering geven vanuit een verschillend standpunt, afhankelijk van de betrokken minister. Dit kan in sommige gevallen leiden tot tegenstrijdige informatie. Het kan ook een langer gemeenschappelijk overleg vereisen tussen de vertegenwoordiger van de minister en de expert(s). Door de huidige structuur van het rapport is het mogelijk om alle vereiste informatie op te nemen. Het nadeel is dan weer dat de informatie die strikt gebonden is aan de diensten (milieubeheer, cellen duurzame ontwikkeling, ...) op één lijn wordt gesteld met de informatie verbonden met de ministers (algemene beleidsnota van de minister). Dit heeft als gevolg dat dezelfde informatie herhaald wordt in verschillende ledenrapporten.

2.3.2.2 Het jaarverslag 2006

Een nota geschreven door het secretariaat van de ICDO over de structuur van de ledenrapporten werd voorgesteld en besproken tijdens de plenaire vergadering van 27 september. Naar aanleiding hiervan heeft het secretariaat onderstreept dat artikel 19 van de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling het volgende stelt: *«De Commissie maakt, vóór 31 maart, een jaarlijks rapport op van de werkzaamheden van het voorbije jaar. Dit rapport wordt overgemaakt aan alle leden van de federale regering, aan de wetgevende kamers en aan de raad.»* Het artikel 21 §1 van het koninklijk besluit van 1 december 1998 dat de algemene regels vastlegt omtrent de organisatie en werking van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling (ICDO) vermeldt dat: *«Jaarlijks leggen de vertegenwoordigers van de*

leden van de federale regering, vóór 15 januari bij het Secretariaat, in het Nederlands en het Frans, een verslag neer over de acties die werden ondernomen met het oog op duurzame ontwikkeling en over de uitvoering van het plan in de federale administraties en openbare instellingen waarvoor het regeringslid dat zij vertegenwoordigen bevoegd is.» Het §2 van datzelfde artikel vermeldt: «De structuur van het rapport zal door de Commissie worden vastgelegd.» Bovendien kent het artikel 4, 5° van het koninklijk besluit houdende oprichting van cellen duurzame ontwikkeling in de federale overheidsdiensten, de programmatorische federale overheidsdiensten en het Ministerie van Landsverdediging, de cellen DO volgende opdracht toe: «de ondersteuning van de vertegenwoordigers van de federale overheid bij de redactie van het rapport [...]».

Deze nota wil voorstellen doen om de ledenrapporten van de ICDO te verbeteren voor het jaar 2006. Er zijn aanbevelingen voor mogelijke verbeteringen in terug te vinden. Ze vormt bovendien het uitgangspunt voor een gesprek met de leden en experts van de ICDO om het follow-upproces geïmplementeerd door de ledenrapporten van de ICDO te verbeteren en baseert zich daartoe op de voorbije ervaringen en meer bepaald op de lessen die getrokken werden na het rapport 2005. De termijn om de ledenrapporten in te dienen bij het secretariaat van de ICDO werd op dat moment vastgelegd op 15 januari in overeenstemming met het koninklijk besluit van 1 december 1998.

Na besprekingen werd de structuur goedgekeurd door de ICDO onderverdeeld in drie delen. Een eerste gedeelte is bestemd voor de leden van de ICDO die de ministers vertegenwoordigen, een tweede gedeelte betreft de implementatie in de overheidsdiensten en een laatste gedeelte de implementatie van de federale plannen voor duurzame ontwikkeling.

Voor het rapport 2006 werd het gebruik van de databank veralgemeend en verplicht ingevoerd om de follow-up van de Federale Plannen Duurzame Ontwikkeling mogelijk te maken. Om die reden en om de nieuwe gebruikers vertrouwd te maken met het systeem, werd een eerste update gevraagd voor 15 november 2006. Het secretariaat van de ICDO zal de informatie uit de tabellen van het rapport 2005 die nog niet voorkwam in de databank voor diezelfde datum, invoeren in de databank.

Op 21 december 2006 heeft de Ministerraad een nieuw ontwerp tot koninklijk besluit goedgekeurd dat de algemene richtlijnen vastlegt betreffende de organisatie en de werking van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling. In dit ontwerp werd bepaald dat de datum om het rapport in het Frans of het Nederlands in te dienen bij het Secretariaat van de ICDO is vastgesteld op 31 januari van elk kalenderjaar en dat de vertaling van dit rapport naar het Frans of het Nederlands moet ingediend worden bij het Secretariaat tegen 15 februari van elk kalenderjaar. (bijlage 6).

2.3.3 Informatieverdeling

De ICDO speelt bij zijn leden al sinds de oprichting een rol als informatieverspreider van belangrijke evenementen die te maken hebben met duurzame ontwikkeling.

Het project betreffende kennismanagement dat in 2005 werd gelanceerd door het secretariaat van de ICDO en werd opgevolgd door het bureau, zal deze rol als informatieverstrekker de komende jaren verder versterken. Toch heeft het project niet de verwachte ontwikkelingen gekend in het jaar 2006.

Tijdens het jaar 2006 fungeerden de opeenvolgende vergaderingen van de ICDO als kader voor verscheidene uiteenzettingen en presentaties over volgende onderwerpen:

Vergadering ICDO van 28/06:

- Presentatie van het onderzoek "duurzame ontwikkeling duurzaam ontwikkelen: beter beleid door participatie"
- Presentatie van de strategie inzake natuurlijke hulpbronnen van de Europese Unie

Vergadering ICDO van 27/09:

- Rapport van de CSD 14: Fourteenth session of the Commission on Sustainable Development New York, 1 - 12 May 2006

Vergadering ICDO van 25/10:

- Ambtenarendag Duurzame Ontwikkeling

Anderzijds heeft het secretariaat van de ICDO begin 2006 een beschouwende nota uitgewerkt omtrent voorstellen tot informatie- en communicatieacties voor de ICDO. Deze nota werd voorgesteld tijdens de vergadering van het Bureau van de ICDO op 3 mei 2006. De bedoeling ervan was voorstellen te doen om de verwezenlijkingen in het kader van de Federale Plannen duurzame ontwikkeling (FPDO) in de verf te zetten en bijgevolg ook de implementatie van de maatregelen van de Plannen door de ICDO. Daarnaast wilde deze nota het volgende Federaal Plan duurzame ontwikkeling voorbereiden, in het bijzonder het voorontwerp en de volksraadpleging. De voorstellen die werden gedaan om deze doelstellingen te bereiken, konden geconcretiseerd worden in de vorm van communicatieacties, zoals het bekendmaken van de activiteiten van de ICDO op korte en middellange termijn (mei-augustus en september-december 2006) en van een communicatiestrategie voor de ICDO vastgelegd in de jaarlijkse actieplannen op lange termijn (2007 en 2008). De nota voorzag dat deze activiteiten complementair, coherent en gecoördineerd zouden gebeuren met de informatieacties van andere actoren in het domein van federale duurzame ontwikkeling in België, vooral de POD DO, de TFDO, de FRDO en de cellen duurzame ontwikkeling van de federale overheidsdiensten. Dit project werd niet meer ontwikkeld door het secretariaat van de ICDO gezien de discussies omtrent de verduidelijking van de rol van de verschillende diensten betrokken bij het beleid inzake duurzame ontwikkeling en het aan de FRDO gevraagde advies omtrent communicatie.

3. Besluiten

Twee grote trends tekenen zich af voor het jaar 2006: enerzijds continuïteit op het niveau van de realisaties, anderzijds verandering wat betreft de structuur.

Omtrent de realisaties:

- Meerdere werkgroepen waren actief in een departementsoverschrijdende geest. Denk maar aan de groepen «sociale verantwoordelijkheid van bedrijven», «sociaal verantwoorde investeringen» of «duurzame overheidsopdrachten». Op dezelfde manier hebben de afdelingen samengewerkt aan de uitwerking van de databank «internationale verbin-tenissen». Deze samenwerking tussen departementen liet zich ook gevoelen in het project «duurzaamheidstest». Dit is een zeer belangrijk voorbeeld, omdat elk departement zijn expertise ter beschikking stelt van de andere departementen in de materie waarvoor het bevoegd is. Het kan dan op zijn beurt genieten van de expertise van andere departemen-ten om de duurzaamheid te evalueren van het beleid dat het wil invoeren.
- Elke minister heeft er zich met zijn departement voor het tweede jaar op rij toe verbonden de acties voorzien in het Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling 2004-2008 te imple-menteren. De cyclus voor continue verbetering vereist de follow-up en evaluatie van de acties. De follow-up van de realisaties werd verbeterd, waardoor de monitoring van de departementen vlotter verloopt. Het voeden van de databank gebeurt voortaan online zodat niet elk jaar opnieuw een tabel moet opgemaakt worden.
- Na de zeer lange voorbereidings- en raadplegingsfase is de uitwerking van het Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling 2009-2012 pas opgestart in september 2006. De grote lijnen werden besproken, voorgelegd ter advies aan de FRDO en vervolgens vastgelegd in een oriëntatienota.

Omtrent de structuur van de ICDO

- In september 2006 is een groepering van de teams POD Duurzame Ontwikkeling en het secretariaat van de ICDO doorgevoerd. Beide teams streefden ernaar de synergie te ver-hogen en dubbel werk te vermijden. De interdepartementale teamgeest bleef daarbij ge-handhaafd.
- Verder werd een zekere doorstroming van de leden en experts van de ICDO vastgesteld. Zo zal het Secretariaat van de ICDO geen lid meer zijn van het Federaal Planbureau, maar wel van de POD Duurzame Ontwikkeling.

2007 is een jaar dat gekenmerkt wordt door de continuïteit van de realisaties. Deze moeten gedocumenteerd en geconsolideerd worden met het oog op de presentatie van een balans bij de volksraadpleging die in februari 2008 georganiseerd zal worden. In dit verband zal in 2007 een wijziging doorgevoerd worden in de gewoonten van de ICDO: de publicatie van het jaarrapport dient naar voren geschoven te worden, nl. naar januari 2008, zodat de burger beschikt over een documentatie met realisaties over een periode van 3 jaar van het Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling 2004-2008, om te oordelen over het voorontwerp van Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling 2009-2012 (FPDO 2009-2012).

In 2007 zullen dit FPDO 2009-2012 en de raadpleging die begin 2008 plaatsvindt, intens worden voorbereid.

Ten slotte zal in 2007 het interdepartementale werk verankerd worden als een onmisbare en nuttige reflex bij de dagelijkse werkzaamheden van de FOD's. In dit verband zijn deelname aan de nationale strategie voor duurzame ontwikkeling, duurzame overheidsopdrachten en de duurzaamheidstest stuk voor stuk dossiers die de departementen zullen aansporen tot een geest van samenwerking en complementariteit.

BIJLAGEN

Bijlage 1: VERDUIDELIJKING VAN DE RELATIES TUSSEN DE HOOFDROLSPELERS INZAKE DUURZAME ONTWIKKELING OP HET FEDERALE BELEIDSNIVEAU

1. Als bijlage gaat een inventaris van in de regelgeving met betrekking tot duurzame ontwikkeling voorziene opdrachten inzake duurzame ontwikkeling. De taken ressorterend onder de titels "ontwikkeling van beleidsacties" en "uitvoering van beleidsacties" worden uitgevoerd door de PODDO en de ICDO, waarbij coherentie met de hen toegewezen opdrachten nagestreefd wordt. De taken ressorterend onder de titel "rapportering" worden uitgevoerd door de TFDO. In geval van onduidelijkheid geldt het voormelde als interpretatieve bepaling. De taken ressorterend onder de categorie van "algemene, niet louter aan één van de luiken van de beleidscyclus verbonden taken" worden eveneens volgens de voormelde interpretatiebepaling toegewezen. In geval van gebruik van de termen "Regeringslid" (of zijn vertegenwoordiger) en "Koning" geldt de volgens bovenvermelde regel bepaalde instantie als ondersteunende dienst van het Regeringslid bevoegd voor duurzame ontwikkeling.

2. Het ICDO en de PODDO verzekeren een maximale informatieoverdracht aan de TFDO inzake de planning en uitvoering van het beleid inzake duurzame ontwikkeling, opdat de TFDO optimaal haar rapportagetaken kan vervullen. Naar analogie met het voorgaande verzekert de TFDO eveneens een maximale informatieoverdracht aan het ICDO en de PODDO, opdat zij de hen toegewezen taken optimaal kunnen uitoefenen.

3. Het ICDO en de PODDO zullen duidelijke werkafspraken maken om een geïntensiverde samenwerking en een wederzijdse versterking in de vervulling van hun taken (zie randnummer 1) mogelijk te maken. Beslissingen met betrekking tot deze taken zullen in collegialiteit tussen het hoofd van beide instanties worden genomen. De uitoefening van de interdepartementale taken inzake duurzame ontwikkeling door het ICDO wordt gevrijwaard. De PODDO en het ICDO zullen samen bij de PODDO worden gehuisvest. Een lid van het ICDO, van de andere taalrol dan de voorzitter van de PODDO, zal in dit gedeelde pand als dagelijks leidinggevende van het ICDO fungeren. De ICDO-secretaris oefent zijn mandaat bijgevolg decentraal uit.

4. Aan de personeelsveloppe van de PODDO worden de middelen toegevoegd, op basis van dewelke de huidige ICDO-personeelsleden worden betaald. De toevoeging van deze kredieten strekt er toe om de overdracht van de huidige ICDO-personeelsleden (met behoud van alle rechten binnen de bestaande wettelijke mogelijkheden) te financieren. Er wordt in overeenkomstige werkingskosten voor deze personen voorzien.

5. Garanties van voldoende middelen voor de TFDO worden gegeven. Bovendien zullen de TFDO-werkzaamheden inzake rapportering in de toekomst (vanaf de voorbereiding van 4de rapport eind 2005/begin 2006) door een stuurgroep, bestaande uit leden die wetenschappelijk

gevormd zijn en die als deskundig worden beschouwd en belast met het opvolgen en adviseren van de TFDO in de wetenschappelijke voorbereiding van het FR, worden aangestuurd. De eindverantwoordelijkheid voor het werk inzake rapportering berust bij het FPB. De voorzitter en de ondervoorzitter van deze stuurgroep zijn lid van een Belgische universiteit, telkens van een andere taalrol. De coördinator/coördinatrice van de TFDO in het FPB neemt het secretariaat waar van deze stuurgroep. De leden van de stuurgroep hebben daarenboven de kans om als 'lector' ontwerphoofdstukken van het FR na te lezen en opmerkingen te formuleren, evenwel zonder vetorecht. Deze aanpak is een stroomlijning met gangbare praktijken op internationaal, Europees en regionaal niveau. Het voorgaande resulteert in een verscherpte focus en een verdere versterking van het multidisciplinaire aspect van de werkzaamheden van de TFDO met betrekking tot het FR.

Bijlage:

Ontwikkeling van beleidsacties:

1. Opmaken van een FPDO (maatregelen, actieplan) (art. 3, eerste alinea Wet DO);
 - a. Geven van aanwijzingen/oriëntaties, als basis van het voorbereiden van een voorontwerpplan, en waken over de goede uitvoering daarvan (art. 4, §1 en art. 17, 1° Wet DO – ICDO);
 - b. Voorbereiden van een voorontwerpplan (eerste input vanuit ministeries en publieke instellingen, onderzoek, eerste ontwerp structuur, goedkeuring, eerste versie voorontwerpplan, definitief voorontwerpplan, goedkeuring) (artt. 4, §1 Wet DO en 24-27 ICDO-KB 1-12-1998 – ICDO(S) en FPB);
 - c. Voorleggen van het voorontwerpplan, aan de Wetgevende Kamers, de FRDO1, de regeringen van de Gemeenschappen en Gewesten (art. 4, §1 Wet DO – ICDO);
 - d. Maatregelen bepalen, om een zo ruim mogelijke bekendheid te geven aan het voorontwerpplan en bevolking erover te raadplegen (art. 4, §2 Wet DO – Koning);
 - e. Bekendheid geven aan het voorontwerpplan (art. 4, §2 Wet DO);
 - f. Raadplegen van de bevolking (artt. 4, §2 Wet DO en 28, §1 ICDO-KB 1-12-1998 en raadplegings-KB's 9-1-2000 en 11-12-2003 – FPB en PODDO);
 - g. Aanleveren van werkdocumenten, als basis voor onderzoek van adviezen en opmerkingen (art. 28, §2 ICDO-KB 1-12-1998 – FPB);
 - h. Onderzoeken van de uitgebrachte adviezen en opmerkingen, op basis van werkdocumenten (opgesteld door of onder toezicht van het FPB) (artt. 4, §4 Wet DO en 28, §2 ICDO-KB 1-12-1998 – ICDO);

- i. Voorleggen van een ontwerpplan en een document aangaande alle ontvangen adviezen en opmerkingen, met daarin een voorstel van motivering voor het al dan niet volgen ervan aan de ICDO (art. 29, §§ 1 en 2 ICDO-KB 1-12-1998 – FPB)
- j. Meedelen document aangaande alle ontvangen adviezen en opmerkingen, met daarin een voorstel van motivering voor het al dan niet volgen ervan, ter advisering aan de FRDO (art. 29, §2 ICDO-KB 1-12-1998);
- k. Opstellen/goedkeuren van het ontwerpplan (artt. 4, §4 Wet DO en 29, § 1 ICDO-KB 1-12-1998 – ICDO);
- l. Meedelen van het ontwerpplan en de adviezen, aan de Ministerraad (art. 4, §4 Wet DO – ICDO);
- m. Vaststellen van het plan (artt. 5, §1 Wet DO en 29, §3 ICDO-KB 1-12-1998 – Koning);
- n. Motiveren van het afwijken van het advies van de FRDO (art. 5, §1 Wet DO – Koning);
- o. Bekendmaken van het FPDO in het Belgisch Staatsblad (art. 5, §1 Wet DO);
- p. Meedelen plan, aan de Wetgevende Kamers, de FRDO, de regeringen van de Gemeenschappen en de Gewesten, aan de bedoelde officiële internationale instanties (art. 5, §3 Wet DO);
- q. Maatregelen bepalen, om een zo ruim mogelijke bekendheid te geven aan het plan (art. 5, §3 Wet DO – Koning);
- r. Bekendheid geven aan het plan (art. 5, §3 Wet DO);

Uitvoering van beleidsacties:

- 1. Definiëren van de opdrachten van de federale administraties en publieke instellingen onder de vorm van een samenwerkingsprotocol met daarin bepalingen voor de uitvoering van de opdrachten (art. 17, 2° Wet DO - ICDO);
- 2. Instaan voor het kennismanagement, noodzakelijk voor het functioneren van de federale overheidsdiensten (art. 7 cellen DO-KB 22-9-2004 – ICDO)
- 3. Coördineren van de jaarlijkse rapporten van de vertegenwoordigers van de federale regering (artt. 16, derde alinea, 17, 3° Wet DO en 21 ICDO-KB 1-12-1998 – ICDO);
- 4. Ondersteunen van de vertegenwoordigers van de federale regering bij het opstellen van het rapport van hun dienst, in te dienen bij de ICDO (art. 4 cellen DO-KB 22-9-2004 – cellen DO);
- 5. Opstellen van een jaarlijks ICDO-rapport over de werkzaamheden van het voorbije jaar (artt. 19, eerste alinea Wet DO en 20, 22 ICDO-KB 1-12-1998 – ICDO(S));

6. Overmaken van het jaarlijks ICDO-rapport aan de leden van de federale Regering, aan de Wetgevende Kamers en aan de FRDO (art. 19, tweede alinea Wet DO - ICDO)
7. Operationaliseren en ter beschikking stellen van de methodes omtrent de DOEB2 (art. 8 cellen DO-KB 22-9-2004 – PODDO);
8. Monitoren van de kwaliteit van implementatie van de DOEB (art. 8 cellen DO-KB 22-9-2004 – PODDO);
9. Uitvoeren van een DOEB of het coördineren van de uitvoering van een DOEB op beslissingen overeenkomstig het actieplan (art. 4 cellen DO-KB 22-9-2004 – cellen DO);
10. Uitwerken van een methode voor het opstellen van het actieplan (van elke dienst) (art. 8 cellen DO-KB 22-9-2004 – PODDO);
11. Ondersteunen van de cellen duurzame ontwikkeling bij het opstellen van het actieplan (van de dienst) (art. 8 cellen DO-KB 22-9-2004 – PODDO);
12. Opstellen van een ontwerp van actieplan voor haar dienst (art. 4 cellen DO-KB 22-9-2004 – cellen DO);
13. Intern coördineren van de uitvoering van de maatregelen van het lopende Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling die aan haar dienst zijn toevertrouwd (art. 4 cellen DO-KB 22-9-2004 – cellen DO);
14. Sensibiliseren van haar dienst rond duurzame ontwikkeling (art. 4 cellen DO-KB 22-9-2004 – cellen DO);
15. Leveren van gegevens en informatie, ter ondersteuning van de TFDO bij het opstellen van het Federaal Rapport (art. 4 cellen DO-KB 22-9-2004 – cellen DO);
16. Verspreiden binnen haar dienst van elk Federaal Rapport inzake Duurzame Ontwikkeling (art. 4 cellen DO-KB 22-9-2004 – cellen DO);

Rapportering (beschrijving, analyse, evaluatie):

1. Geven van oriëntaties bij het opstellen van een FR en waken over de goede uitvoering daarvan (art. 17, 1° Wet DO - ICDO)
2. Opstellen van een FR, als basis van de opmaak van een FPDO (bestaande toestand, tot dan toe gevoerde duurzaamheidsbeleid, verwachte ontwikkeling bij gewijzigd en bij ongewijzigd beleid) (artt. 3, eerste alinea en 7, eerste alinea Wet DO - FPB);
3. Meedelen van het FR aan ICDO en Regeringslid DO (artt. 8 Wet DO en 23 ICDO-KB 1-12-1998 - FPB);

4. Overmaken van het FR, aan de Ministerraad, de Wetgevende Kamers, de FRDO, aan de regeringen van de Gemeenschappen en de Gewesten, de bedoelde officiële internationale instanties (art.8 Wet DO – Regeringslid);
5. Opmaken van een lijst van andere bestemmingen van het FR (art.8 Wet DO – Regeringslid);
6. Maatregelen nemen om het FR een zo ruim mogelijke bekendheid te geven (art. 8 Wet DO – Regeringslid);
7. Bekendheid geven aan het FR (art. 8 Wet DO);
8. Verspreiden van het FR (art. 20, §2 ICDO-KB 1-12-1998 – ICDOS); Algemene, niet louter aan één van de luiken van de beleidscyclus verbonden taken:

Algemene, niet louter aan één van de luiken van de beleidscyclus verbonden taken:

Duurzame ontwikkeling en beleid inzake duurzame ontwikkeling

1. Voorbereiden van het beleid inzake duurzame ontwikkeling (art. 2 PODDO-KB 25-2-2002 – PODDO);
2. Ter beschikking stellen van expertise in het kader van het beleid inzake duurzame ontwikkeling (art. 2 PODDO-KB 25-2-2002 – PODDO);
3. Uitwerken van een sensibilisatiestrategie rond duurzame ontwikkeling (art. 8 cellen DO-KB 22-9-2004 – PODDO);

Coördinatie van de uitvoering van het beleid inzake duurzame ontwikkeling

4. Coördineren van de uitvoering van het beleid inzake duurzame ontwikkeling (art. 2 PODDO-KB 25-2-2002 – PODDO);

ICDO

5. Benoeming van de leden van de ICDO (art. 16, tweede alinea Wet DO – Koning);
6. Vaststellen van de algemene regels betreffende de organisatie en de werking van de ICDO en de samenwerking met het FPB (art. 16, laatste alinea Wet DO - Koning);
- 6a. Voorbereiden, organiseren en opvolgen van en informatieverstrekking m.b.t. de werkzaamheden van de ICDO, alsook het verzekeren van de binding tussen ICDO enerzijds en FPB en ICDO-werkgroepen anderzijds (samenvatting van elementen onder artt. 6, 8, 10, 15, 30, §1 ICDO-KB 1- 12-1998 – ICDO-Bureau);

- 6b. Verslaggeving ICDO en ICDO-Bureau en mededeling verslagen en andere activiteiten ten dienste van de ICDO voor het uitvoeren van haar opdrachten (artt. 7, 13, 20 ICDO-KB 1-12-1998 – ICDOS);
7. Voorzitten van de ICDO (artt. 16, vierde alinea Wet DO en 11 ICDO-KB 1-12-1998 – Regeringslid DO of vertegenwoordiger);
8. Ondervoorzitten van de ICDO (artt. 16, vierde alinea Wet DO en 11 ICDO-KB 1-12-1998 – vertegenwoordiger van Regeringslid Ontwikkelingssamenwerking en Regeringslid Wetenschapsbeleid);
9. Waarnemen van het ICDOS (artt. 16, vierde lid Wet DO en 20, §1 ICDO-KB 1-12-1998 – vertegenwoordiger van het FPB);
10. Bijwonen van de vergaderingen van het ICDO-Bureau met raadgevende stem (art. 3, §2 ICDO-KB 1-12-1998 – coördinator TFDO);
11. Vertegenwoordigen van haar dienst in de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling (art. 4 cellen DO-KB 22-9-2004 – cellen DO);

Bijlage 2: TITEL XIV — Duurzame ONTWIKKELING VAN DE WET VAN 20 JULI 2006 HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN (BELGISCH STAATSBLAD VAN 28 JULI 2006).

Titel XIV – Duurzame Ontwikkeling

HOOFDSTUK I - Taakverdeling tussen de federale actoren op het vlak van duurzame ontwikkeling

Art. 352. § 1. De vertegenwoordiger van het Federaal Planbureau die belast is met het waarnemen van het secretariaat van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling, zoals bedoeld in artikel 16, vierde lid, van de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, wordt bij het uitoefenen van zijn taken bijgestaan door personeelsleden van de Programmatorische federale overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling.

§ 2. De personeelsleden van het Federaal Planbureau die met arbeidsovereenkomst in dienst werden genomen om de in § 1 bedoelde vertegenwoordiger bij te staan om het secretariaat van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling waar te nemen, worden met ingang van 1 september 2006 overgedragen naar de Programmatorische federale overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling.

De Koning bepaalt de regels van deze overdracht bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad. Het overgedragen personeel behoudt minstens zijn loon, met inbegrip van alle uitkeringen, vergoedingen, premies of andere voordelen die het genoot bij het Federaal Planbureau, overeenkomstig de reglementering op grond waarvan deze werden toegekend.

HOOFDSTUK II - Wijziging van de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling

Art. 353. Artikel 4, § 1, van de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, wordt vervangen als volgt :

« § 1. Het voorontwerpplan wordt voorbereid door de commissie.

De commissie legt gelijktijdig het voorontwerpplan voor aan de Wetgevende Kamers, aan de Raad, aan de regeringen van de gewesten en de gemeenschappen. ».

Bijlage 3: 22 AUGUSTUS 2006. — KONINKLIJK BESLUIT TOT UITVOERING VAN ARTIKEL 352 VAN DE WET VAN 20 JULI 2006 HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op artikel 37 van de Grondwet;

Gelet op de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, inzonderheid op artikel 16;

Gelet op de wet van 20 juli 2006 houdende diverse bepalingen, inzonderheid op artikel 352, § 2;

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën, gegeven op 18 juli 2006;

Gelet op de akkoordbevinding van Onze Minister van Begroting, gegeven op 19 juli 2006;

Gelet op het protocol nr. 7 van 4 augustus 2006 van het sectorcomité XII;

Gelet op het protocol nr. 94 van 17 augustus 2006 van het sectorcomité IV;

Gelet op de hoogdringendheid, gemotiveerd door de omstandigheid dat artikel 352 van de wet van 20 juli 2006 houdende diverse bepalingen bepaalt dat personeelsleden van het Federaal Planbureau met ingang van 1 september 2006 overgedragen dienen te worden naar de Programmatorische Federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling;

Gelet op het advies nr. 41.181/1 van de Raad van State, gegeven op 8 augustus 2006, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op de voordracht van Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting, van Onze Minister van Volksgezondheid, van Onze Minister van Ambtenarenzaken, van Onze Minister van Leefmilieu en van Onze Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en op het advies van onze in Raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. Voor de toepassing van dit besluit moet worden verstaan onder:

1° het « Bureau : » het Federaal Planbureau;

2 de « Onthaaldienst : » de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, opgericht bij koninklijk besluit van 23 mei 2001, zoals het gewijzigd werd;

3° de « Dienst : » de Programmatorische Federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling, opgericht bij koninklijk besluit van 25 februari 2002, zoals het gewijzigd werd.

Art. 2. De vijf personeelsleden, aangeworven bij arbeidsovereenkomst door het Bureau om de vertegenwoordiger van het Bureau, bedoeld in artikel 16 van de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling bij te staan bij het waarnemen van het secretariaat van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling, worden overgedragen van het Bureau naar de Onthaaldienst.

Conform artikel 3, 3°, van voormeld koninklijk besluit van 25 februari 2002 worden zij door de Onthaaldienst ter beschikking gesteld van de Dienst.

Art. 3. § 1. Voor 15 augustus 2006 worden de personeelsleden, bedoeld in artikel 2, per dienstorder ingelicht over de lijst van de vacante functies. Het dienstorder gaat uit van de Voorzitter van de Dienst.

Binnen de tien werkdagen delen ze schriftelijk hun volgorde van voorkeur mee aan de Voorzitter van de Dienst.

§ 2. Rekening houdend met de voorkeuren en de kwalificaties van de personeelsleden, bedoeld in artikel 2, voorziet de voorzitter van de Dienst in de verdeling van de functies.

Art. 4. § 1. De in artikel 2 bedoelde overdrachten vormen geen benoemingen.

§ 2. De personeelsleden, bedoeld in artikel 2, worden overgedragen door een ministerieel besluit genomen door de Minister bevoegd voor Volksgezondheid en de Minister bevoegd voor Duurzame Ontwikkeling.

§ 3. De personeelsleden, bedoeld in artikel 2, behouden de hoedanigheid, de geldelijke anciënniteit en de weddenschaal die hen door het Bureau werd toegekend. Onverminderd de bepalingen van het tweede lid van deze paragraaf behouden zij ook de toelagen, de vergoedingen, de premies en de andere voordelen, waarvan zij bij het Bureau het genot hadden overeenkomstig de reglementering krachtens dewelke deze verleend werden.

Zij behouden de voordelen die verbonden zijn aan hun functie slechts in zoverre de voorwaarden voor de toekenning ervan behouden blijven.

Art. 5. Uitgezonderd artikel 3 dat uitwerking heeft met ingang van 12 augustus 2006, treedt dit besluit in werking op 1 september 2006.

Art. 6. Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting, Onze Minister van Volksgezondheid, Onze Minister van Ambtenarenzaken, Onze Minister van Leefmilieu en Onze Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Châteauneuf-de-Grasse, op 22 augustus 2006.

ALBERT

Van Koningswege :

Voor de Vice-Eerste Minister en de Minister van Begroting, afwezig :

De Minister van Mobiliteit,

R. LANDUYT

Voor de Minister van Volksgezondheid, afwezig :

De Minister van Landsverdediging,

A. FLAHAUT

De Minister van Ambtenarenzaken,

C. DUPONT

De Minister van Leefmilieu,

B. TOBBACK

De Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling,

Mevr. E. VAN WEERT

Bijlage 4 : OVERDRACHT VAN CONTRACTUEEL PERSONEEL. - UITVOERING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 22 AUGUSTUS 2006 TOT UITVOERING VAN ARTIKEL 352 VAN DE WET VAN 20 JULI 2006 HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN (BELGISCH STAATSBLAD VAN 26 SEPTEMBER 2006).

Bij ministerieel besluit van 30 augustus 2006 worden de volgende personeelsleden die bij arbeidsovereenkomst in dienst werden genomen door het Federaal Planbureau, met ingang van 1 september 2006 overgedragen naar de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu :

- mevrouw Joëlle Pichel;
- de heer Jo Versteven;
- de heer Cédric van de Walle;
- mevrouw Lise-Anne Hondekyn.

Bij hetzelfde besluit worden deze personeelsleden ter beschikking gesteld van de Programmatrische Federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling.

Bijlage 5 : HOOFDSTUK III. – WIJZIGING VAN DE WET VAN 5 MEI 1997 VAN DE PROGRAMMAWET VAN 27 DECEMBER 2006 (BELGISCH STAATSBLAD VAN 28 DECEMBER 2006)

HOOFDSTUK III. - Wijziging van de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling

Art. 347. De laatste twee zinnen van artikel 16, vierde lid, van de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, worden vervangen als volgt :

« Het secretariaat wordt waargenomen door een ambtenaar van de Programmatorische Federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling, daartoe aangewezen door het regeeringslid bevoegd voor duurzame ontwikkeling.

De voorzitter, de ondervoorzitters en de secretaris vormen samen het bureau van de Commissie. ».

Art. 348. Artikel 352, § 1, van de wet van 20 juli 2006 houdende diverse bepalingen, wordt opgeheven.

Bijlage 6 : 19 MAART 2007. - KONINKLIJK BESLUIT HOUDENDE VASTSTELLING VAN DE ALGEMENE REGELS INZAKE DE ORGANISATIE EN DE WERKING VAN DE INTERDEPARTEMENTALE COMMISSIE DUURZAME ONTWIKKELING (Belgisch staatsblad 28 maart 2007)

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, gewijzigd bij de wet van 20 juli 2006, inzonderheid op artikel 16, vijfde lid, en op artikel 17, tweede lid;

Gelet op het koninklijk besluit van 1 december 1998 betreffende de organisatie en werking van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling, gewijzigd bij koninklijk besluit van 8 december 2003;

Gelet op het koninklijk besluit van 22 september 2004 houdende oprichting van cellen duurzame ontwikkeling in de federale overheidsdiensten, de programmatorische federale overheidsdiensten en het ministerie van Landsverdediging;

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën, gegeven op 1 december 2006;

Gelet op de akkoordbevinding van Onze Minister van Begroting, gegeven op 19 december 2006;

Gelet op het advies nr. 42.029/3 van de Raad van State, gegeven op 16 januari 2007, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op de voordracht van Onze Eerste Minister, van Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting, van Onze Minister van Economie en Wetenschapsbeleid, van Onze Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, van Onze Minister van Ontwikkelingssamenwerking, van Onze Minister van Ambtenarenzaken, van Onze Minister van Leefmilieu en van Onze Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en op het advies van onze in Raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

HOOFDSTUK I. - Definities

Artikel 1. Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1° de « Wet » : de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, gewijzigd bij de wet van 20 juli 2006;

2° de « Commissie » : de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling, opgericht bij artikel 16 van de Wet;

3° het « Planbureau » : het Federaal Planbureau, opgericht bij de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen, dat krachtens de Wet belast is met de redactie van het Federaal Rapport inzake Duurzame Ontwikkeling en binnen hetwelk de « Task Force Duurzame Ontwikkeling » (TFDO) de groep van personeelsleden is die, onder de leiding en de verantwoordelijkheid van het Federaal Planbureau, uitvoering geeft aan deze opdracht;

4° de « Dienst » : de Programmatorische Federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling, opgericht bij het koninklijk besluit van 25 februari 2002;

5° de « Voorzitter », de « Ondervoorzitters », het « Bureau », de « Leden » en het « Secretariaat » : de voorzitter, de ondervoorzitters, het bureau, de leden en het secretariaat van de Commissie, bedoeld in artikel 16, vierde lid, van de Wet;

6° het « Plan » : het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling, bedoeld in artikel 3 van de Wet;

7° het « Voorontwerpplan » : het Voorontwerp van Plan, bedoeld in artikel 4, § 1, van de Wet;

8° het « Ontwerpplan » : het Ontwerp van Plan, bedoeld in artikel 4, § 4, van de Wet;

9° het « Federaal Rapport » : het federaal rapport inzake duurzame ontwikkeling, bedoeld in artikel 7 van de Wet;

10° de « Raadpleging » : de raadpleging van de bevolking, bedoeld in artikel 4, § 2, van de Wet;

11° het « Activiteitenverslag » : het rapport, bedoeld in artikel 19, eerste lid, van de Wet;

12° « de Intranetsite » : de Intranetsite van de Commissie die beheerd wordt door het Secretariaat, die informatie bevat over de werkzaamheden van de Commissie en die toegankelijk is voor alle personen die deelnemen aan deze werkzaamheden.

HOOFDSTUK II. - De Samenstelling van de Commissie

Art. 2. Elk Lid dat een regeringslid vertegenwoordigt, duidt een plaatsvervanger aan in overleg met dat regeringslid.

Het Lid dat het Planbureau vertegenwoordigt, duidt een plaatsvervanger aan in overleg met de leidend ambtenaar van het Planbureau.

Indien een Lid verhinderd is, neemt zijn plaatsvervanger deel aan de vergaderingen van de Commissie.

Art. 3. § 1. De Commissie wordt bijgestaan door één vertegenwoordiger van elke federale overheidsdienst, één vertegenwoordiger van elke programmatorische federale overheidsdienst en één vertegenwoordiger van het ministerie van Landsverdediging. Deze vertegenwoordigers zetelen als expert met raadgevende stem.

Elke vertegenwoordiger, bedoeld in het eerste lid, wordt benoemd door de leidend ambtenaar van zijn overheidsdienst.

§ 2. De Commissie kan zich eveneens laten bijstaan door ambtenaren van een federale overheidsdienst, van een programmatorische federale overheidsdienst, van het ministerie van Landsverdediging, van een federale wetenschappelijke instelling, van een instelling van openbaar nut of van een openbare instelling van sociale zekerheid op basis van hun specifieke betrokkenheid bij de problematiek van duurzame ontwikkeling op het federale niveau. Zij zetelen als expert met raadgevende stem.

§ 3. De Voorzitter kan externe experts uitnodigen om toelichting te geven bij een specifiek onderwerp.

Op vraag van vijf Leden dient de Voorzitter een extern expert uit te nodigen om toelichting te geven bij een agendapunt.

HOOFDSTUK III. - Het Bureau

en de vertegenwoordiging van de Commissie

Art. 4. § 1. De Voorzitter van de Commissie zit de vergaderingen van het Bureau voor.

Onder de Ondervoorzitters duidt hij de Ondervoorzitter aan die hem vervangt bij zijn afwezigheid.

§ 2. Worden uitgenodigd om alle vergaderingen van het Bureau met raadgevende stem bij te wonen :

1° de leidend ambtenaar van de Dienst;

2° de coördinator van de Task Force Duurzame Ontwikkeling.

Art. 5. Het Bureau komt telkens samen wanneer de Voorzitter dat noodzakelijk acht of wanneer minstens twee Bureauleden hierom verzoeken.

Art. 6. Het Bureau beslist bij consensus.

Art. 7. Het Bureau :

1° bereidt de vergaderingen van de Commissie voor en verzekert de opvolging ervan;

2° stelt de agenda van de Commissie vast;

3° verzekert de binding tussen de Commissie en haar werkgroepen;

4° verzekert de binding tussen de Commissie en het Planbureau;

5° verzekert de binding tussen de Commissie en de Dienst;

6° doet voorstellen met betrekking tot het oprichten van werkgroepen of het toevertrouwen van de uitvoering van bijzondere opdrachten aan de Leden;

7° duidt, op voorstel van de voorzitters van de werkgroepen van de Commissie, de externe experts aan die kunnen deelnemen aan de werkzaamheden van de werkgroepen.

Art. 8. § 1. Het Secretariaat stelt de ontwerpverslagen van de vergaderingen van het Bureau op.

§ 2. De verslagen van de vergaderingen van het Bureau zijn, na goedkeuring door het Bureau, voor de Leden beschikbaar op de Intranetsite.

Art. 9. De Voorzitter vertegenwoordigt de Commissie. In zijn afwezigheid wordt hij vervangen door een lid van het Bureau.

HOOFDSTUK IV. - De Vergaderingen van de Commissie

Art. 10. De Commissie vergadert minstens vijfmaal per jaar en telkens wanneer het Bureau het nodig acht.

Art. 11. De uitnodiging voor een vergadering van de Commissie wordt minstens tien kalenderdagen voor de vergaderdatum aan de Leden, aan de vertegenwoordigers, bedoeld in artikel 3, § 1, eerste lid, en aan de experts, bedoeld in artikel 3, § 2, toegestuurd.

Zij vermeldt de agenda en is vergezeld van de documenten die er betrekking op hebben.

Art. 12. § 1. Wanneer minstens vijf Leden hierom verzoeken, dient een punt geagendeerd te worden op de volgende vergadering.

§ 2. Mits akkoord van de Commissie kunnen punten die niet geagendeerd werden en die toch dringend behandeld dienen te worden, behandeld worden op vraag van de Voorzitter.

Art. 13. De Voorzitter opent en sluit de vergaderingen. Hij leidt de debatten.

Bij afwezigheid van de voorzitter neemt de in jaren oudste aanwezige ondervoorzitter het Voorzitterschap waar.

Art. 14. § 1. Het Secretariaat stelt de ontwerpverslagen op van de vergaderingen die ter goedkeuring worden voorgelegd op de volgende vergadering van de Commissie.

Ze bevatten een aanwezigheidslijst, een samenvatting van de verschillende standpunten en de besluiten voor ieder agendapunt.

§ 2. Het ontwerpverslag van een vergadering van de Commissie wordt uiterlijk samen met de uitnodiging voor de volgende vergadering aan de Leden, aan de vertegenwoordigers, bedoeld in artikel 3, § 1, eerste lid, en aan de experts, bedoeld in artikel 3, § 2, bezorgd. Opmerkingen terzake dienen uiterlijk één dag voor de volgende vergadering schriftelijk aan het Secretariaat te worden meegedeeld.

§ 3. Na hun goedkeuring zijn de verslagen van de vergaderingen van de Commissie beschikbaar voor de Leden, de vertegenwoordigers, bedoeld in artikel 3, § 1, eerste lid, en de experts, bedoeld in artikel 3, § 2, op de Intranetsite.

Art. 15. § 1. De Commissie kan slechts geldig beslissingen nemen, indien de gewone meerderheid van haar Leden of hun plaatsvervangers aanwezig is.

Bij de berekening van deze gewone meerderheid :

1° worden de - bij een in artikel 2, § 2, bedoelde volmacht vertegenwoordigde - Leden meegerekend;

2° worden de vertegenwoordigers van de Gemeenschapsregeringen en de Gewestregeringen niet meegerekend.

§ 2. De Commissie beslist bij consensus.

Bij gebrek aan consensus over het geheel of over een deel van de besluiten, beslist de Commissie bij gewone meerderheid van de aanwezige Leden en de plaatsvervangers, bedoeld in artikel 2.

HOOFDSTUK V. - De Werkgroepen

Art. 16. De Commissie beslist, op voorstel van het Bureau, over de oprichting van werkgroepen, de samenstelling en het voorzitterschap ervan.

Art. 17. Elk Lid heeft het recht deel te nemen aan de werkzaamheden van een werkgroep of zich te laten vertegenwoordigen door een ambtenaar van de federale overheidsdiensten of openbare instellingen die vallen onder de verantwoordelijkheid van het regeringslid dat hij vertegenwoordigt.

Elke vertegenwoordiger, bedoeld in artikel 3, § 1, heeft het recht deel te nemen aan de werkzaamheden van een werkgroep of een ambtenaar af te vaardigen van de overheidsdienst die hij vertegenwoordigt.

Art. 18. De voorzitter van elke werkgroep brengt de Commissie regelmatig op de hoogte van de voortgang van de werkzaamheden van zijn werkgroep.

Art. 19. Elke werkgroep legt zijn rapporten voor aan de Commissie via het Bureau.

Art. 20. In overleg met het Bureau en het Secretariaat regelt de voorzitter van elke werkgroep het secretariaat van zijn werkgroep.

HOOFDSTUK VI. - De Subcommissie

« Administratieve Coördinatie »

Art. 21. Binnen de Commissie bestaat een Subcommissie « Administratieve Coördinatie. » Ze bestaat uit de vertegenwoordigers, bedoeld in artikel 3, § 1. Ze heeft uitsluitend als opdracht de werkzaamheden van de cellen duurzame ontwikkeling, opgericht bij het koninklijk besluit van 22 september 2004, te coördineren.

De subcommissie wordt voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Dienst in de Commissie. Hij brengt de Commissie regelmatig op de hoogte van de voortgang van de werkzaamheden van de subcommissie.

HOOFDSTUK VII. - Het Secretariaat

Art. 22. Het Secretariaat staat ten dienste van de Commissie bij de uitoefening van haar opdrachten. Inzonderheid heeft het de volgende taken :

1° de praktische organisatie van de vergaderingen van de Commissie, het Bureau en de werkgroepen, inzonderheid de verzending van de uitnodigingen hiervoor;

2° de inzameling en de verwerking van informatie over de binnen de Commissie behandelde onderwerpen;

3° de coördinatie van de redactie en van de opvolging van de uitvoering van de Plannen.

HOOFDSTUK VIII. - Jaarlijkse Rapporten van de Leden

Art. 23. Het rapport, bedoeld in artikel 16, derde lid, van de Wet, wordt uiterlijk op 31 januari van elk kalenderjaar ingediend bij het Secretariaat in het Nederlands of in het Frans.

De vertaling van dit rapport in het Nederlands of in het Frans dient uiterlijk op 15 februari van elk kalenderjaar bij het Secretariaat te worden ingediend.

Art. 24. De Commissie stelt jaarlijks de structuur van het rapport, bedoeld in artikel 16, derde lid, van de Wet, vast op voorstel van het Bureau.

HOOFDSTUK IX. - Activiteitenverslag

Art. 25. § 1. Voor 1 maart bezorgt het Secretariaat een ontwerp van Activiteitenverslag van het voorbije jaar aan het Bureau.

Voor 10 maart bespreekt het Bureau dit ontwerp en legt het dit na eventuele aanpassingen ter goedkeuring voor aan de Commissie.

Voor 20 maart spreekt de Commissie zich uit over het ontwerp van Activiteitenverslag.

§ 2. Het Secretariaat staat in voor de verspreiding van het Activiteitenverslag.

HOOFDSTUK X. - Het Federaal Rapport

Art. 26. § 1. Voor 31 maart van elk jaar waarin een Federaal Rapport dient opgesteld te worden, bezorgt het Planbureau een ontwerp van structuur van dit rapport ter discussie aan de Commissie en voor 30 september van dat jaar een eerste ontwerp van dit Federaal Rapport.

§ 2. Het ontwerp van structuur, bedoeld in § 1, bevat minstens een overzicht van de thema's die binnen het Federaal Rapport worden behandeld.

§ 3. Het eerste ontwerp van Federaal Rapport, bedoeld in § 1, omvat een in de taal van de auteur of de auteurs uitgeschreven versie van de verschillende onderdelen van dit Rapport.

HOOFDSTUK XI. - Het Plan

Art. 27. § 1. Minstens tweeëndertig maanden voor het verstrijken van de lopende planperiode, bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Wet stelt het Bureau een oriëntatienota op over het volgende Voorontwerpplan en legt het deze nota voor aan de Commissie.

Deze oriëntatienota strekt ertoe om als leidraad te dienen bij de werkzaamheden rond het op te stellen Plan en omvat minstens :

1° de krachtlijnen van het Voorontwerpplan;

2° een voorstel van structuur van het Voorontwerpplan;

3° de planning van de werkzaamheden voor de redactie van het Voorontwerpplan en van het Ontwerpplan;

4° een lijst van de verantwoordelijken voor de verschillende aspecten van de redactie van het Voorontwerpplan en van het Ontwerpplan.

§ 2. Binnen de twee maanden na de verzending van de in § 1 bedoelde oriëntatienota behandelt de Commissie deze nota.

§ 3. Binnen de twee maanden na de behandeling door de Commissie :

1° herwerkt het Bureau de in § 1 bedoelde oriëntatienota op basis van de aanwijzingen van de Commissie;

2° legt het Bureau de herwerkte oriëntatienota voor aan de Commissie.

§ 4. Binnen de maand na de verzending van de in § 3, 2°, bedoelde oriëntatienota behandelt de Commissie deze nota en keurt ze de definitieve versie van de oriëntatienota goed.

Art. 28. Minstens twaalf maanden voor het verstrijken van de lopende planperiode, bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Wet stelt de Commissie het Voorontwerp van het volgende Plan vast.

Art. 29. Na de Raadpleging beslist de Commissie welk gevolg er dient gegeven te worden aan de adviezen en opmerkingen die met betrekking tot het Voorontwerpplan werden geformuleerd. Te dien einde stelt het Secretariaat in overleg met het Bureau werkdocumenten op waaronder een synthesedocument aangaande alle ontvangen adviezen en opmerkingen en met, minstens voor het advies van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, bedoeld in artikel 4, 3°, van de Wet, een voorstel van motivering voor het al dan niet volgen ervan.

Op grond van de in het eerste lid bedoelde beslissing legt het Bureau aan de Commissie een voorstel van Ontwerpplan voor.

HOOFDSTUK XII. - Openbaarheid

Art. 30. Het Bureau staat in voor het openbaar maken van alle informatie met betrekking tot het bestaan van de Commissie, haar werking en haar verwezenlijkingen.

§ 2. De Voorzitter vertegenwoordigt de Commissie. In zijn afwezigheid wordt hij vervangen door een lid van het Bureau.

Art. 31. De vergaderingen van de Commissie, het Bureau en de werkgroepen zijn niet openbaar.

Art. 32. Het Activiteitenverslag, een synthese ervan en de rapporten, bedoeld in artikel 16, derde lid, van de Wet zijn voor de bevolking beschikbaar op de Internetsite van de Commissie.

HOOFDSTUK XIII. - Wijzigings-, opheffings- en slotbepalingen

Art. 33. Artikel 5, § 1, 2°, van het koninklijk besluit van 22 september 2004 houdende oprichting van cellen duurzame ontwikkeling in de federale overheidsdiensten, de programmatorische federale overheidsdiensten en het Ministerie van Landsverdediging wordt vervangen als volgt :

« 2° de vertegenwoordiger, bedoeld in artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit houdende vaststelling van de regels inzake de organisatie en de werking van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling; ».

Art. 34. Het koninklijk besluit van 1 december 1998 betreffende de organisatie en werking van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 8 december 2003, wordt opgeheven.

Art. 35. Dit besluit heeft uitwerking met ingang van 7 januari 2007.

Art. 36. Onze Eerste Minister, Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting, Onze Minister van Economie en Wetenschapsbeleid, Onze Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, Onze Minister van Ontwikkelingssamenwerking, Onze Minister van Ambtenarenzaken, Onze Minister van Leefmilieu en Onze Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 19 maart 2007.

ALBERT

Van Koningswege :

De Eerste Minister,

G. VERHOFSTADT

De Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting,

Mevr. F. VAN DEN BOSSCHE

De Minister van Economie en Wetenschapsbeleid,

M. VERWILGHEN

De Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,

R. DEMOTTE

De Minister van Ontwikkelingssamenwerking,

A. DE DECKER

De Minister van Ambtenarenzaken,

C. DUPONT

De Minister van Leefmilieu,

B. TOBBACK

De Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling,

Mevr. E. VAN WEERT

Bijlage 7 : 16 FEBRUARI 2007. - KONINKLIJK BESLUIT TOT WIJZIGING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 22 SEPTEMBER 2004 HOUDENDE OPRICHTING VAN CELLEN DUURZAME ONTWIKKELING IN DE FEDERALE OVERHEIDSDIENSTEN, DE PROGRAMMATORISCHE FEDERALE OVERHEIDSDIENSTEN EN HET MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING (BELGISCH STAATSBLAD VAN 5 FEBRUARI 2007)

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op artikel 37 van de Grondwet;

Gelet op het koninklijk besluit van 22 september 2004 houdende oprichting van cellen duurzame ontwikkeling in de federale overheidsdiensten, de programmatorische federale overheidsdiensten en het Ministerie van Landsverdediging;

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën, gegeven op 6 juli 2006;

Gelet op de akkoordbevinding van Onze Minister van Begroting, gegeven op 14 juli 2006;

Gelet op advies 41.239/1 van de Raad van State, gegeven op 19 september 2006, overeenkomstig artikel 84, § 1, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op de voordracht van Onze Minister van Ambtenarenzaken en Onze Minister van Duurzame Ontwikkeling,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. Artikel 2, 4°, van het koninklijk besluit van 22 september 2004 houdende oprichting van cellen duurzame ontwikkeling in de federale overheidsdiensten, de programmatorische federale overheidsdiensten en het Ministerie van Landsverdediging wordt aangevuld als volgt :

« d) de maatregelen op het vlak van interne milieuzorg van de dienst die tijdens het betreffende kalenderjaar zullen worden uitgevoerd; ».

Art. 2. Artikel 4 van hetzelfde besluit wordt aangevuld als volgt :

« 9° het opvolgen van de duurzaamheid van de overheidsopdrachten van de dienst;

10° het opvolgen van de uitvoering van het beleid inzake interne milieuzorg van de dienst. »

Art. 3. § 1. Artikel 5, § 1, van hetzelfde besluit wordt aangevuld als volgt :

« 6° een verantwoordelijke voor het communicatiebeleid van de dienst. »

§ 2. Artikel 5, § 4, van hetzelfde besluit wordt vervangen als volgt :

« § 4. In de diensten bedoeld in artikel 1, 1° en 2°, a) en b), en met uitzondering van de leden bedoeld in § 1, 1° en 2°, worden de leden van de cel duurzame ontwikkeling aangewezen door het directiecomité van de dienst.

In de diensten bedoeld in artikel 1, 2°, c), en 3°, en met uitzondering van de leden bedoeld in § 1, 1° en 2°, worden de leden van de cel duurzame ontwikkeling aangewezen door de leidend ambtenaar. »

Art. 4. In hetzelfde besluit wordt een artikel 6bis ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 6bis. Voor 31 januari van het betreffende kalenderjaar wordt het actieplan overgemaakt aan de Voorzitter van de Programmatorische Federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling en aan de Secretaris van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling, bedoeld in artikel 16 van de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling. »

Art. 5. Onze Ministers zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 16 februari 2007.

ALBERT

Van Koningswege :

De Eerste Minister,

G. VERHOFSTADT

De Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie,

Mevr. L. ONKELINX

De Vice-Eerste Minister en Minister van Financiën,

D. REYNDERS

De Vice-Eerste Minister en Minister van Binnenlandse Zaken,

P. DEWAELE

De Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting en Consumentenzaken,

Mevr. F. VAN DEN BOSSCHE

De Minister van Buitenlandse Zaken,

K. DE GUCHT

De Minister van Landsverdediging,

A. FLAHAUT

De Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid,

M. VERWILGHEN

De Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,

R. DEMOTTE

De Minister van Middenstand en Landbouw,

Mevr. S. LARUELLE

De Minister van Ontwikkelingssamenwerking,

A. DE DECKER

De Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijken
Kansen,

C. DUPONT

De Minister van Mobiliteit,

R. LANDUYT

De Minister van Leefmilieu en van Pensioenen,

B. TOBBACK

De Minister van Werk,

P. VANVELTHOVEN

De Staatssecretaris voor Modernisering van de Financiën en de Strijd tegen de Fiscale Fraude,

H. JAMAR

De Staatssecretaris voor Administratieve Vereenvoudiging,

V. VAN QUICKENBORNE

De Staatssecretaris voor Europese Zaken,

D. DONFUT

De Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie,

Mevr. E. VAN WEERT

De Staatssecretaris voor het Gezin en Personen met een Handicap,

Mevr. G. MANDAILA MALAMBA

De Staatssecretaris voor Overheidsbedrijven,

B. TUYBENS

16 JANUARI 2007. - KONINKLIJK BESLUIT TOT WIJZIGING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 22 SEPTEMBER 2004 HOUDENDE OPRICHTING VAN CELLEN DUURZAME ONTWIKKELING IN DE FEDERALE OVERHEIDSDIENSTEN, DE PROGRAMMATORISCHE FEDERALE OVERHEIDSDIENSTEN EN HET MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING. – ERRATA (BELGISCH STAATSBLAD 7 FEBRUARI 2007)

In het Belgisch Staatsblad van 5 februari 2007, bl. 5695, akte nr. 2007/02017, moet de hoofding gelezen worden als volgt : « 16 JANUARI 2007. - Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 september 2004 houdende oprichting van cellen duurzame ontwikkeling in de federale overheidsdiensten, de programmatorische federale overheidsdiensten en het Ministerie van Landsverdediging ».

Op blz. 5696, na artikel 5, moet gelezen worden : « Gegeven te Brussel, 16 januari 2007. », in plaats van : « Gegeven te Brussel, 16 februari 2007. »

Bijlage 8 : 5 MAART 2006. - KONINKLIJK BESLUIT HOUDENDE ONTSLAG EN BENOEMING VAN LEDEN VAN DE INTERDEPARTEMENTALE COMMISSIE DUURZAME ONTWIKKELING (BELGISCH STAATSBLAD 31 MAART 2006 – EDITIE 2)

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, inzonderheid op artikel 16;

Gelet op het koninklijk besluit van 1 december 1998 tot vaststelling van de algemene regels betreffende de organisatie en de werking van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 8 december 2003 en inzonderheid op artikel 2;

Gelet op het koninklijk besluit van 25 april 2004 tot ontslag en benoeming van de leden en de experts van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 26 oktober 2004;

Gelet op het koninklijk besluit van 26 oktober 2004 houdende ontslag en benoeming van leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling;

Op de voordracht van Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting en Consumentenzaken en van Onze Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. Aan de volgende leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling wordt eervol ontslag verleend op 1 mei 2005 :

- Mevr. Micheline Van Bogaert als vertegenwoordigster van Onze Minister van Binnenlandse Zaken;

- Mevr. Nancy Da Silva als vertegenwoordigster van Onze Minister van Leefmilieu en Pensioenen.

Art. 2. Worden benoemd tot leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling met ingang van 1 mei 2005 :

- Mevr. Michèle Oleo als vertegenwoordigster van Onze Minister van Binnenlandse Zaken;
- de heer Serge Cornet als vertegenwoordiger van Onze Minister van Leefmilieu en Pensioenen.

Art. 3. Aan de volgende leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling wordt eervol ontslag verleend :

- de heer Luc Mabilie als vertegenwoordiger van Onze Minister van Financiën;
- de heer Eric Houtman als vertegenwoordiger van Onze Minister van Begroting;
- de heer Pascal Grégoire als vertegenwoordiger van Onze Minister van Buitenlandse Zaken;
- de heer Wim Van Damme als vertegenwoordiger van Onze Minister van Werk en Consumentenzaken;
- de heer Serge Cornet als vertegenwoordiger van Onze Minister van Leefmilieu en Pensioenen;
- Mevr. Nathalie De Bonte als vertegenwoordigster van Onze Staatssecretaris voor Informatisering van de Staat.

Art. 4. Worden benoemd tot leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling :

- Mevr. Catherine Lejeune als vertegenwoordigster van Onze Minister van Financiën;
- de heer Danny Venus als vertegenwoordiger van Onze Minister van Begroting en van Consumentenzaken;
- de heer Bruno Van Der Pluijm als vertegenwoordiger van Onze Minister van Buitenlandse Zaken;
- de heer Peter Loncke als vertegenwoordiger van Onze Minister van Leefmilieu en Pensioenen;
- de heer Robbie Scaut als vertegenwoordiger van Onze Minister van Werk;
- de heer Erik Van Meensel als vertegenwoordiger van Onze Staatssecretaris voor Overheidsbedrijven.

Art. 5. Dit besluit treedt heden in werking, met uitzondering van de artikelen 1 en 2 die uitwerking hebben met ingang van 1 mei 2005.

Art. 6. Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting en Consumentenzaken en Onze Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie zijn, ieder voor wat haar betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, op 5 maart 2006.

ALBERT

Van Koningswege :

De Vice-Eerste Minister

en Minister van Begroting en Consumentenzaken,

Mevr. F. VAN DEN BOSSCHE

De Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling

en Sociale Economie,

Mevr. E. VAN WEERT

Bijlage 9: 6 FEBRUARI 2007. – KONINKLIJK BESLUIT HOUDENDE ONTSLAG EN BENOEMING VAN LEDEN VAN DE INTERDEPARTEMENTALE COMMISSIE DUURZAME ONTWIKKELING (BELGISCH STAATSBLAD 15 FEBRUARI 2007)

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, inzonderheid op artikel 16;

Gelet op het koninklijk besluit van 1 december 1998 tot vaststelling van de algemene regels betreffende de organisatie en de werking van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 8 december 2003 en inzonderheid op artikel 2;

Gelet op het koninklijk besluit van 25 april 2004 tot ontslag en benoeming van de leden en de experts van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 26 oktober 2004;

Gelet op de koninklijke besluiten van 26 oktober 2004 en 5 maart 2006 houdende ontslag en benoeming van leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling;

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën, gegeven op 4 december 2006;

Op de voordracht van Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting en Consumentenzaken en van Onze Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij:

Artikel 1. Aan de volgende leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling wordt eervol ontslag verleend:

- de heer Danny Venus als vertegenwoordiger van de Minister van Begroting en Consumentenzaken;
- de heer Johan Theetaert als vertegenwoordiger van Onze Minister van Landsverdediging;
- de heer Patrick Lamot als vertegenwoordiger van Onze Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid;

- de heer Thibaut Michot als vertegenwoordiger van Onze Minister van Ontwikkelingssamenwerking;
- Mevr. Els Bruggeman als vertegenwoordigster van Onze Minister van Mobiliteit;
- de heer Peter Loncke als vertegenwoordiger van Onze Minister van Leefmilieu en Pensioenen;
- de heer Stefan Thijs als vertegenwoordiger van onze Staatssecretaris voor Europese Zaken.

Art. 2. Worden benoemd tot leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling :

- de heer Kevin De Coninck als vertegenwoordiger van de Minister van Begroting en Consumentenzaken;
- Mevr. Martine Van Liefferinge als vertegenwoordigster van Onze Minister van Landsverdediging;
- de heer Nicolas Van Ackere als vertegenwoordiger van Onze Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid;
- Mevr. Sylvie Kedzierski als vertegenwoordigster van Onze Minister van Ontwikkelingssamenwerking;
- Mevr. Cathy Plasman als vertegenwoordigster van Onze Minister van Mobiliteit;
- Mevr. Marileen Vandenberghe als vertegenwoordigster van Onze Minister van Leefmilieu en Pensioenen;
- de heer Frank Duhamel als vertegenwoordiger van onze Staatssecretaris voor Europese Zaken.

Art. 3. Dit besluit treedt heden in werking.

Art. 4. Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting en Consumentenzaken en Onze Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie zijn, ieder voor wat haar betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 6 februari 2007.

ALBERT

Van Koningswege :

De Vice-Eerste Minister

en Minister van Begroting en Consumentenzaken,

Mevr. F. VAN DEN BOSSCHE

De Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling

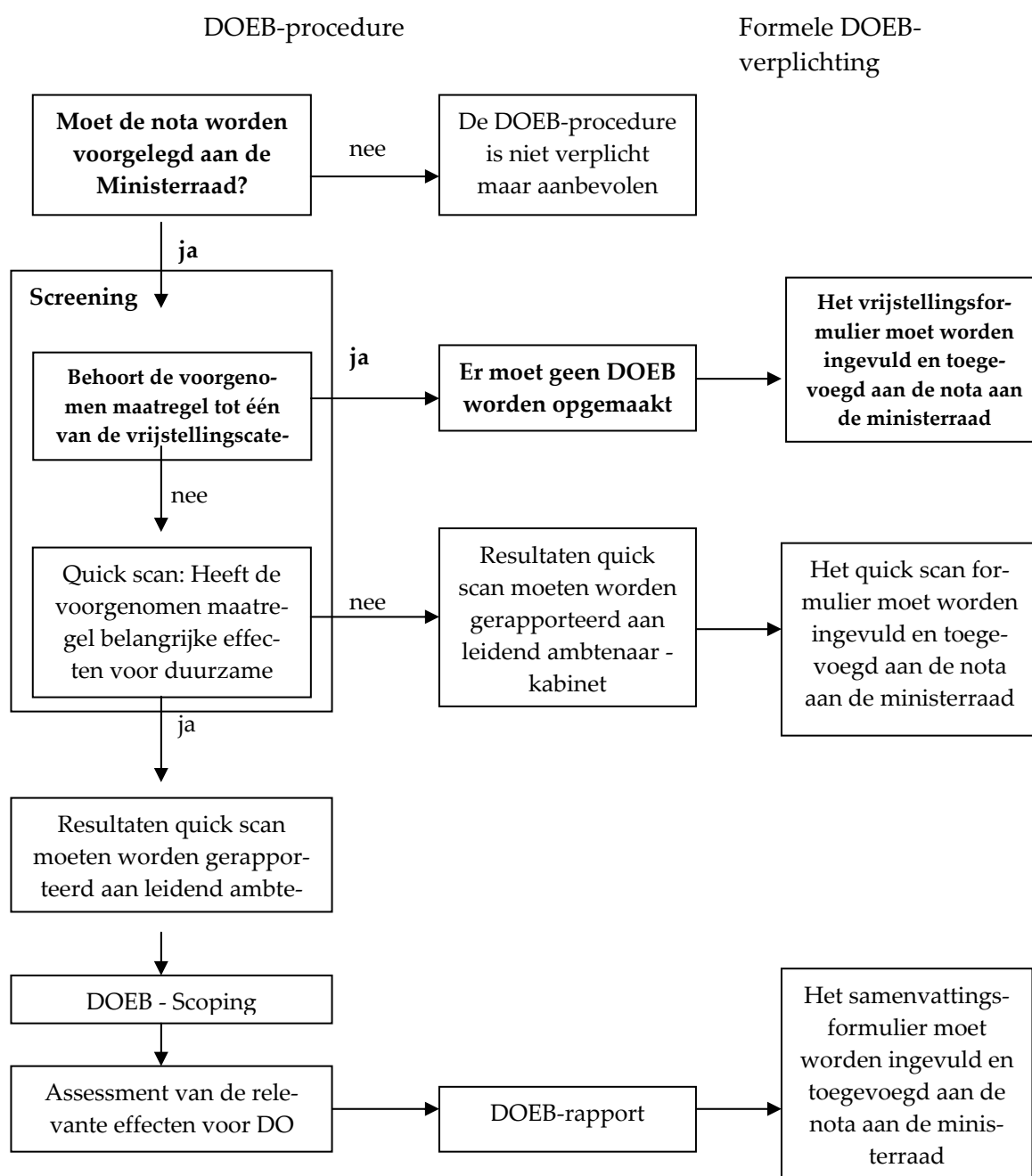
en Sociale Economie,

Mevr. E. VAN WEERT

Bijlage 10: DOEB- DE DUURZAAMHEIDSTEST

Vrijdag 19 januari keurde de Ministerraad de duurzaamheidstest (DOEB) goed. Iedereen die een voorstel ter goedkeuring aan de Ministerraad voorlegt dient deze maatregel te onderwerpen aan een duurzaamheidstest. Een overzicht van de procedure.

De duurzaamheidstest laat de federale overheid niet alleen toe om bij de beleidsvoorbereiding beter en systematischer duurzame ontwikkeling te integreren maar kan ook voor een beter beleid op zich zorgen. Een maatregel kan op basis van de inzichten uit de test op voorhand worden bijgestuurd. Ten tweede zorgt de test ervoor dat de dossiervoorbereider zijn visie verbreedt en op zoek gaat naar informatie bij andere diensten. Dat zorgt voor een betere verspreiding van de reeds bestaande kennis binnen de overheidsdiensten.

Rapport van de
Interdepartementale Commissie
Duurzame Ontwikkeling

Rapport 2006
VOL 2

ICDO

CIDD

31 maart 2007
.be

Rapport 2006

Inhoudstafel

Overzichtstabel van internationale verbintenissen	4
1. ATMOSFEER, ENERGIE, KLIMAATVERANDERING	5
2. LANDBOUW EN PLATTELANDSONTWIKKELING.....	7
3. DUURZAME ONTWIKKELING (ALGEMENE BASIS TEKSTEN).....	7
4. BIOLOGISCHE DIVERSITEIT	8
5. MENSENRECHTEN	9
6. WERKGELEGENHEID	11
7. BEHEER VAN WATERMILIEU	12
8. NATIONALE EN INTERNATIONALE IMPLEMENTATIE- INSTRUMENTEN	14
9. BESLUITVORMINGSMECHANISMEN/PARTICIPATIEVE DEMOCRATIE.....	15
10. MOBILITEIT & TRANSPORT	16
11. DUURZAME CONSUMPTIE- EN PRODUCTIEPATRONEN	18
12. ARMOEDE, SOCIALE UITSLUITING/INSLUITING	20
13. GEZONDHEID, MILIEUGEZONDHEID.....	22

Overzichtstabel van internationale verbintenissen

Dit gedeelte van het Rapport 2006 van de ICDO biedt een overzichtstabel van de internationale verbintenissen duurzame ontwikkeling, i.e. de samenvatting van de inventaris van de verbintenissen gemaakt door de leden en de experts van de ICDO in het kader van het jaarrapport van de leden 2006.

Het FPDO 2004-2008 bepaalt inderdaad, in paragraaf 4103, dat op basis van de ledenrapporten “ [...] *zullen overzichtstabellen worden opgesteld van de internationale verbintenissen inzake duurzame ontwikkeling* [...]”.

Voor alle duidelijkheid bevatten deze overzichtstabellen slechts enkele gegevens vermeld door de leden en experts bij hun inventarisatie, meer bepaald het nummer van de verbintenis in de databank, de titel, de bron, het bereik, en de leden en diensten die zichzelf in de databank hebben vermeld als bevoegd voor de implementatie van deze verbintenissen.

Voor meer volledige informatie kan de lezer het rapport van de ICDO-leden 2006 raadplegen.

Deze verbintenissen zijn geklasseerd per gekozen domein in functie van de DO-aspecten behandeld in de twee Federale Plannen voor duurzame ontwikkeling. Het gaat om volgende domeinen:

- "duurzame ontwikkeling"
- "mensenrechten",
- "instrumenten voor implementatie",
- "beslissingsmechanismen/participatieve democratie",
- "duurzame productie- en consumptiewijzen",
- "armoede/sociale uitsluiting",
- "werkgelegenheid",
- "gezondheid",
- "huisvesting",
- "atmosfeer, energie, klimaatwijziging",
- "mobiliteit",
- "landbouw en plattelandsontwikkeling",
- "biologische diversiteit"
- "beheer van het watermilieu".

Het secretariaat van de ICDO bedankt de leden en experts van de ICDO hartelijk voor hun bijdrage in 2006 aan deze inventaris van de internationale verbintenissen inzake duurzame ontwikkeling.

1. ATMOSFEER, ENERGIE, KLIMAATVERANDERING

Ref	Tekst	Bron	Draagwijdte	Ministers en Overheidsdiensten
37	Verdrag van Wenen ter bescherming van de ozonlaag en Bijlagen I en II, opgemaakt te Wenen op 22 maart 1985.	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu, FOD Wetenschapsbeleid Minister van Wetenschapsbeleid, FOD Wetenschapsbeleid
38	Verdrag inzake grensoverschrijdende luchtverontreiniging op lange afstand, Geneve, 1979, en zijn protocollen. Eerste zwavel-Protocol (Helsinki, 1985); NOx-Protocol (Sofia 1988); VOS-Protocol (Genève 1991); Tweede zwavel-Protocol (Oslo 1994); Protocol POP's en zware metalen (Aarhus 1998); Protocole sur les différents effets de la pollution : eutrophisation, acidification, ozone troposphérique (Göteborg 1999)	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
39	Verdrag van Stockholm over POP's (Persistent Organic Pollutants)	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
40	Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaat verandering (UNFCCC)	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
41	Europees programma ter bestrijding van de klimaatverandering, Systeem van uitwisseling van quota's van uitstoting van broeikasgassen	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
48	Kyoto Protocol bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering, 1997	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
59	Protocol van Montreal betreffende de stoffen die de ozonlaag afbreken en bijlage A, opgemaakt te Montreal op 16 september 1987	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu Minister van Financiën FOD Financiën
84	Recommendation of the Council on Implementing Pollutant Release and Transfer Registers, C(96) 41 Final gewijzigd op 28 mei 2003 - C(2003)87	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
88	Recommendation of the Council on Environmentally Favourable Energy Options and their Implementation C(85)102	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
89	Recommendation of the Council on the Control of Air Pollution from Fossil Fuel Combustion, C(85)101	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
202	EU Europees Energie-Initiatief.	Europese Unie	Politiek	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
203	Protocol bij het Energiehandvest betreffende energie-efficiëntie en daarmee samenhangende milieuaspecten.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
204	Europees Energiehandvest.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
215	Wijziging en aanpassingen van het Protocol van Montreal betreffende stoffen die de ozonlaag afbreken, aangenomen te Londen op 29 juni 1990	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
217	Wijzigingen en aanpassingen van het Protocol van Montreal betreffende stoffen die de ozonlaag afbreken, aangenomen te Montreal op 17 september	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

	1997.			
218	Wijziging van het Protocol van Montreal betreffende stoffen die de ozonlaag afbreken, aangenomen te Beijing op 3 december 1999.	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
219	Aanpassingen van het Protocol van Montreal betreffende stoffen die de ozonlaag afbreken, aangenomen te Wenen op 7 december 1995.	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
221	Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, ter bestrijding van verzuring, eutrofiëring en ozon op leefniveau, met bijlagen, ondertekend in Göteborg op 30 november 1999.	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
222	Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, inzake persistente organische stoffen, en met de Bijlagen, gedaan te Aarhus op 24 juni 1998.	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
224	Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand met betrekking tot een verdere beperking van zwavelemissies, en met de bijlagen I tot V, ondertekend te Oslo op 14 juni 1994.	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
225	Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, inzake de beheersing van emissies van vluchtige organische stoffen of hun grensoverschrijdende stromen, ondertekend te Genève op 18 november 1991	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
226	Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand inzake de beheersing van emissies van stikstofoxiden of van de grensoverschrijdende stromen van deze stikstofverbindingen, en de Technische Bijlage, gedaan te Sofia op 31 oktober 1988.	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
227	Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand aangaande de langlopende financiering van het programma voor samenwerking inzake de bewaking en evaluatie van het transport van luchtverontreinigende stoffen over lange afstand in Europa (EMEP).	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
228	Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand inzake de vermindering van zwavelemissies of van grensoverschrijdende stromen van deze zwavelverbindingen met ten minste 30 %, opgemaakt te Helsinki op 8 juli 1985.	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
229	Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, inzake zware metalen, gedaan te Aarhus op 24 juni 1998.	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
298	Richtlijn 2001/81/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2001 inzake nationale emissieplafonds voor bepaalde luchtverontreinigende stoffen	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
305	Directive 98/70/EC of the European Parliament and of the Council of 13 October 1998 relating to the quality of petrol and diesel fuels and amending Council Directive 93/12/EEC	Europese Unie	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
306	Richtlijn 2003/17/EG van het Europees Parlement en de Raad van 3 maart 2003 tot wijziging van Richtlijn 98/70/EG betreffende de kwaliteit van benzine en dieselbrandstof.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer

312	Richtlijn 2003/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 juni 2003 tot wijziging van Richtlijn 94/25/EG inzake de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten met betrekking tot pleziervaartuigen	Europese Unie	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
313	Richtlijn 1999/94/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 1999 betreffende de beschikbaarheid van consumenteninformatie over het brandstofverbruik en de CO ² -uitstoot bij de verbranding van nieuwe personenauto's	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
314	Richtlijn 2003/73/EG van de Commissie van 24 juli 2003 tot wijziging van bijlage III bij Richtlijn 1999/94/EG van het Europees Parlement en de Raad	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

2. LANDBOUW EN PLATTELANDSONTWIKKELING

Ref	Tekst	Bron	Draagwijdte	Ministers en Overheidsdiensten
95	Internationaal verdrag voor de Bescherming van Planten, Rome, 1951 - WVO.	UNO	Juridisch	Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
240	Europese Commissie voor de bestrijding van monden klauwzeer, en van de bijlage opgemaakt op 11 december 1953, te Rome.		Juridisch	Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

3. DUURZAME ONTWIKKELING (ALGEMENE BASIS TEKSTEN)

Ref	Tekst	Bron	Draagwijdte	Ministers en Overheidsdiensten
24	6de Actieprogramma van de EU voor het leefmilieu 2000-2010, Europees Parlement, 22 juli 2002	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
28	Agenda 21 Wereld Actieplan voor duurzame ontwikkeling	UNO	Politiek	Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
60	Verklaring van Rio over Milieu en Ontwikkeling, VN Conferentie over Milieu-Ontwikkeling, Rio, 1992	UNO	Politiek	Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie, POD Duurzame Ontwikkeling
205	OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen.	OESO	politiek	Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie

4. BIOLOGISCHE DIVERSITEIT

Ref	Tekst	Bron	Draagwijdte	Ministers en Overheidsdiensten
16	Conventie over biologische diversiteit, Rio, 1992	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu, FOD Wetenschapsbeleid Minister van Wetenschapsbeleid, FOD Wetenschapsbeleid Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
17	Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (CITES) Washington, 1973	UNO	Juridisch	Minister van Financiën FOD Financiën Minister van Volksgezondheid FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
18	Verdrag van Bonn inzake de bescherming van trekkende wilde diersoorten, Bonn, 1979 (UNEP)	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu Minister van Volksgezondheid FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
19	Verdrag inzake watergebieden (wet lands) van internationale betekenis (Verdrag van Ramsar), 1971	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
21	Pan-European Biological and Landscape Diversity Strategy (PELDS), 3de conferentie "Environment for Europe", 1995 (UNECE)	UNO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
22	Protocol van Cartagena inzake bioveiligheid bij het Verdrag inzake biologische diversiteit (Protocol bioveiligheid)	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
25	FLEGT Actieplan (Forest Law enforcement, governance and trade)	Europese Unie	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
26	Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa, Bern, 19 september 1979	Raad van Europa	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
70	Verdrag van de Verenigde Naties ter bestrijding van desertificatie, Parijs, 17 oktober 1994	UNO	Juridisch	Minister van Ontwikkelingssamenwerking FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking
72	Verordening (EG) Nr. 1984/2003 van de Raad van 8 april 2003 hervormt en verenigt een aantal reeds gepubliceerde normen betreffende de statistische registratie van bepaalde vissoorten die in de Gemeenschap worden ingevoerd, uitgevoerd of heruitgevoerd.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Financiën FOD Financiën
97	Verdrag inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed in de wereld, Parijs, 1972	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
165	Internationaal Verdrag tot regeling van de walvisvangst, en het Reglement, gedaan te Washington op 2 december 1946	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
166	Protocol, gedaan te Washington op 19 november 1956, bij het Internationaal Verdrag tot regeling van de walvisvangst, gedaan te Washington op 2 december 1946	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
167	Protocol betreffende milieubescherming bij het Verdrag inzake Antarctica, ondertekend te Madrid op 4 oktober 1991.	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
168	Verdrag inzake Antarctica, gedaan te Washington op 1 december 1959 - (Zuidpoolverdrag)	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
169	Amendement aan het Verdrag van Aarhus betreffende de GGOs (Almaty, 27 juni 2005)	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

199	Overeenkomst inzake de bescherming van Afrikaans-Euraziatische trekkende watervogels en de bijlagen 1, 2 en 3, ondertekend in Den Haag op 15 augustus 1996	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
278	Richtlijn 2001/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 maart 2001 inzake de doelbewuste introductie van genetisch gemodificeerde organismen in het milieu en tot intrekking van Richtlijn 90/220/EEG van de Raad	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
335	Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Mobiliteit , FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
338	Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Mobiliteit , FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

5. MENSENRECHTEN

Ref	Tekst	Bron	Draagwijdte	Ministers en Overheidsdiensten
29	Universele Verklaring van de rechten van de mens, 1948.	UNO	Politiek	Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
30	Beijing Verklaring en Platform voor Actie	UNO	Politiek	Minister van Ontwikkelingssamenwerking FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
36	Actieprogramma over Bevolking en Ontwikkeling	UNO	Politiek	Minister van Ontwikkelingssamenwerking FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
62	Universele verklaring van de rechten van de mens, Algemene Vergadering van de VN, Parijs, 10 december 1948	UNO	Politiek	Minister van Buitenlandse Zaken FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking
63	Internationaal Verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten	UNO	Juridisch	Minister van Buitenlandse Zaken FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking
64	Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten	UNO	Juridisch	Minister van Buitenlandse Zaken FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen,
65	Verdrag voor het verwijderen van alle vormen van raciale discriminatie	UNO	Juridisch	Minister van Buitenlandse Zaken FOD Buit. Zaken, Buit. Handel,

				Ontwikkelingssamenwerking
66	Conventie over de Eliminatie van alle Vormen van Discriminatie tegen Vrouwen	UNO	Juridisch	Minister van Buitenlandse Zaken, FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking
67	Verdrag over de Rechten van het Kind	UNO	Juridisch	Minister van Buitenlandse Zaken FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
68	Europees Verdrag inzake de Rechten van de Mens	Raad van Europa	Juridisch	Minister van Buitenlandse Zaken FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
69	Charter van de grondrechten van de Europese Unie	Europese Unie	Juridisch	Minister van Buitenlandse Zaken FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking
112	Aanvullend protocol inzake preventie, bestrijding en bestraffing van mensenhandel in het bijzonder van vrouwen en kinderen bij het VN verdrag tegen transnationale georganiseerde misdaad	UNO	Juridisch	Minister van Binnenlandse Zaken FOD Binnenlandse Zaken
113	Verdrag van de Raad van Europa inzake mensenhandel van 3 mei 2005	Raad van Europa	Juridisch	Minister van Binnenlandse Zaken FOD Binnenlandse Zaken
114	Richtlijn 2003/9 van de Raad tot vast stelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten	Europese Unie	Juridisch	Minister van Binnenlandse Zaken FOD Binnenlandse Zaken
117	Richtlijn 2004/83 van de Raad inzake de minimumnormen voor de erkenning van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchteling of als persoon die internationale bescherming behoeven	Europese Unie	Juridisch	Minister van Binnenlandse Zaken FOD Binnenlandse Zaken Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
315	Internationaal verdrag betreffende de status van vluchtelingen.	UNO	Juridisch	Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
320	Verdrag betreffende de status van staatlozen.	UNO	Juridisch	Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
325	Sociaal Handvest (Turin, 18 oktober 1961).	Raad van Europa	Politiek	Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie

6. WERKGELEGENHEID

Ref	Tekst	Bron	Draagwijdte	Ministers en Overheidsdiensten
46	Verdrag 122 van de IAO inzake werkgelegenheidsbeleid	UNO	Juridisch	Minister van Werk FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
139	Verdrag 87 van de IAO betreffende de vrijheid tot het oprichten van vakverenigingen en bescherming van het vakverenigingsrecht	UNO	Juridisch	Minister van Werk FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
140	Verdrag 98 van de IAO betreffende de grondbeginselen van het recht van organisatie en collectief overleg	UNO	Juridisch	Minister van Werk FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
141	Verdrag 111 van de IAO betreffende discriminatie in beroep en beroepsuitoefening	UNO	Juridisch	Minister van Werk FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
142	Verdrag 100 van de IAO betreffende gelijke beloning van mannelijke en vrouwelijke arbeidskrachten voor arbeid van gelijke waarde	UNO	Juridisch	Minister van Werk FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
144	Verdrag 182 van de IAO betreffende het verbod van de ergste vormen van kinderarbeid en de onmiddellijke actie met het oog op de afschaffing ervan	UNO	Juridisch	Minister van Werk FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
145	Verdrag 138 van de IAO betreffende de minimumleeftijd voor toelating tot het arbeidsproces	UNO	Juridisch	Minister van Werk FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
146	Verdrag 29 van de IAO betreffende gedwongen arbeid	UNO	Juridisch	Minister van Werk FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
147	Verdrag 105 van de IAO betreffende de afschaffing van gedwongen arbeid	UNO	Juridisch	Minister van Werk FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
148	Verdrag 144 van de IAO over de tripartiete raadplegingen betreffende de internationale arbeidsnormen	UNO	Juridisch	Minister van Werk FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
160	Verordening (EG) Nr. 2494/95 van de Raad van 23 oktober 1995 inzake geharmoniseerde indexcijfers van de consumptieprijzen.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
161	Verordening (EG) Nr. 1165/98 van de Raad van 19 mei 1998 inzake kortetermijnstatistieken (conjunctuurcyclus).	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
162	Verordening (EG) nr. 450/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 27 februari 2003 betreffende de loonkostenindex (Voor de EER relevante tekst).	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
190	Verordening (EG) Nr. 1916/2000 van de Commissie van 8 september 2000 houdende uitvoering van Verordening (EG) nr. 530/1999 van de Raad betreffende structuurstatistieken van lonen en loonkosten, wat de definitie en de indiening van gegevens over de loonstructuur betreft (Voor de EER relevante tekst).	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
191	Verordening (EG) Nr. 530/1999 van de Raad van 9 maart 1999 betreffende structuurstatistieken van lonen en loonkosten.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
192	Verordening (EG) nr. 1552/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de statistiek van bij- en nascholing in ondernemingen (Voor de EER relevante tekst).	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
193	Verordening (EG) Nr. 577/98 van de Raad van 9 maart 1998 betreffende de organisatie van een	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en

	steekproefenquête naar de arbeidskrachten in de Gemeenschap.			Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
250	Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten .	UNO	Politiek	Minister van Werk FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
252	Kaderrichtlijn – gezondheid en veiligheid op het werk .	Europese Unie	Politiek	Minister van Werk FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
254	Communautaire strategie voor gezondheid en veiligheid op het werk 2002-2006.	Europese Unie	Politiek	Minister van Werk FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
262	Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Werk FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg

7. BEHEER VAN WATERMILIEU

Ref	Tekst	Bron	Draagwijdte	Ministers en Overheidsdiensten
56	Overeenkomst over de toepassing van de bepalingen van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee van 10 december 1982, die betrekking hebben op de instandhouding en het beheer van de grensoverschrijdende en de over grote afstanden trekkende visbestanden, en met de Bijlagen I en II, voor ondertekening opengesteld te New York op 4 augustus 1995	UNO	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
57	Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee, Montego Bay, 10 december 1982	UNO	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid POD Wetenschapsbeleid Minister van Mobiliteit FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu Minister van Leefmilieu POD Wetenschapsbeleid
90	Recommendation of the Council on the Control of Eutrophication of Waters, C(74)220	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
91	Recommendation of the Council on Strategies for Specific Water Pollutants Control C(74)221	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
96	Overeenkomst inzake de instandhouding van kleine walvisachtigen in de Oostzee en de Noordzee, New York, 1992 (ASCOBANS)	UNO	Politiek	Minister van Mobiliteit FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
98	Protocol van 1978 bij het Internationaal Verdrag van 1973 ter voorkoming van de verontreiniging door schepen, Londen, 1973 (MARPOL 73/78)	UNO	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
99	Verdrag inzake de burgerlijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door olie, Brussel, 1969	UNO	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
100	Internationaal Verdrag inzake de voorbereiding op, de bestrijding van en de samenwerking bij olieverontreiniging (OPRC), Londen, 30 november 1990	UNO	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
101	Internationaal Verdrag ter oprichting van een Internationaal Fonds voor vergoeding van schade door verontreiniging door olie (FUND), Brussel, 1971.	UNO	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
102	Protocol inzake het optreden in volle zee in gevallen van verontreiniging door andere stoffen	UNO	Politiek	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer

	dan olie, Londen, 1973 (Intervention PROT).			
103	Recommendation of the Council on Integrated Coastal Zone Management, C(92)114/Final	OESO	Politiek	Minister van Mobiliteit FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
104	Recommendation of the Council on Principles concerning Coastal Management. C(76)161/Final	OESO	Politiek	Minister van Mobiliteit FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
200	Verdrag van 1969 inzake optreden in volle zee bij ongevallen die verontreiniging door olie kunnen veroorzaken, gedaan te Brussel de 29 november 1969	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
201	Protocol van 1996 bij het Verdrag van 1972 ter voorkoming van de verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen, gedaan te Londen de 07 november 1996)	UNO	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
206	Verdrag ter voorkoming van de verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen, 29 december 1972, Londen.	UNO	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
207	Maasverdrag, ondertekend in Gent op 3 december 2002	Sui generis	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
208	Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan	OSPAR	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
212	Protocol tot wijziging van de Overeenkomst van 1971 inzake watergebieden die van internationale betekenis zijn in het bijzonder als verblijfplaats voor watervogels, opgemaakt te Parijs op 3 december 1982	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
213	Wijzigingen van de Overeenkomst inzake watergebieden die van internationale betekenis zijn in het bijzonder als woongebied voor watervogels, aangenomen te Regina op 28 mei 1987	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
214	Protocol van 1992 tot wijziging van het Internationaal Verdrag van 1971 ter oprichting van een Internationaal Fonds voor vergoeding van schade door verontreiniging door olie, gedaan te Londen op 27 november 1992 (FUND protocol).	UNO	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
220	Verdrag inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren, gedaan te Helsinki op 17 maart 1992.	UNO	Juridisch	Minister van Werk FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
294	Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid	Europese Unie	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
311	Directive 94/25/EC of the European Parliament and of the Council of 16 June 1994 on the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States relating to recreational craft.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
337	Recommendation 2002/413/EC of the European Parliament and of the Council of 30 May 2002 concerning the implementation of Integrated Coastal Zone Management in Europe	Europese Unie	Politiek	Minister van Mobiliteit FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
339	European Marine Strategy (EMS)	Europese Unie	Politiek	Minister van Mobiliteit FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

8. NATIONALE EN INTERNATIONALE IMPLEMENTATIE- INSTRUMENTEN

Ref	Tekst	Bron	Draagwijdte	Ministers en Overheidsdiensten
20	5de Ministeriële Conferentie "Leefmilieu voor Europa", Kiev, 5/2003 (UNECE)	UNO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
27	Verklaring van Parijs over de doeltreffendheid van ontwikkelingshulp	OESO	Politiek	Minister van Ontwikkelingssamenwerking FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking
31	Verklaring en Actiekader van Hyogo 2005-2015: Internationale Strategie voor Rampen vermindering	UNO	Politiek	Minister van Ontwikkelingssamenwerking FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking
42	Millenium Verklaring: Millenium Ontwikkelingsdoelstellingen	UNO	Politiek	Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie, POD Duurzame Ontwikkeling Minister van Ontwikkelingssamenwerking FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
49	Johannesburg Actieplan voor Implementatie	UNO	Politiek	Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie, POD Duurzame Ontwikkeling
50	Monterrey consensus, 22 maart 2002	UNO	Politiek	Minister van Buitenlandse Zaken FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking Minister van Ontwikkelingssamenwerking FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking
51	Brussels Declaration on the Least Developed Countries	UNO	Politiek	Minister van Ontwikkelingssamenwerking FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking
52	Doha Ministerial Declaration, 1 december 2001	WTO	Politiek	Minister van Buitenlandse Zaken FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking
53	Instrument for the Establishment of the Restructured Global Environment Facility	UNO	Politiek	Minister van Ontwikkelingssamenwerking FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking
54	Heavily Indebted Poor Countries (HIPC) Debt Initiative	UNO	Politiek	Minister van Ontwikkelingssamenwerking FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking
85	Recommendation of the Council on the Use of Economic Instruments in Environmental Policy C(90)177/Final	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu Minister van Ontwikkelingssamenwerking FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking
186	Protocol on strategic environmental assessment the convention on environmental impact assessment in a transboundary context, signed the 21 may in Kiev	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
187	Second amendment the Espooconvention, 4 june the Cavtat	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
188	Protocol on civil liability and compensation for damage caused by the transboundary effects of industrial accidents on transboundary waters tthe 1992 convention on the protection and use of transboundary watercourses and international lakes and tthe 1992 convention on the transboundary effects of industrial accidents, signed the 21 may 2003 in Kiev.	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
197	Ban Amendment to the Basel Convention on the	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu

	Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal, Geneva, 22 September 1995			FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
198	Verdrag van Basel inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan, Basel, 10 december 1999	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
231	Richtlijn 92/12/EEG van de Raad van 25 februari 1992 betreffende de algemene regeling voor accijnsproducten, het voorhanden hebben en het verkeer daarvan en de controles daarop.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Financiën FOD Financiën
233	Richtlijn 2003/96/EG van de Raad van 27 oktober 2003 tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Financiën FOD Financiën
234	Richtlijn 1999/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 1999 betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan zware vrachtvoertuigen.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Financiën FOD Financiën
235	Richtlijn 2006/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 tot wijziging van Richtlijn 1999/62/EG betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan zware vrachtvoertuigen.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Financiën FOD Financiën
237	Beschikking 2000/185/EG waarbij de lidstaten worden gemachtigd om overeenkomstig de procedure vastgesteld in artikel 28, lid 6, van Richtlijn 77/388/EEG een verlaagd BTW-tarief op bepaalde arbeidsintensieve diensten toe te passen.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Financiën FOD Financiën
280	Standaardiseringsovereenkomst (STANAG 7141) Intermachten doctrine van de NAVO met betrekking tot milieubescherming naar aanleiding van militaire activiteiten in NAVO-verband.	NAVO	Politiek	Minister van Landsverdediging, FOD Defensie
295	Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
308	Richtlijn 96/61/EG van de Raad van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

9. BESLUITVORMINGSMECHANISMEN/PARTICIPATIEVE DEMOCRATIE

Ref	Tekst	Bron	Draagwijdte	Ministers en Overheidsdiensten
33	Conventie van Aarhus betreffende de toegang tot informatie en de participatie van het publiek aan de besluitvorming, 1998 en 2003, UNECE	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
34	Strategie voor educatie tot duurzame ontwikkeling, Vilnius, 2004, UNESCO	UNO	Politiek	Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie, POD Duurzame Ontwikkeling
83	Recommendation of the Council on Environmental Information C(98)67/Final	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
87	Recommendation of the Council on Environmental Indicators and Information, C(90)165/Final	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
170	Protocol betreffende registratiesystemen inzake de	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu

	emissie en verplaatsing van verontreinigende stoffen, Kiev 21 mei 2003 (PRTR)			FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
163	Verordening (EG) Nr. 808/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende communautaire statistieken over de informatiemaatschappij (Voor de EER relevante tekst).	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
194	Verordening (EEG) Nr. 3037/90 van de Raad van 9 oktober 1990 betreffende de statistische nomenclatuur van de economische activiteiten in de Europese Gemeenschap.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
195	Verordening (EEG) Nr. 696/93 van de Raad van 15 maart 1993 inzake de statistische eenheden voor waarneming en analyse van het productiestelsel in de Gemeenschap.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
196	Verordening (EEG) Nr. 3696/93 van de Raad van 29 oktober 1993 betreffende de statistische classificatie van produkten, gekoppeld aan de economische activiteiten in de Europese Economische Gemeenschap (CPA).	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
309	Richtlijn 2003/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003 tot voorziening in inspraak van het publiek in de opstelling van bepaalde plannen en programma's betreffende het milieu en, met betrekking tot inspraak van het publiek en toegang tot de rechter, tot wijziging van de Richtlijnen 85/337/EEG en 96/61/EG van de Raad	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
310	Richtlijn 2003/4/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie en tot intrekking van Richtlijn 90/313/EEG van de Raad	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
336	Council Directive 85/337/EEC of 27 June 1985 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment	Europese Unie	Juridisch	Minister van Mobiliteit, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

10. MOBILITEIT & TRANSPORT

Ref	Tekst	Bron	Draagwijdte	Ministers en Overheidsdiensten
137	Motorways of the Sea. Ministeriële conferentie Ljubljana 24/01/2006 Richtlijn 725/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2005 betreffende het verhogen van de veiligheid van havens; Conclusies van de informele Transport Raad van 20 juli 2004 te Amsterdam; Beschikking 884/2004/EC van de veiligheid van havens; Conclusies van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake de toegang tot de markt voor havendiensten.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
121	Overeenkomst betreffende de goedkeuring van eenvoudige voorwaarden van toepassing op de periodieke technische controle van voertuigen op wielen en de wederzijdse erkenning van de controles	UNO	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
127	Europees akkoord aangaande het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de weg (ADR), 30 september 1957	UNO	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
130	ADNR, Reglement voor het vervoer van de gevaarlijke goederen op de Rijn	Raad van Europa	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
131	Reglement Onderzoek Schepen op de Rijn	Raad van Europa	Juridisch	Minister van Mobiliteit

				FOD Mobiliteit en Vervoer
134	Richtlijn 2002/88/EG van het Europees Parlement en de Raad van 9 december 2002 tot wijziging van Richtlijn 97/68/EG betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake maatregelen tegen de uitstoot van verontreinigende gassen en deeltjes door inwendige verbrandingsmotoren die worden gemonteerd in niet voor de weg bestemde mobiele machines	Europese Unie	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
135	Geïntegreerd Europees actieprogramma voor de promotie van de binnenvaart "NAIADES"	Europese Unie	Politiek	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
136	Verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart, Straatsburg 2002	Centrale Commissie voor de Rijnvaart	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
143	MARCO POLO II. Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot instelling van het tweede Marco Polo-programma voor de toekenning van communautaire financiële bijstand om de milieuprestaties van het vrachtovervoersysteem te verbeteren ("Marco Polo II") (2004)478	Europese Unie	Politiek	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
153	Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's. Publicatieblad Nr. L 197 van 21/07/2001 blz. 0030 – 0037	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
154	Richtlijn 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaaier - Verklaring van de Commissie in het Bemiddelingscomité over de richtlijn inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaaier Publicatieblad Nr. L 189 van 18/07/2002 blz. 0012 – 0026.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Mobiliteit FOD Mobiliteit en Vervoer
175	Verordening (EG) Nr. 437/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 27 februari 2003 betreffende de statistische registratie van het passagiers-, vracht- en postvervoer door de lucht.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
176	Richtlijn 95/64/EG van de Raad van 8 december 1995 betreffende de statistiek van het zeevervoer van goederen en personen.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
177	Verordening (EG) Nr. 1172/98 van de Raad van 25 mei 1998 betreffende de statistische registratie van het goederenvervoer over de weg.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
178	Verordening (EG) Nr. 91/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2002 betreffende de statistieken van het spoorvervoer.	Europese Unie	Politiek	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
179	Beschikking van de Raad van 30 november 1993 betreffende de oprichting van een communautaire gegevensbank inzake ongevallen in het wegverkeer.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie

11. DUURZAME CONSUMPTIE- EN PRODUCTIEPATRONEN

Ref	Tekst	Bron	Draagwijdte	Ministers en Overheidsdiensten
71	Verordening (EG) nr. 2150/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2002 betreffende afvalstoffenstatistieken	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu Minister van Economie FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie
74	Verdrag inzake het verbod op de invoer in Afrika en de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen binnen Afrika, Bamako, 1991	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
75	Decision-Recommendation of the Council on the Co-operative Investigation and Risk Reduction of Existing Chemicals, C(90)163	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
76	OECD Council decision C(2001)107/FINAL concerning the revision of decision C(92)39/FINAL on the control of transboundary movements of wastes destined for recovery operations	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
77	Decision-Recommendation on the Reduction of Transfrontier Movements of Wastes, C(90)178/FINAL	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
78	Decision of the Council on Transfrontier Movements of Hazardous Wastes, C(88)90/FINAL amended on 28 July 1994 - C(94)152/FINAL	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
79	Beslissing - aanbeveling van de Raad aangaande het uitvoeren van gevaarlijke afvalstoffen vanuit de OESO-zone, C(86)64/Final	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
80	Aanbeveling van de Raad aangaande het milieu vriendelijk beheer van afval C(2004) 100	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
81	Aanbeveling van de Raad inzake de evaluatie en de besluitvorming van een geïntegreerd beleid van transport en leefmilieu, C(2004)80	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
82	Aanbeveling van de Raad inzake een globale politiek voor de stromen van stoffen en produktiviteit van rijkdommen C(2004)79	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
92	Recommendation of the Council on a Comprehensive Waste Management Policy C(76)155/Final	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
93	Recommendation of the Council on Measures to Reduce all Man-Made Emissions of Mercury to the Environment C(73)172/Final	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
94	Declaration on Risk Reduction for Lead C(96)42/ Final	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
111	Verordening (EG) Nr. 1788/2001 van de Commissie van 7 september 2001 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van de voorschriften inzake het controlecertificaat voor de invoer uit derde landen op grond van artikel 11 van Verordening (EEG) Nr. 2092/91 van de Raad van 24 juni 1991 (P. B. nr. L 198 van 22 juni 1991) inzake de biologische productiemethode en aanduidingen dien aangaande op landbouwproducten en levensmiddelen (P. B. nr. L 243 van 13 september 2001)	Europese Unie	Juridisch	Minister van Financiën, FOD Financiën
164	Verordening (EEG) nr. 3924/91 van de Raad van 19 december 1991 betreffende de totstandbrenging van een communautaire enquête naar de industriële produktie.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
173	Richtlijn 95/57/EG van de Raad van 23 november 1995	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie,

	betreffende de verzameling van statistische informatie op het gebied van het toerisme.	Unie		Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
180	Verordening (EG, EURATOM) Nr. 58/97 van de Raad van 20 december 1996 inzake structurele bedrijfsstatistieken.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
181	Verordening (EEG) Nr. 571/88 van de Raad van 29 februari 1988 houdende organisatie van communautaire enquêtes inzake de structuur van de landbouwbedrijven.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
183	Richtlijn 93/23/EEG van de Raad van 1 juni 1993 betreffende de statistische enquêtes op het gebied van de varkensproductie.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
184	Richtlijn 93/24/EEG van de Raad van 1 juni 1993 betreffende de statistische enquêtes op het gebied van de rundveeproductie.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
189	Verordening (EG) Nr. 138/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 5 december 2003 betreffende de landbouwrekeningen in de Gemeenschap (Voor de EER relevante tekst).	Europese Unie	Juridisch	Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
211	Stimulering van technologieën voor duurzame ontwikkeling: een Actieplan voor de Europese Unie inzake Milieutechnologieën (Communicatie van 28 januari 2004)	Europese Unie	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
236	Richtlijn 1999/85/EG van de Raad van 22 oktober 1999 tot wijziging van Richtlijn 77/388/EEG wat de mogelijkheid betreft om bij wijze van experiment op arbeidsintensieve diensten een verlaagd BTW-tarief toe te passen.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Financiën, FOD Financiën
293	Richtlijn 2000/53/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2000 betreffende afgedankte voertuigen	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
296	Richtlijn 2001/63/EG van de Commissie van 17 augustus 2001 houdende aanpassing aan de technische vooruitgang van Richtlijn 97/68/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake maatregelen tegen de uitstoot van verontreinigende gassen en deeltjes door inwendige verbrandingsmotoren die worden gemonteerd in niet voor de weg bestemde mobiele machines	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
299	Richtlijn 76/769/EEG van de Raad van 27 juli 1976 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake de beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
303	Directive 2002/96/EC of the European Parliament and of the Council of 27 January 2003 on waste electrical and electronic equipment	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
304	Directive 2002/95/EC of the European Parliament and of the Council of 27 January 2003 on the restriction of the use of certain hazardous substances in electrical and electronic equipment	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
307	Directive 2003/30/EC of the European Parliament and of the Council of 8 May 2003 on the promotion of the use of biofuels or other renewable fuels for transport	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

12. ARMOEDE, SOCIALE UITSLUITING/INSLUITING

Ref	Tekst	Bron	Draagwijdte	Ministers en Overheidsdiensten
15	Europese Code van sociale zekerheid	Raad van Europa	Juridisch	Minister van Werk, FOD Sociale Zekerheid Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, FOD Sociale Zekerheid Minister van Middenstand en Landbouw, FOD Sociale Zekerheid Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Sociale Zekerheid Staatssecretaris voor het Gezin en Personen met een handicap, FOD Sociale Zekerheid
106	Verordening (EG) nr. 1177/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 16 juni 2003 inzake de communautaire statistiek van inkomens en levensomstandigheden (EU-SILC)	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, FOD Economie, KMO, Middenstand, Energie
115	Beschikking 2004/32 van de Raad tot instelling van het Europese vluchtelingenfonds voor de periode 2005-2010	Europese Unie	Juridisch	Minister van Binnenlandse Zaken FOD Binnenlandse Zaken
116	Richtlijn 2003/9 van de Raad tot vaststelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten	Europese Unie	Juridisch	Minister van Binnenlandse Zaken FOD Binnenlandse Zaken
118	Verordening 2001/55 van de Raad betreffende de minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden uit derde landen	Europese Unie	Juridisch	Minister van Binnenlandse Zaken FOD Binnenlandse Zaken
119	Richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming	Europese Unie	Juridisch	Minister van Binnenlandse Zaken FOD Binnenlandse Zaken
209	Richtlijn 2004/38/EG van het Europees parlement en de raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de unie en hun familieleden, tot wijziging van Vordering (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van de richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
223	Richtlijn 2004/81/EG van de Raad van 29 april 2004 betreffende de verblijfstitel die in de ruil voor samenwerking met de bevoegde autoriteiten wordt afgegeven aan onderdanen van derde landen die het slachtoffer zijn van mensenhandel of hulp hebben gekregen bij illegale immigratie.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Binnenlandse Zaken FOD Binnenlandse Zaken Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
248	Europees Sociaal Handvest (herzien) van de Raad van Europa.	Raad van Europa	Politiek	Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
249	Handvest van de grondrechten van de EU.	Europese Unie	Politiek	Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
255	Richtlijn 2003/109/EG van de Raad van 25 november 2003 betreffende de status van langdurig ingezetenen onderdanen van derde landen.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie,

				Armoedebestrijding, Sociale Economie
261	Mededeling van de Commissie, van 13 maart 2001, eEurope 2002: Effecten en prioriteiten, Mededeling aan de Europese Raad van Stockholm, 23-24 maart 2001 [COM(2001) 140 def. Niet verschenen in het Publicatieblad.	Europese Unie	Politiek	Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
291	Richtlijn 79/7/EEG van de Raad van 19 december 1978 betreffende de geleidelijke tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van de sociale zekerheid.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, FOD Sociale Zekerheid Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
292	Verordening (EG) Nr. 1081/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende het Europees Sociaal Fonds en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1784/1999.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Mobiliteit SPF Mobiliteit en Vervoer
297	Plan of Action, Document WSIS-03/GENEVA/DOC/5-E, 12 December 2003.	UNO	politiek	Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
316	Richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (herschikking), gepubliceerd in het Publicatieblad van de EU op 26/7/2006.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
319	Mededeling van de Commissie van 28 mei 2002 aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Actieplan eEurope 2005: Een informatiemaatschappij voor iedereen [Mededeling COM (2002) 263 def. - Niet verschenen in het Publicatieblad].	Europese Unie	Politiek	Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
321	Besluit Nr. 50/2002/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 december 2001 tot vaststelling van een communautair actieprogramma ter aanmoediging van samenwerking tussen lidstaten bij de bestrijding van sociale uitsluiting.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Mobiliteit SPF Mobiliteit en Vervoer
322	Conclusies van het voorzitterschap van de Europese raad van Lissabon van 23 en 24 maart 2000.	Europese Unie	Politiek	Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, FOD Sociale Zekerheid Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
323	Decision No 1672/2006/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 2006 establishing a Community Programme for Employment and Social Solidarity – Progress.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
324	Besluit Nr. 771/2006/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende het Europees Jaar van gelijke kansen voor iedereen (2007) – Naar een rechtvaardige samenleving.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie
327	Richtlijn 86/613 van de Raad van 11 december 1986 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van zelfstandig werkzame mannen en vrouwen, de landbouwsector daarbij inbegrepen, en tot bescherming van het moederschap.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, FOD Sociale Zekerheid Minister van Middenstand en Landbouw, FOD Sociale Zekerheid
328	Richtlijn 92/85/EEG van de Raad van 19 oktober 1992 inzake de tenuitvoerlegging van maatregelen ter	Europese Unie	Juridisch	Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, FOD Sociale Zekerheid

	bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werknemers tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie			
329	Richtlijn 86/378 van de Raad van 24 juli 1986 betreffende de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen in ondernemingsregelingen inzake sociale zekerheid.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, FOD Sociale Zekerheid Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Sociale Zekerheid
330	Richtlijn 96/97 van de Raad van 20 december 1996 betreffende de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen in ondernemingsregelingen inzake sociale zekerheid. (vérifier si ceci ne fait pas double emploi avec la 329)	Europese Unie	Juridisch	Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, FOD Sociale Zekerheid Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Sociale Zekerheid
331	Richtlijn 98/49 (EG) van de Raad van 29 juni 1998 betreffende het behoud van de rechten op aanvullend pensioen voor werknemers en zelfstandigen die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen.	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Sociale Zekerheid
333	Het Gemeenschapshandvest van de sociale grondrechten van de werkenden.	Europese Unie	Politiek	Minister van Leefmilieu en van Pensioenen, FOD Sociale Zekerheid

13. GEZONDHEID, MILIEUGEZONDHEID

Ref	Tekst	Bron	Draagwijdte	Ministers en Overheidsdiensten
35	Verklaring van Alma-Ata over Basisgezondheidszorg	UNO	Politiek	Minister van Ontwikkelingssamenwerking FOD Buit. Zaken, Buit. Handel, Ontwikkelingssamenwerking
43	Conventie van Espoo inzake milieuarap portering in een grensoverschrijdende context (UNECE)	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
44	Conventie van Basel inzake de controle van grensoverschrijdend verkeer van gevaarlijke afvalstoffen en van hun eliminatie	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
45	Verdrag van Rotterdam inzake de procedure van voorafgaande geïnformeerde toestemming voor bepaalde gevaarlijke chemische stoffen en pesticiden in de internationale handel (PIC-verdrag)	UNO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
73	Verdrag betreffende de voorkoming en de beperking van de beroepsrisico's veroorzaakt door kankerverwekkende stoffen en factoren die dit proces beïnvloeden (IAO)	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
151	Verklaring over de actie voor Milieu en Gezondheid in Europa, Helsinki, 1994	UNO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
152	Protocol betreffende water en gezondheid bij het Verdrag inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren, Londen, 17 juni 1999	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
154	Richtlijn 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai Verklaring van de Commissie in het Bemiddelingscomité over de richtlijn inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai (Publicatieblad Nr. L 189 van 18/07/2002 blz. 0012-0026)	Europese Unie	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
158	Milieuprogramma 2003-2004 van de OESO	OESO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu Minister van Volksgezondheid

				FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
159	Actieplan voor het milieu en de gezondheid van de kinderen in Europa, Boedapest, juni 2004	UNO	Politiek	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu Minister van Volksgezondheid FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
230	Verdrag inzake de grensoverschrijdende gevolgen van industriële ongevallen, gedaan te Helsinki op 17 maart 1992.	UNO	Juridisch	Minister van Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu